

Lovtidende A

2019

Udgivet den 17. december 2019

10. december 2019.

Nr. 1380.

Bekendtgørelse om almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen)

I medfør af § 11, § 12, stk. 3, § 13, stk. 3, § 14, stk. 3, § 15, § 19 og § 24, stk. 1 og § 25 a, i lov om almen voksenuddannelse og om anerkendelse af realkompetence i forhold til fag i almen voksenuddannelse, i hf-uddannelsen og i uddannelsen til studentereksamen (avu-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 603 af 23. maj 2019, fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1

Fagudbud m.m.

§ 1. Almen voksenuddannelse (avu) er tilrettelagt som enkeltfagsundervisning, som udbydes på basisniveau og på niveauerne G, F, E og D, hvor D er det højeste niveau.

§ 2. Institutioner, der er godkendt til at udbyde avu, udbyder som kernefag:

- 1) Dansk på basisniveau og på niveauerne G til D.
- 2) Dansk som andetsprog på basisniveau og på niveauerne G til D.
- 3) Engelsk på basisniveau og på niveauerne G til D.
- 4) Matematik på basisniveau og på niveauerne G til D.
- 5) Naturvidenskab på niveauerne G til D.
- 6) Historie på niveau D eller samfunds-fag på niveauerne G og D.
- 7) Tysk eller fransk på basisniveau og på niveauerne G til D.

Stk. 2. Institutionen udbyder mindst én gang årligt de fag, der er nævnt i stk. 1, jf. § 14.

§ 3. Institutioner, der er godkendt til at udbyde avu, kan som tilbuds-fag udbyde:

- 1) Billedkunst på niveau D.
- 2) Formidling på niveau D.
- 3) Grundlæggende it på basisniveau og på niveau G.
- 4) Idræt på niveau D.
- 5) Latin på niveauerne E og D.
- 6) Livsanskuelse på niveau D.
- 7) Psykologi på niveau D.
- 8) Samarbejde og kommunikation på niveau G.

Stk. 2. Institutionen skal medvirke til at sikre et alsidigt udbud af fag efter stk. 1, jf. § 14.

§ 4. I fagenes uddannelsestid indgår følgende emner, jf. bilag 50:

- 1) Faglig læsning.
- 2) Bæredygtig udvikling.

Stk. 2. I fagenes uddannelsestid skal indgå faglig og metadisk vejledning i de enkelte fag og i samspil mellem fag, hvor dette forekommer.

§ 5. Fagudbuddet kan omfatte elementer af fag fra fagrækken, jf. §§ 2 og 3.

Stk. 2. Et fagelement skal udgøre en afgrænset enhed og kan udgøre indtil halvdelen af det pågældende fags uddannelsestid. Fagelementet må ikke udbydes som led i et fuldt fagforløb eller udbydes kombineret med andre fagelementer eller fag.

Stk. 3. Institutionen skal for det enkelte fagelement udarbejde en beskrivelse af indholdet, der skal ligge inden for det pågældende fags mål. Kursisterne skal gøres bekendt med indholdsbeskrivelsen.

§ 6. Det faglige udbud skal offentliggøres på institutionens hjemmeside.

§ 7. Børne- og Undervisningsministeren kan efter høring af institutionerne tilføje nye niveauer samt tilføje nye fag til den fagrække, der er nævnt i §§ 2 og 3.

§ 8. Uddannelsesinstitutioner, der er godkendt i henhold til avu-lovens § 3, stk. 2, beslutter, i hvilket omfang undervisning udbydes og oprettes inden for det udbud, som institutionen er godkendt til.

Stk. 2. Børne- og Undervisningsministeriet kan samtidigt med godkendelsen, jf. stk. 1, fastsætte godkendelsens varighed og vilkår.

Kapitel 2

Øvrige undervisningsaktiviteter

Supplerende, differentieret undervisning

§ 9. I tilknytning til det enkelte fag skal institutionen tilbyde kursisterne supplerende, differentieret undervisning. Undervisningen skal give kursisten mulighed for særlig faglig fordybelse eller mulighed for en grundigere gennemgang af vanskelige faglige emner mv. efter den enkelte kursists ønsker og behov, jf. bilag 51. Undervisningen ligger uden for det enkelte fags uddannelsestid.

Stk. 2. Institutionen beslutter for den enkelte kursist placeringen af undervisning efter stk. 1. Deltagelse i undervisningen må ikke være en forudsætning for kursistens udbytte af den ordinære undervisning.

Stk. 3. Deltagelse i undervisningen er frivillig og vederlagsfri for kursisten.

Introducerende undervisning

§ 10. Institutionen kan tilrettelægge introducerende undervisning, der skal give kursister et generelt indblik i arbejdsmetoder inden for almen voksenuddannelse og en introduktion til et eller flere fag for derigennem at afdække kursisternes faglige forudsætninger og skabe afklaring hos kursisterne om deres uddannelsesmæssige muligheder, jf. bilag 52. Introducerende undervisning kan på baggrund af en individuel behovsvurdering tilbydes én gang til den kursist, der har ønske og behov for at komme i gang med uddannelse, men som står usikker og fremmed over for undervisning.

Stk. 2. Institutionen træffer beslutning om organisering og tilrettelæggelse af undervisningen inden for en ramme på 22-45 timers uddannelsestid.

Stk. 3. Undervisning efter stk. 1 afvikles forud for eller sideløbende med eventuel undervisning i andre fag efter denne bekendtgørelse end de fag, der er omfattet af introduktionen.

Stk. 4. Uanset stk. 1, 2. pkt., kan institutionens leder efter en konkret vurdering tillade, at der yderligere én gang tilbydes introducerende undervisning til en kursist, som i mindst et halvt år har deltaget i anden undervisning end almen voksenuddannelse eller anden aktivitet, der har været egnet til at fremme den pågældendes muligheder for at gennemføre almen voksenuddannelse, men som fortsat har behov for introducerende undervisning.

Stk. 5. Deltagelse i undervisningen er vederlagsfri.

Kapitel 3

Uddannelsestid

§ 11. Uddannelsestiden for den enkelte kursist omfatter den samlede lærerstyret kursistaktivitet, dvs. den tid, kursisten deltager i forskellige former for lærerstyret aktivitet, der er organiseret af institutionen til realisering af fagenes mål i henhold til læreplanerne, herunder den faglige dokumentation, jf. § 19, supplerende, differentieret undervisning, jf. § 9, og introducerende undervisning, jf. § 10.

Stk. 2. Uddannelsestiden opgøres i timer á 60 minutter.

Stk. 3. Uddannelsestiden for de enkelte fag fremgår af bilag 2.

§ 12. Kursisternes forberedelse til undervisningen, de skriftlige afleveringer, de officielle prøver, vejledning til gennemførelse af uddannelsen og uddannelses- og erhvervsvejledning er ikke omfattet af uddannelsestiden.

§ 13. Indtil 80 pct. af et fags eller fagelements uddannelsestid, jf. § 11, kan foregå som undervisning, der ikke forudsætter samtidig tilstedeværelse af lærer og kursist (virtuel undervisning).

Kapitel 4

Udbud og oprettelse af fag

§ 14. Institutionen træffer beslutning om udbuddet af kernefag og tilbudsfag, jf. §§ 2 og 3, om oprettelsen af fag samt om, på hvilket tidspunkt i kursusåret de enkelte fag skal udbydes og oprettes.

Stk. 2. Udbud af kernefag sker på alle niveauer og på en måde, så kursisterne så vidt muligt kan følge undervisningen fra et fags laveste og til det højeste niveau uden afbrydelse.

Stk. 3. Udbud og oprettelse af tilbudsfag sker ud fra det forventede og konstaterede behov og i samarbejde med øvrige udbydere i det forpligtende samarbejde, jf. reglerne herom.

§ 15. Kursusåret omfatter perioden fra 1. august til 31. juli.

Kapitel 5

Intern evaluering

§ 16. Den løbende evaluering skal sikre, at den enkelte kursist får et klart billede af egne styrker og svagheder med hensyn til fremskridt og progression inden for faglige og læringsmæssige kompetencer og skal give grundlag for at justere undervisningen.

Stk. 2. Resultatet af evalueringen danner grundlag for rådgivning af den enkelte kursist med hensyn til faglig udvikling og arbejdsmetoder, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 3. Den faglige rådgivning målrettes og koordineres med vejledningen til gennemførelse af uddannelsen, jf. reglerne herom.

§ 17. Undervisningen skal løbende evalueres for at sikre, at planlægningen og gennemførelsen af undervisningen lever op til fagets mål og uddannelsens formål. Resultatet af evalueringen drøftes med kursisterne og anvendes til at justere undervisningens progression og tilrettelæggelse i forhold til kursisternes faglige formåen.

§ 18. Den interne evaluering af uddannelsesmæssige og undervisningsmæssige forhold følger reglerne i bekendtgørelse om kvalitetsudvikling og resultatvurdering inden for avu.

§ 19. Som afslutning på basisniveau og på niveau F og E skal kursisten i uddannelsestiden udarbejde et produkt, der er egnet som faglig dokumentation. Produktet fremlægges af kursisten og evalueres af kursistens lærer.

Kapitel 6

Beviser og attestation

§ 20. Institutionen udsteder efter anmodning et prøvebevis til en kursist eller en selvstuderende, der har aflagt prøve i faget.

§ 21. Institutionen udsteder efter anmodning et deltagerbevis til en kursist, der har fuldført undervisning på basisniveau, på niveau F eller niveau E, jf. § 19, når betingelserne i fagets læreplan er opfyldt, herunder, at den faglige dokumentation er egnet til vurdering. Det er en betingelse for ud-

stedelse af deltagerbevis, at institutionen vurderer, at kursisten har opnået kompetencer svarende til bestået.

Stk. 2. Institutionen opbevarer oplysning om, at en kursist har erhvervet ret til deltagerbevis, i 30 år efter undervisningens fuldførelse. Ophører en institution med at eksistere, eller kan den af anden årsag ikke opbevare oplysninger i overensstemmelse med 1. pkt., skal institutionen sikre anden betryggende opbevaring.

§ 22. Institutionen udsteder efter anmodning en attestation til en kursist, der har fuldført undervisning i et fagelement. Attestationen skal indeholde indholdsbeskrivelsen for fagelementet.

Stk. 2. Institutionen udsteder efter anmodning en attestation for den gennemførte undervisning i et fag eller et forløb, som en kursist har deltaget i, uden at fuldføre dette.

§ 23. Det er en betingelse for at få deltagerbevis og attestation efter §§ 21 og 22, at kursisten har opfyldt kravet til aktiv deltagelse i undervisningen, jf. § 30.

§ 24. Institutionen udsteder efter anmodning et eksamensbevis til en kursist, der har bestået hver af de prøver, der indgår i fagene i en almen forberedelseseksamen, jf. § 26, jf. dog § 32.

Kapitel 7

Prøver og eksamen

§ 25. Undervisningen på niveau G og niveau D afsluttes med prøve efter reglerne i læreplanerne.

Stk. 2. De nærmere regler om adgang til aflæggelse af prøve og krav til prøve- og eksamensbeviser fremgår af eksamensbekendtgørelsen.

Almen forberedelseseksamen

§ 26. Almen forberedelseseksamen er en samlet eksamen, som omfatter beståede prøver i følgende 5 fag, jf. dog § 32:

- 1) Dansk niveau D eller dansk som andetsprog niveau D.
- 2) Engelsk niveau D.
- 3) Matematik niveau D.
- 4) 2 fag efter kursistens valg på mindst niveau G.

Stk. 2. En almen forberedelseseksamen, hvor de i stk. 1, nr. 4, nævnte fag er naturvidenskab samt ét af fagene historie, samfundsfag, tysk eller fransk, giver krav på optagelse til 2-årigt hf, jf. reglerne herom.

Kapitel 8

Optagelse

§ 27. Institutionen træffer afgørelse om optagelse på de forskellige fag og niveauer eller forløb ud fra en konkret vurdering af ansøgerens forudsætninger for at kunne følge undervisningen.

§ 28. Institutionen skal sikre, at en ansøger i forbindelse med optagelsessamtalen tilbydes vejledning, herunder vejledning i planlægning af et individuelt uddannelsesforløb, om valg af fag eller eventuelt vejledning til et andet uddannelsesforløb eller lignende.

§ 29. Optagelse er betinget af, at betaling for deltagelse i undervisningen er erlagt i henhold til reglerne herom. Det samme gælder for selvstuderende, der ønsker at aflægge prøve, og som efter en samtale er indstillet til at aflægge prøve.

Kapitel 9

Aktiv deltagelse og orden

§ 30. Kursisten skal deltage aktivt i undervisningen.

Stk. 2. Institutionen fastsætter regler om aktiv deltagelse og orden og om, hvilke konsekvenser, herunder muligheden for bortvisning, der kan blive iværksat for en kursist, der ikke overholder reglerne.

Stk. 3. Institutionen fastsætter endvidere regler om dokumentation for og registrering af kursisternes aktive deltagelse. Kursisten skal have mulighed for at kontrollere og afgive bemærkninger til registreringen.

Stk. 4. Institutionen kan fastsætte regler om mødepligt og om konsekvenser for en kursist, der ikke overholder mødepligten.

Stk. 5. Reglerne om aktiv deltagelse og orden skal fremgå af institutionens hjemmeside. Ved optagelsen orienteres kursisten herom.

Kapitel 10

Merit

§ 31. Institutionen kan efter ansøgning ved undervisningens start give ansøgeren merit for dele af undervisningen, når institutionen efter en vurdering af den pågældendes særlige faglige og studiemæssige forudsætninger eller på baggrund af et kompetencebevis udstedt i medfør af IKV-bekendtgørelsen konkret vurderer, at den pågældendes kvalifikationer kan træde i stedet for dele af undervisningen.

Stk. 2. For en kursist, der har fået merit efter stk. 1, kan institutionen tilrettelægge særlige forløb i det pågældende fag med kortere uddannelsesetid.

§ 32. Institutionen kan efter ansøgning og på baggrund af et skøn ved udstedelsen af bevis for almen forberedelseseksamen give merit for et fag, herunder fag der ikke er omfattet af avu-fagrækken, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Institutionen kan give en kursist merit uden karakteroverførsel for 1-2 fag svarende til, at mindst 3 fag skal være bestået og bedømt efter karakterskalabekendtgørelsen.

Stk. 3. Adgangen til at få merit i en almen forberedelseseksamen for fag, der er udbudt efter bekendtgørelse nr. 1480 af 15. december 2005 om undervisning mv. inden for almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen) som blev ophævet af bekendtgørelse nr. 292 af 1. april 2009 om almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen), fremgår af bilag 53.

§ 33. Institutionen kan kræve, at en person, der søger om merit, afleverer dokumentation for det forløb, der danner baggrund for ansøgningen om merit, herunder attestation eller bevis for undervisning, prøver eller andet der kan dokumentere den pågældendes faglige kvalifikationer.

§ 34. En person, der ansøger om merit, henholdsvis en kursist kan klage over institutionens afgørelse om meritvurdering i henhold til § 29, jf. § 24, stk. 2, i avu-loven.

Kapitel 11

Læreplaner

§ 35. Undervisningen i de enkelte fag udbydes i henhold til denne bekendtgørelses bilag 2-49, hvor der for hvert fag i læreplanen er fastsat regler om:

- 1) Uddannelsestid.
- 2) Formål.
- 3) Mål.
- 4) Indhold.
- 5) Prøve eller anden form for faglig dokumentation.
- 6) Eventuelle begrænsninger i brug af hjælpemidler ved prøverne.
- 7) Særlige vilkår for selvstuderende.

§ 36. Undervisningssproget er dansk. Børne- og Undervisningsministeren kan godkende, at undervisningssproget er engelsk, tysk eller fransk.

Stk. 2. I undervisningen anvender institutionen en fælles grammatisk terminologi. Fremmedsprogede tekster kan benyttes i undervisningen i alle fag og i deres eventuelle samspil.

§ 37. I undervisningen skal der indgå træning i fagets prøveformer, herunder en skriftlig opgave under eksamenslignende forhold.

Kapitel 12

Selvstuderende

§ 38. Personer, der ikke er tilmeldt undervisning, kan aflægge prøve i et fag som selvstuderende på samme vilkår som kursister, medmindre andet følger af læreplanen. Selvstuderende tilbydes faglig vejledning, der gives individuelt eller i grupper af selvstuderende.

Stk. 2. De nærmere regler om adgang for selvstuderende til at aflægge prøve fremgår af eksamensbekendtgørelsen.

Kapitel 13

Fravigelser fra bekendtgørelsen

§ 39. Børne- og Undervisningsministeriet kan godkende fravigelser fra bekendtgørelsen som led i forsøgs- og udviklingsvirksomhed.

Stk. 2. Børne- og Undervisningsministeriet kan godkende fravigelser fra bekendtgørelsen, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

Kapitel 14

Klage

§ 40. Kursisten kan klage til institutionens leder over institutionens afgørelser truffet i henhold til denne bekendtgørelse. Hvis kursisten er undergivet forældremyndighed, kan klage også indgives af forældremyndighedsindehaveren. Klagen skal indgives skriftligt inden to uger fra afgørelsens meddelelse.

Stk. 2. Hvis institutionens leder ikke giver kursisten medhold i klagen, kan kursisten eller forældremyndighedsindehaveren indgive klage til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Klagen skal indgives skriftligt til institutionens leder inden to uger efter, at denne har meddelt klageren sin afgørelse. Institutionens leder videresender klagen til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet sammen med sin egen udtalelse i sagen. Før sagen videresendes, skal institutionens leder give klageren lejlighed til inden én uges frist at kommentere udtalelsen. Klagerens eventuelle kommentarer skal medsendes til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Stk. 3. Styrelsens afgørelser efter lov om almen voksenuddannelse m.v. og bekendtgørelsen kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Kapitel 15

Ikrafttræden

§ 41. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2020.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 487 af 16. maj 2017 om almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen) ophæves.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, den 10. december 2019

MARTIN LARSEN
VICEDIREKTØR

/ Andrea Allin

Bilag 1

avu-bekendtgørelsen, august 2009

**Oversigt over bekendtgørelsens indhold og fortegnelse over bilag
Bekendtgørelsens indhold**

Kapitel 1	– Fagudbud m.m. (§§ 1-8)
Kapitel 2	– Øvrige undervisningsaktiviteter, supplerende undervisning, introducerende undervisning (§§ 9-10)
Kapitel 3	– Uddannelsestid (§§ 11-13)
Kapitel 4	– Udbud og oprettelse af fag (§§ 14-15)
Kapitel 5	– Intern evaluering (§§ 16-19)
Kapitel 6	– Beviser og attestation §§ 20-24)
Kapitel 7	– Prøver og eksamen (§§ 25-26)
Kapitel 8	– Optagelse (§§ 27-29)
Kapitel 9	– Aktiv deltagelse og orden (§ 30)
Kapitel 10	– Merit (§§ 31-34)
Kapitel 11	– Læreplaner (§§ 35-37)
Kapitel 12	– Selvstuderende (§ 38)
Kapitel 13	– Fravigelser fra bekendtgørelsen (§ 39)
Kapitel 14	– Klage (§ 40)
Kapitel 15	– Ikrafttræden (§ 41)

Bekendtgørelsens læreplaner mv.

Bilag 2	– Oversigt over fagrækken m.m, fagrækkens niveauer og timetal (uddannelsestid)
Bilag 3	– Dansk, basis
Bilag 4	– Dansk, niveau G
Bilag 5	– Dansk, niveau F
Bilag 6	– Dansk, niveau E
Bilag 7	– Dansk, niveau D
Bilag 8	– Dansk som andetsprog, basis
Bilag 9	– Dansk som andetsprog, niveau G
Bilag 10	– Dansk som andetsprog, niveau F
Bilag 11	– Dansk som andetsprog, niveau E
Bilag 12	– Dansk som andetsprog, niveau D
Bilag 13	– Engelsk, basis
Bilag 14	– Engelsk, niveau G
Bilag 15	– Engelsk, niveau F
Bilag 16	– Engelsk, niveau E
Bilag 17	– Engelsk, niveau D
Bilag 18	– Fransk, basis
Bilag 19	– Fransk, niveau G
Bilag 20	– Fransk, niveau F
Bilag 21	– Fransk, niveau E
Bilag 22	– Fransk, niveau D
Bilag 23	– Historie, niveau D
Bilag 24	– Matematik, basis
Bilag 25	– Matematik, niveau G
Bilag 26	– Matematik, niveau F

Bilag 27	– Matematik, niveau E
Bilag 28	– Matematik, niveau D
Bilag 29	– Naturvidenskab, niveau G
Bilag 30	– Naturvidenskab, niveau F
Bilag 31	– Naturvidenskab, niveau E
Bilag 32	– Naturvidenskab, niveau D
Bilag 33	– Samfundsfag, niveau G
Bilag 34	– Samfundsfag, niveau D
Bilag 35	– Tysk, basis
Bilag 36	– Tysk, niveau G
Bilag 37	– Tysk, bilag F
Bilag 38	– Tysk, niveau E
Bilag 39	– Tysk, niveau D
Bilag 40	– Billedkunst, niveau D
Bilag 41	– Formidling, niveau D
Bilag 42	– Grundlæggende it, basis
Bilag 43	– Grundlæggende it, niveau G
Bilag 44	– Idræt, niveau D
Bilag 45	– Latin, niveau E
Bilag 46	– Latin, niveau D
Bilag 47	– Livsanskuelse, niveau D
Bilag 48	– Psykologi, niveau D
Bilag 49	– Samarbejde og kommunikation, niveau G
Bilag 50	– Emner i fagenes uddannelsestid
Bilag 51	– Supplerende, differentieret undervisning
Bilag 52	– Introducerende undervisning
Bilag 53	– Oversigt over meritgivende niveauer for fag udbudt i henhold til bekendtgørelse nr. 1480 af 15. december 2005 om undervisning mv. inden for almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen).

Bilag 2

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Fagrækken

Fagrækken	Niveauer og timetal				
Kernefag	Basis	G	F	E	D
Dansk	60 (bilag 3)	120 (bilag 4)	60 (bilag 5)	60 (bilag 6)	60 (bilag 7)
Dansk som andet-sprog	90 (bilag 8)	180 (bilag 9)	75 (bilag 10)	60 (bilag 11)	60 (bilag 12)
Engelsk	60 (bilag 13)	105 (bilag 14)	45 (bilag 15)	45 (bilag 16)	45 (bilag 17)
Fransk	60 (bilag 18)	105 (bilag 19)	45 (bilag 20)	45 (bilag 21)	45 (bilag 22)
Historie					60 (bilag 23)
Matematik	60 (bilag 24)	105 (bilag 25)	60 (bilag 26)	60 (bilag 27)	60 (bilag 28)
Naturvidenskab		90 (bilag 29)	45 (bilag 30)	45 (bilag 31)	45 (bilag 32)
Samfundsfag		45 (bilag 33)			75 (bilag 34)
Tysk	60 (bilag 35)	105 (bilag 36)	45 (bilag 37)	45 (bilag 38)	45 (bilag 39)
Tilbudsfag					
Billedkunst					60 (bilag 40)
Formidling					60 (bilag 41)
Grundlæggende it	45 (bilag 42)	45 (bilag 43)			
Idræt					60 (bilag 44)
Latin				45 (bilag 45)	45 (bilag 46)
Livsanskuelse					60 (bilag 47)
Psykologi					60 (bilag 48)
Samarbejde og kommunikation		60 (bilag 49)			
Øvrige tilbud					
Supplerende, differentieret undervisning, bilag 51	X	X	X	X	X
Introducerende undervisning, bilag 52	X	X	X	X	X

Bilag 3

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk, basis*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fagets kerne er dansk sprog, litteratur og kommunikation. Dansk er på én gang et sprogfag og et fag, der beskæftiger sig med litteratur, kommunikation og medier. Centralt i faget står arbejdet med det talte sprog (lytte og tale) og det skrevne sprog (læse og skrive). Danskfaget skal praktiseres som en helhed, der integrerer arbejdet med det danske sprog og dansksprogede tekster. Det er netop karakteristisk, at de sproglige, litterære og kommunikative aktiviteter indgår i et tæt samspil i både den produktive og den receptive dimension af faget.

1.2 Formål

Formålet med danskundervisningen er at styrke kursistens oplevelse af sproget som en kilde til personlig og kulturel udvikling. Kursisten skal i arbejdet med faget opnå viden om og færdigheder i at bruge sproget alsidigt og personligt, nuanceret, korrekt og eksperimenterende i samspil med andre. Kursisten skal blive stadig bedre til at formulere sig bevidst i tale og skrift og til at lytte til og læse forskellige teksttyper med forståelse og personlig tilegnelse. Undervisningen skal med udviklingen af danskfaglige kompetencer bidrage til at styrke kursistens evne til at håndtere informationer, gå bag om ordene og teksterne og forstå indhold og nuancer og på den måde fremme kursistens muligheder for at orientere sig og handle i et moderne, demokratisk og globalt orienteret samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Målet med undervisningen er, at kursisten på et basalt niveau kan:

Tale og lytte

- a) bruge talesproget forståeligt og klart i samtale, samarbejde, diskussion og fremlæggelse
- b) lytte aktivt og følge op med spørgsmål og kommentarer
- c) forstå, at sproglige valg er bestemt af situation og hensigt
- d) bruge et danskfagligt sprog som basis for faglig tænkning

Læse

- e) læse sagtekster og fiktionstekster med forståelse, overblik og passende hastighed
- f) forstå sammenhængen mellem genre, indhold og form
- g) anvende forskellige læsestrategier
- h) læse egne og andres tekster op

Skrive

- i) kende forskel på skriftsprog og talesprog og anvende sproget, så det er tilpasset formålet
- j) anvende skriftsproget eksperimenterende og med opmærksomhed på sproglige normer for stavning, grammatik, situation og genre
- k) samle stof og disponere det fra idé til færdig tekst.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er dansk sprog, litteratur og kommunikation. Stofområderne indgår i et tæt samspil i undervisningen. Der arbejdes med:

- a) Skriftsprog og talesprog
- b) Læsning
- c) Sproglig klarhed og korrekthed
- d) Ord og betydning
- e) Ordklasser og morfologi
- f) Sætningen og dens vigtigste led
- g) Komposition og sammenhæng
- h) Skriveprocessen
- i) De overordnede teksttyper: sagtekster og fiktionstekster
- j) Informerende genrer: fortællende, beskrivende og argumenterende
- k) Kommunikationssituationen
- l) Ordbøger
- m) Et danskfagligt sprog.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Faget dansk sætter fokus på sproget, dets udtryksformer og virkning. Der arbejdes med mundtlighed og skriftlighed, som forbinder de fire kompetencer: at tale, at lytte, at læse og at skrive med viden om sprog, kommunikation, litteratur og medier, idet der lægges vægt på at integrere fagets receptive og produktive dimension. I undervisningen bruges et danskfagligt sprog som basis for faglig tænkning.

De faglige mål er styrende for undervisningen. Arbejdet med faget tager udgangspunkt i kursistens danskfaglige kunnen, og der arbejdes basalt, grundigt og eksperimenterende med målene for at tale, lytte, læse og skrive.

Undervisningen tilrettelægges således, at der arbejdes fra det enkle mod det komplekse. Enkle faglige kompetencer læres og trænes, hvorefter det enkle kombineres til det komplekse og bruges i produktion og reception af tekster. Der arbejdes procesorienteret med skrivning af udkast. Undervisningen integrerer skrivning og tekstlæsning således, at der i vid udstrækning kan fokuseres på samme faglige viden i skrevne og i læste tekster.

3.2 Arbejdsformer

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor lærerstyret undervisning veksler med mere selvstændige arbejdsformer. De faglige mål for niveauet er styrende for valget af arbejdsformer og kræver blandt andet oplæsning, samtale, diskussion og fremlæggelse. Undervisningen indbefatter udarbejdelse af udkast med tilhørende tilbagemelding (respons), såvel mundtlig som skriftlig. Det er væsentligt, at kursisten både alene og sammen med andre arbejder aktivt og eksperimenterende med det faglige indhold og det faglige sprog. Den skriftlige dimension har en væsentlig plads i faget. Der arbejdes med såvel tænkeskrivning som formidlingsskrivning.

3.3 *It*

It inddrages, hvor det kan kvalificere kursistens læring og styrke kursistens faglige niveau. It bruges som et redskab i skriveprocessen og indgår også naturligt i arbejdet med retskrivning, informationssøgning og visuelle kommunikationsformer.

3.4 *Samspil med andre fag*

Dansk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de danskfaglige mål tilgodeses.

4. *Evaluering*

4.1 *Løbende evaluering*

Kursisten samler alle skriveopgaver i en portfolio, som er udgangspunkt for en løbende, individuel evaluering, således at kursisten kan følge sin progression. Portfolioen er et evalueringsværktøj, som skal give kursisten et klart billede af egne svagheder og styrker.

Læreren iværksætter en løbende evaluering – såvel skriftlig som mundtlig – i relation til målene for undervisningen. Denne formative evaluering skal synliggøre kursistens kunnen i forhold til de faglige mål og anspore det videre forløb.

4.2 *Faglig dokumentation*

Den faglige dokumentation er skriftlig. Kursisten udarbejder et skriftligt produkt på baggrund af en opgave stillet af læreren. Opgaven inddrager portfolioen. Produktet skal demonstrere viden og færdigheder vedrørende:

- a) skriftsprog
- b) sproglig klarhed og korrekthed
- c) sammenhæng i teksten
- d) den beskrivende og den fortællende grundgenre
- e) kommunikationssituationen.

Bilag 4

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fagets kerne er dansk sprog, litteratur og kommunikation. Dansk er på én gang et sprogfag og et fag, der beskæftiger sig med litteratur, kommunikation og medier. Centralt i faget står arbejdet med det talte sprog (lytte og tale) og det skrevne sprog (læse og skrive). Danskfaget skal praktiseres som en helhed, der integrerer arbejdet med det danske sprog og dansksprogede tekster. Det er netop karakteristisk, at de sproglige, litterære og kommunikative aktiviteter indgår i et tæt samspil i både den produktive og den receptive dimension af faget.

1.2 Formål

Formålet med danskundervisningen er at styrke kursistens oplevelse af sproget som en kilde til personlig og kulturel udvikling. Kursisten skal i arbejdet med faget opnå viden om og færdigheder i at bruge sproget alsidigt og personligt, nuanceret, korrekt og eksperimenterende i samspil med andre. Kursisten skal blive stadig bedre til at formulere sig bevidst i tale og skrift og til at lytte til og læse forskellige teksttyper med forståelse og personlig tilegnelse. Undervisningen skal med udviklingen af danskfaglige kompetencer bidrage til at styrke kursistens evne til at håndtere informationer, gå bag om ordene og teksterne og forstå indhold og nuancer og på den måde fremme kursistens muligheder for at orientere sig og handle i et moderne, demokratisk og globalt orienteret samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Målet med undervisningen er, at kursisten på et grundlæggende niveau kan:

Tale og lytte

- a) bruge talesproget forståeligt, klart og hensigtsmæssigt i samtale, samarbejde, diskussion og fremlægelse
- b) lytte aktivt og følge op med spørgsmål og kommentarer
- c) tage stilling og argumentere for et synspunkt
- d) vælge sprogbrug, der passer til kommunikationssituation og genre

Læse

- e) læse sagtekster og fiktionstekster med forståelse, overblik og passende hastighed
- f) aflæse og forstå visuelle udtryksformer
- g) finde genretræk og beskrive og karakterisere teksters indhold og form
- h) anvende læsestrategier bevidst
- i) læse egne og andres tekster op, så det væsentlige træder frem
- j) indgå i dialog om form og indhold i egne og andres tekster

Skrive

- k) demonstrere viden om forskel på skriftsprog og talesprog
- l) anvende skriftsproget forståeligt, klart og hensigtsmæssigt

- m) udnytte viden om normer for stavning, grammatik, situation og genre
- n) samle stof og disponere indholdet på en måde, der tjener kommunikationen, samt arbejde med skriveprocessen fra idé til færdig tekst.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er dansk sprog, litteratur, kommunikation og medier. Stofområderne indgår i tæt samspil i undervisningen. Der arbejdes med:

- a) Skriftsprog og talesprog
- b) Læsning og læsestrategier
- c) Sproglig korrekthed og variation
- d) Ord og betydning
- e) Ordklasser og morfologi
- f) Sætningen og dens led
- g) Komposition og sammenhæng
- h) Skriveprocessen
- i) Ordbøger og opslagsværker
- j) Retoriske virkemidler i forbindelse med oplæsning og fremlæggelse
- k) De overordnede teksttyper, sagtekster og fiktionstekster
- l) En roman læst som fælles værk
- m) Informerende genrer: fortællende, beskrivende og argumenterende
- n) Visuelle og auditive kommunikationsformer
- o) Kommunikationssituationen
- p) Aktiv lytning
- q) Argumentation
- r) Et danskfagligt sprog.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Faget dansk sætter fokus på sproget, dets udtryksformer og virkning. Der arbejdes med mundtlighed og skriftlighed, som forbinder de fire kompetencer: at tale, at lytte, at læse og at skrive med viden om sprog, kommunikation, litteratur og medier, idet der lægges vægt på at integrere fagets receptive og produktive dimension. I undervisningen bruges et danskfagligt sprog som basis for faglig tænkning.

De faglige mål er styrende for undervisningen. Arbejdet med faget tager udgangspunkt i kursistens danskfaglige kunnen, og der arbejdes grundigt og eksperimenterende med målene for at tale, lytte, læse og skrive.

Undervisningen tilrettelægges således, at der arbejdes fra det enkle mod det komplekse. Enkle faglige kompetencer læres og trænes, hvorefter det enkle kombineres til det komplekse og bruges i produktion og reception af tekster. Der arbejdes procesorienteret med skrivning af udkast. Undervisningen integrerer skrivning og tekstlæsning således, at der i vid udstrækning kan fokuseres på samme faglige viden i skrevne og i læste tekster.

3.2 Arbejdsformer

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor lærerstyret undervisning veksler med mere selvstændige arbejdsformer. De faglige mål for niveauet er styrende for valget af arbejdsformer og kræver blandt andet oplæsning, samtale, diskussion og fremlæggelse. Undervisningen indbefatter udarbejdelse af udkast med tilhørende tilbagemelding (respons), såvel mundtlig som skriftlig. Det er væsentligt, at kursisten både alene og sammen med andre arbejder aktivt og eksperimenterende med det faglige indhold og det faglige sprog. I undervisningen indgår arbejdet med det fælles værk. Den skriftlige dimension har en væsentlig plads i faget. Der arbejdes med såvel tænkeskrivning som formidlingsskrivning.

3.3 It

It inddrages, hvor det kan kvalificere kursistens læring og styrke kursistens faglige niveau. It bruges som et redskab i skriveprocessen og indgår også naturligt i arbejdet med retskrivning, informationssøgning og visuelle og auditive kommunikationsformer.

3.4 Samspil med andre fag

Dansk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de danskfaglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursisten samler alle skriveopgaver i en portfolio, som er udgangspunkt for en løbende, individuel evaluering, således at kursisten kan følge sin progression. Portfolioen er et evalueringsværktøj, som skal give kursisten et klart billede af egne svagheder og styrker.

Læreren iværksætter en løbende evaluering – såvel skriftlig som mundtlig – i relation til målene for undervisningen. Denne formative evaluering skal synliggøre kursistens kunnen i forhold til de faglige mål og anspore det videre forløb.

4.2 Prøveformer

Der afholdes to skriftlige prøver og en mundtlig prøve.

De skriftlige prøver

Prøverne afholdes på grundlag af centralt stillede opgavesæt.

1) *Den sproglige prøve*

Prøvens varighed er 30 minutter. Prøven omfatter opgaver i sproglig viden og sproglige færdigheder, herunder retskrivning og grammatik. Eksaminanden må som hjælpemiddel alene bruge ordbøger. Brug af computer er ikke tilladt.

2) *Prøven i skriftlig fremstilling*

Prøvens varighed er 3 timer og 30 minutter. Der gives 24 timers forberedelsestid, og der udleveres et teksthæfte til eksaminanden ved forberedelsestidens begyndelse. Dette teksthæfte må ikke medbringes til prøven. Ved prøven udleveres et nyt, identisk teksthæfte samt opgaveformuleringer. Eksaminanden må som hjælpemiddel alene bruge ordbøger og tekstbehandling.

Den mundtlige prøve

Forlægget består af en ukendt tekst af passende sværhedsgrad. Teksten tildeles eksaminanden ved lodtrækning. Eksaminator vælger de ukendte tekster, skønsmæssigt fordelt over stoffet. Eksaminationstiden er 25 minutter, og forberedelsestiden er 50 minutter.

Eksaminanden udvælger et centralt tekststykke til oplæsning, begrundet valget og fortsætter med et kort oplæg om teksten. Herefter former prøven sig som en faglig samtale om teksten.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

De skriftlige prøver

1) Den sproglige prøve

Der lægges vægt på eksaminandens viden om og færdigheder i:

- a) retskrivning
- b) morfologi
- c) ordklasser
- d) tegnsætning.

Der gives én karakter.

2) Prøven i skriftlig fremstilling

Der lægges vægt på, at:

- a) skriveidéen er tydelig
- b) teksten er overskuelig og sammenhængende med begyndelse og slutning
- c) sproget, herunder ordforråd og syntaks, er forståeligt, klart og hensigtsmæssigt i forhold til kommunikationssituationen
- d) den valgte opgave er besvaret.

Der gives én karakter.

Den mundtlige prøve

- a) Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:
- b) demonstrere kompetence i læsning
- c) disponere et oplæg
- d) finde genretræk, beskrive og karakterisere den tildelte teksts indhold og form
- e) argumentere med belæg i teksten
- f) benytte et relevant fagligt sprog
- g) lytte aktivt og indgå i en faglig samtale om teksten.

Der gives én karakter.

Bilag 5

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk, niveau F*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fagets kerne er dansk sprog, litteratur og kommunikation. Dansk er på én gang et sprogfag og et fag, der beskæftiger sig med litteratur, kommunikation og medier. Centralt i faget står arbejdet med det talte sprog (lytte og tale) og det skrevne sprog (læse og skrive). Danskfaget skal praktiseres som en helhed, der integrerer arbejdet med det danske sprog og dansksprogede tekster. Det er netop karakteristisk, at de sproglige, litterære og kommunikative aktiviteter indgår i et tæt samspil i både den produktive og den receptive dimension af faget.

1.2 Formål

Formålet med danskundervisningen er at styrke kursistens oplevelse af sproget som en kilde til personlig og kulturel udvikling. Kursisten skal i arbejdet med faget opnå viden om og færdigheder i at bruge sproget alsidigt og personligt, nuanceret, korrekt og eksperimenterende i samspil med andre. Kursisten skal blive stadig bedre til at formulere sig bevidst i tale og skrift og til at lytte til og læse forskellige teksttyper med forståelse og personlig tilegnelse. Undervisningen skal med udviklingen af danskfaglige kompetencer bidrage til at styrke kursistens evne til at håndtere informationer, gå bag om ordene og teksterne og forstå indhold og nuancer og på den måde fremme kursistens muligheder for at orientere sig og handle i et moderne, demokratisk og globalt orienteret samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Målet med undervisningen er, at kursisten kan:

- a) udtrykke sig forståeligt, klart og hensigtsmæssigt med bevidsthed om forskellige mundtlige genrer
- b) lytte aktivt og forholde sig til mundtlige udsagn
- c) argumentere med kendskab til forskellige argumentationsformer
- d) læse hurtigt og sikkert med bevidsthed om læseformål og med brug af varierede læsestrategier
- e) redegøre for teksters genre, indhold og form
- f) læse egne og andres tekster op, så det væsentlige træder frem
- g) demonstrere viden om skriftsprog og talesprog
- h) anvende skriftsproget varieret og med bevidsthed om situation og genre samt normer for retskrivning og grammatik
- i) arbejde selvstændigt med skriveprocessen fra idé til færdig tekst
- j) indgå i dialog om form og indhold i egne og andres tekster
- k) bruge et danskfagligt sprog som basis for faglig tænkning.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er dansk sprog, litteratur, kommunikation og medier. Stofområderne indgår i et tæt samspil i undervisningen. Der arbejdes med:

- a) Skriftsprog og talesprog

- b) Læsning og læsestrategier
- c) Retskrivning og grammatik
- d) Sprog og stil
- e) Skriveprocessen
- f) Ordbøger og opslagsværker
- g) Retoriske virkemidler i forbindelse med oplæsning og fremlæggelse
- h) Nyere og ældre fiktionstekster relateret til deres samtid og til læserens nutid
- i) Sagtekster
- j) En avis eller et tidsskrift læst som værk
- k) Visuelle og auditive kommunikationsformer
- l) Kommunikationssituationen
- m) Argumentation og argumentationsformer
- n) Et danskfagligt sprog.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Faget dansk sætter fokus på sproget, dets udtryksformer og virkning. Der arbejdes med mundtlighed og skriftlighed, som forbinder de fire kompetencer: at tale, at lytte, at læse og at skrive med viden om sprog, kommunikation, litteratur og medier, idet der lægges vægt på at integrere fagets receptive og produktive dimension. I undervisningen bruges et danskfagligt sprog som basis for faglig tænkning.

De faglige mål er styrende for undervisningen. Arbejdet med faget tager udgangspunkt i kursistens danskfaglige kunnen, og der arbejdes grundigt og eksperimenterende med målene for at tale, lytte, læse og skrive.

3.2 Arbejdsformer

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor lærerstyret undervisning veksler med mere selvstændige arbejdsformer. De faglige mål for niveauet er styrende for valget af arbejdsformer og kræver blandt andet oplæsning, samtale, diskussion og fremlæggelse. Undervisningen indbefatter udarbejdelse af udkast med tilhørende tilbagemelding (respons), såvel mundtlig som skriftlig. Det er væsentligt, at kursisten både alene og sammen med andre arbejder aktivt og eksperimenterende med det faglige indhold og det faglige sprog.

I undervisningen indgår arbejdet med det fælles værk. Den skriftlige dimension har en væsentlig plads i faget. Der arbejdes med såvel tænkeskrivning som formidlingsskrivning.

3.3 It

It inddrages, hvor det kan kvalificere kursistens læring og styrke kursistens faglige niveau. It bruges som et redskab i skriveprocessen og indgår også naturligt i arbejdet med retskrivning, informationssøgning og visuelle og auditive kommunikationsformer.

3.4 Samspil med andre fag

Dansk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de danskfaglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursisten samler alle skriveopgaver i en portfolio, som er udgangspunkt for en løbende, individuel evaluering, således at kursisten kan følge sin progression. Skrivemappen er et evalueringsværktøj, som skal give kursisten et klart billede af egne svagheder og styrker. Læreren iværksætter en løbende evaluering – såvel skriftlig som mundtlig – i relation til målene for undervisningen. Denne formative evaluering skal synliggøre kursistens kunnen i forhold til de faglige mål og anspore det videre forløb.

4.2 Faglig dokumentation

Den faglige dokumentation er skriftlig. Kursisten vælger en genre, der kan indgå i en avis, og formulerer et produkt i overensstemmelse med genreens kendetegn. Produktet skal demonstrere kursistens viden og færdigheder vedrørende:

- a) genren
- b) sproglig korrekthed og hensigtsmæssighed
- c) kommunikationssituationen.

Bilag 6

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk, niveau E*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fagets kerne er dansk sprog, litteratur og kommunikation. Dansk er på én gang et sprogfag og et fag, der beskæftiger sig med litteratur, kommunikation og medier. Centralt i faget står arbejdet med det talte sprog (lytte og tale) og det skrevne sprog (læse og skrive). Danskfaget skal praktiseres som en helhed, der integrerer arbejdet med det danske sprog og dansksprogede tekster. Det er netop karakteristisk, at de sproglige, litterære og kommunikative aktiviteter indgår i et tæt samspil i både den produktive og den receptive dimension af faget.

1.2 Formål

Formålet med danskundervisningen er at styrke kursistens oplevelse af sproget som en kilde til personlig og kulturel udvikling. Kursisten skal i arbejdet med faget opnå viden om og færdigheder i at bruge sproget alsidigt og personligt, nuanceret, korrekt og eksperimenterende i samspil med andre. Kursisten skal blive stadig bedre til at formulere sig bevidst i tale og skrift og til at lytte til og læse forskellige teksttyper med forståelse og personlig tilegnelse. Undervisningen skal med udviklingen af danskfaglige kompetencer bidrage til at styrke kursistens evne til at håndtere informationer, gå bag om ordene og teksterne og forstå indhold og nuancer og på den måde fremme kursistens muligheder for at orientere sig og handle i et moderne, demokratisk og globalt orienteret samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Målet med undervisningen er, at kursisten kan:

- a) udtrykke sig klart og tilpasset genre og kommunikationssituation såvel mundtligt som skriftligt
- b) lytte aktivt og være i stand til at indgå i samtale, samarbejde, diskussion og debat
- c) læse hurtigt og sikkert med kendskab til forskellige læsestrategier
- d) agere i en praktisk formidlingssituation, herunder læse op, fortælle, referere og redegøre mundtligt og skriftligt for det væsentlige i en læst, set eller hørt tekst samt udarbejde talepapir og holde oplæg
- e) dokumentere kendskab til sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grundlæggende grammatisk terminologi
- f) skrive med viden om sproglige normer for korrekthed samt tilrettelægge en skriveproces fra idé til produkt
- g) præsentere og indgå i dialog om eget og andres mundtlige eller skriftlige produkt, herunder genre, formål, målgruppe, indhold, sprog, valg af virkemidler og udtryksform
- h) læse og opleve ældre og nyere litteratur og anskue teksterne i et historisk og kulturelt perspektiv
- i) aflæse og forstå trykte og elektronisk formidlede tekster i forskellige genrer
- j) tilegne sig og anvende et danskfagligt begrebsapparat til analyse og fortolkning af sagtekster og fiktionstekster.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er dansk sprog, litteratur, kommunikation og medier. Stofområderne indgår i et tæt samspil i undervisningen. Der arbejdes med:

- a) Begreber og metoder af betydning for skriveproces, skriftlige produkter og mundtlige oplæg
- b) Mundtlige og skriftlige genrer og udtryksformer
- c) Sprog og argumentation
- d) Grammatik og sprogrigtighed
- e) Studieteknik og fremlæggelsesteknik, bl.a. brug af talepapir og retoriske virkemidler
- f) Danske fiktionstekster
 - før 1870
 - 1870-1970
 - efter 1970
- g) Et fælles fiktionsværk
- h) Sagtekster
- i) Visuelle og auditive kommunikationsformer
- j) Ordbøger og opslagsværker
- k) Analysebegreber.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Faget dansk sætter fokus på sproget, dets udtryksformer og virkning. Der arbejdes med mundtlighed og skriftlighed, som forbinder de fire kompetencer: at tale, at lytte, at læse og at skrive med viden om sprog, kommunikation, litteratur og medier, idet der lægges vægt på at integrere fagets receptive og produktive dimension. I undervisningen bruges et danskfagligt sprog som basis for faglig tænkning.

De faglige mål er styrende for undervisningen. Arbejdet med faget tager udgangspunkt i kursistens danskfaglige kunnen, og der arbejdes grundigt og eksperimenterende med målene for at tale, lytte, læse og skrive.

3.2 Arbejdsformer

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor lærerstyret undervisning veksler med mere selvstændige arbejdsformer. De faglige mål for niveauet er styrende for valget af arbejdsformer og kræver blandt andet oplæsning, samtale, diskussion og fremlæggelse. Undervisningen indbefatter udarbejdelse af udkast med tilhørende tilbagemelding (respons). såvel mundtlig som skriftlig. Det er væsentligt, at kursisten både alene og sammen med andre arbejder aktivt og eksperimenterende med det faglige indhold og det faglige sprog. I undervisningen indgår arbejdet med det fælles værk. Den skriftlige dimension har en væsentlig plads i faget. Der arbejdes med såvel tænkeskrivning som formidlingsskrivning.

3.3 It

It inddrages, hvor det kan kvalificere kursistens læring og styrke kursistens faglige niveau. It bruges som et redskab i skriveprocessen og indgår også naturligt i arbejdet med retskrivning, informationssøgning og visuelle og auditive kommunikationsformer.

3.4 Samspil med andre fag

Dansk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de danskfaglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursisten samler alle skriveopgaver i en portfolio, som er udgangspunkt for en løbende, individuel evaluering, således at kursisten kan følge sin progression. Portfolioen er et evalueringsværktøj, som skal give kursisten et klart billede af egne svagheder og styrker. Læreren iværksætter en løbende evaluering – såvel skriftlig som mundtlig – i relation til målene for undervisningen. Denne formative evaluering skal synliggøre kursistens kunnen i forhold til de faglige mål og anspore det videre forløb.

4.2 Faglig dokumentation

Hver kursist vælger en sagtekst eller en fiktionstekst og udarbejder en anmeldelse, der demonstrerer kursistens kompetencer vedrørende:

- a) at beskrive, analysere, argumentere og vurdere
- b) at skrive/fremlægge levende, klart og nuanceret og tilpasset kommunikationssituationen.

Vælger kursisten mundtlig fremlæggelse, afleveres et talepapir inden fremlæggelsen.

Bilag 7

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fagets kerne er dansk sprog, litteratur og kommunikation. Dansk er på én gang et sprogfag og et fag, der beskæftiger sig med litteratur og kommunikation. Centralt i faget står arbejdet med det talte sprog (lytte og tale) og det skrevne sprog (læse og skrive). Danskfaget skal praktiseres som en helhed, der integrerer arbejdet med det danske sprog og dansksprogede tekster. Det er karakteristisk, at de sproglige, litterære og kommunikative aktiviteter indgår i et tæt samspil i både den produktive og den receptive dimension af faget.

1.2 Formål

Formålet med danskundervisningen er at styrke kursistens oplevelse af sproget som en kilde til personlig og kulturel udvikling. Kursisten skal i arbejdet med faget opnå viden om og færdigheder i at bruge sproget alsidigt og personligt, nuanceret, korrekt og eksperimenterende i samspil med andre. Kursisten skal blive stadig bedre til at formulere sig bevidst i tale og skrift og til at lytte til og læse forskellige teksttyper med forståelse og personlig tilegnelse. Undervisningen skal med udviklingen af danskfaglige kompetencer bidrage til at styrke kursistens evne til at håndtere informationer, gå bag om ordene og teksterne og forstå indhold og nuancer og på den måde fremme kursistens muligheder for at orientere sig og handle i et moderne, demokratisk og globalt orienteret samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Målet med undervisningen er, at kursisten kan:

- a) udtrykke sig præcist og varieret og tilpasset kommunikationssituationen såvel mundtligt som skriftligt
- b) lytte aktivt og være i stand til at indgå i samtale, samarbejde, diskussion og debat
- c) læse hurtigt og sikkert og anvende forskellige læsestrategier
- d) agere i en praktisk formidlingssituation, herunder læse op, fortælle, referere og redegøre mundtligt og skriftligt for det væsentlige i en læst, set eller hørt tekst samt udarbejde talepapir og holde oplæg
- e) beskrive og forstå sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grundlæggende grammatisk terminologi
- f) bruge skriftsproget korrekt, varieret og personligt samt gennemføre en skriveproces fra idé til færdigt produkt
- g) præsentere og indgå i dialog om eget og andres mundtlige og skriftlige produkt, herunder genre, formål, målgruppe, indhold, sprog, valg af virkemidler og udtryksform
- h) læse og opleve ældre og nyere litteratur og anskue teksterne i et historisk og kulturelt perspektiv samt inddrage sproglige og stilistiske iagttagelser
- i) aflæse og forstå trykte og elektroniske medietekster og vurdere dem som en del af en kommunikationssituation

- j) tilegne sig og anvende et danskfagligt begrebsapparat til analyse og fortolkning af sagtekster og fiktionstekster.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er dansk sprog, litteratur, kommunikation og medier. Stofområderne indgår i et tæt samspil i undervisningen. Der arbejdes med:

- a) Begreber og metoder af betydning for skriveproces, skriftlige produkter og mundtlige oplæg
- b) Mundtlige og skriftlige genrer og udtryksformer
- c) Sprog og argumentation
- d) Grammatik og sprogrigtighed
- e) Ordbøger og opslagsværker
- f) Studieteknik og fremlæggelsesteknik, bl.a. brug af talepapir og retoriske virkemidler
- g) Danske episke, lyriske og dramatiske tekster
 - før 1870
 - 1870-1970
 - efter 1970
- h) Et drama, en roman, en saga eller en novellesamling læst som fælles værk
- i) Journalistiske genrer, trykte og elektroniske
- j) Visuelle og auditive kommunikationsformer
- k) Analysebegreber.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Faget dansk sætter fokus på sproget, dets udtryksformer og virkning. Der arbejdes med mundtlighed og skriftlighed, som forbinder de fire kompetencer: at tale, at lytte, at læse og at skrive med viden om sprog, kommunikation, litteratur og medier, idet der lægges vægt på at integrere fagets receptive og produktive dimension. I undervisningen bruges et danskfagligt sprog som basis for faglig tænkning.

De faglige mål er styrende for undervisningen. Arbejdet med faget tager udgangspunkt i kursistens danskfaglige kunnen, og der arbejdes grundigt og eksperimenterende med målene for at tale, lytte, læse og skrive.

3.2 Arbejdsformer

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor lærerstyret undervisning veksler med mere selvstændige arbejdsformer. De faglige mål for niveauet er styrende for valget af arbejdsformer og kræver blandt andet oplæsning, samtale, diskussion og fremlæggelse. Undervisningen indbefatter udarbejdelse af udkast med tilhørende tilbagemelding (respons), såvel mundtlig som skriftlig. Det er væsentligt, at kursisten både alene og sammen med andre arbejder aktivt og eksperimenterende med det faglige indhold og det faglige sprog. I undervisningen indgår arbejdet med det fælles værk. Den skriftlige dimension har en væsentlig plads i faget. Der arbejdes med såvel tænkeskrivning som formidlingsskrivning.

3.3 It

It inddrages, hvor det kan kvalificere kursistens læring og styrke kursistens faglige niveau. It bruges som et redskab i skriveprocessen og indgår også naturligt i arbejdet med retskrivning, informationssøgning og visuelle og auditive kommunikationsformer.

3.4 Samspil med andre fag

Dansk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de danskfaglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursisten samler alle skriveopgaver i en portfolio, som er udgangspunkt for en løbende, individuel evaluering, således at kursisten kan følge sin progression. Portfolioen er et evalueringssværktøj, som skal give kursisten et klart billede af egne svagheder og styrker. Læreren iværksætter en løbende evaluering – såvel skriftlig som mundtlig – i relation til målene for undervisningen. Denne formative evaluering skal synliggøre kursistens kunnen i forhold til de faglige mål og anspore det videre forløb.

4.2 Prøveformer

Der afholdes to skriftlige prøver og en mundtlig prøve.

De skriftlige prøver

Prøverne afholdes på grundlag af centralt stillede opgavesæt.

1) *Den sproglige prøve*

Prøvens varighed er 1 time. Prøven omfatter opgaver i sproglig viden og sproglige færdigheder, herunder retskrivning og grammatik. Eksaminanden må som hjælpemiddel alene bruge ordbøger. Brug af computer er ikke tilladt.

2) *Prøven i skriftlig fremstilling*

Prøvens varighed er 4 timer. Der gives 24 timers forberedelsestid, og der udleveres et teksthæfte til eksaminanden ved forberedelsestidens begyndelse. Dette teksthæfte medbringes til prøven.

Den mundtlige prøve

Forlægget består af en ukendt tekst – trykt eller elektronisk – af passende sværhedsgrad. Teksten tildeles eksaminanden ved lodtrækning. Eksaminator vælger de ukendte tekster, skønsmæssigt fordelt over stoffet. Forberedelsestiden er 50 minutter, og eksaminationstiden er 25 minutter.

Eksaminanden forbereder et oplæg på ca. 5 minutter om teksten. Herefter former eksaminationen sig som en faglig samtale om teksten.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

De skriftlige prøver

1) Den sproglige prøve

Der lægges vægt på eksaminandens viden om og færdigheder i:

- a) retskrivning
- b) morfologi og ordklasser
- c) ordenes betydning og bøjning
- d) sætningen og dens led
- e) tegnsætning.

Der gives én karakter.

2) *Prøven i skriftlig fremstilling*

Der lægges vægt på eksaminandens viden om og færdigheder i:

- a) skriftlig formulering, herunder komposition, syntaks, tegnsætning og et passende og varieret ordvalg
- b) emnebehandling, herunder evne til at redegøre for det væsentlige i det læste tekstmateriale samt at argumentere ud fra dette
- c) kommunikations- og mediebevidsthed, herunder at besvarelsen demonstrerer opmærksomhed vedrørende genre, formål, målgruppe og medie.

Der gives én karakter.

Den mundtlige prøve

Der lægges vægt på eksaminandens viden om og færdigheder i:

- a) mundtlig fremstilling, herunder at disponere et oplæg på basis af et talepapir, udtrykke sig præcist og flydende samt indgå aktivt i den faglige samtale
- b) behandling af den tildelte tekst, herunder at gøre rede for tekstens genre, indhold og form samt at argumentere med belæg i teksten
- c) anvendelse af danskfaglig viden og metode: at anvende et danskfagligt begrebsapparat samt vise evne til perspektivering i analyse og fortolkning af teksten.

Der gives én karakter.

Bilag 8

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk som andetsprog, basis*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Dansk som andetsprog er et færdigheds-, videns- og kulturfag. Faget beskæftiger sig med tilegnelse af dansk sprog, kursistens dansksproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem sprog og kultur. Centralt i faget står mundtlig og skriftlig kommunikation og forskellige tekstgenrer i sociokulturelle kontekster.

1.2 Formål

Dansk som andetsprog har til formål at styrke kursistens kommunikative, sproglige og interkulturelle kompetencer.

Undervisningen skal fremme kursistens lyst til at tilegne sig og bruge dansk, udvikle sproglig bevidsthed samt strategisk kompetence i forhold til sprogtilenelse og læring. Med udgangspunkt i kursistens viden, ressourcer og erfaringer skal faget bidrage til, at kursisten udvikler dansksproglige forudsætninger for aktiv deltagelse i det danske samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal på et enkelt niveau tilegne sig de fire færdigheder: tale, lytte, læse og skrive i en integreret helhed. Kursisten skal styrke sine dansksproglige muligheder for at indgå i samfunds-, arbejds- og uddannelsesmæssige sammenhænge.

Kursisten skal kunne:

Tale/ lytte

- a) forstå hovedindholdet af talt dansk, der vedrører kendte emner
- b) udtrykke sig forståeligt om kendte emner
- c) udlede og fastholde sammenhæng og følge op med kommentarer og spørgsmål i samtale
- d) holde enkle oplæg
- e) give sin mening til kende

Læse

- f) læse og forstå enkle, autentiske eller bearbejdede tekster inden for forskellige genrer
- g) læse egne og andres tekster op
- h) anvende nogle læsestrategier hensigtsmæssigt
- i) anvende elementær tekstiagttagelse
- j) aflæse sammenhænge mellem sprog og genre

Skrive

- k) beskrive handlinger, oplevelser og iagttagelser i enkle sætninger med et relevant ordforråd på et forståeligt dansk

- l) skrive korte sammenhængende tekster med et relevant ordforråd og med et rimeligt fokus, afpasset læser og formål
- m) anvende syntaks og retskrivning på et elementært niveau
- n) skrive korte sammenhængende tekster i en disponeret form på grundlag af et kendt indhold

Sprog/ identitet/ sociokulturelle forståelser

- o) have viden om sprog som identitetsskabende faktor
- p) have viden om forskellige normer for at tage, holde og videregive ordet i uformelle situationer
- q) kunne anvende færdigheder i at tage, holde og videregive ordet i uformelle situationer
- r) have viden om og kunne anvende færdigheder i argumentationsteknikker på elementært niveau
- s) kunne udtrykke sig klart og relevant i mundtlig kommunikation på elementært niveau.

2.2 Kernestof

Der arbejdes med:

- a) Talehandlinger og kommunikation
- b) Sproglig korrekthed
- c) Fluency og automatisering
- d) Udtale
- e) Prosodi
- f) Kropssprog
- g) Argumentationsteknikker
- h) Læsning, læsestrategier og ordforråd
- i) Genrer, person- og miljøkarakteristik og tema i lette fiktive og nonfiktive tekster
- j) Skriftsprog, herunder komposition, sammenhæng og modtagerbevidsthed
- k) Ordklasser, morfologi, syntaks, retskrivning og tegnsætning
- l) Kursistoplevelser af sprog som identitetsskabende faktor
- m) Sociokulturelle normer for fastholdelse af samtale i uformelle situationer.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal perspektivere og uddybe kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

I undervisningen indgår lytte-, tale-, læse- og skriveprocesser på et grundlæggende niveau. De fire discipliner indgår i et tæt samspil, således at de støtter hinanden. Der arbejdes efter sprogpædagogiske principper, hvor de fire færdigheder lytte, tale, læse og skrive anvendes systematisk i arbejdet med funktionelle helheder. Udvidelse af kursistens aktive og passive ordforråd indtager en central plads i undervisningen, hvor der arbejdes med forforståelse og førfagligt sprog. Kursisten får mulighed for at være aktiv i undervisningen og i forhold til egen læringsproces. I tilrettelæggelsen inddrages undervisningsdifferentiering med henblik på kursistens faglige progression.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor lærerstyret undervisning veksler med mere selvstændige arbejdsformer, som kursistfrelæggelser, gruppe- og pararbejde. Det skriftlige arbejde omfatter korte kreative og refererende øvelser. Kursisten arbejder med procesorienteret skrivning, hvor der gives faglig

vejledning i skriveprocessen. Udadvendte aktiviteter med fokus på både sprog og indhold indgår som en del af undervisningen.

3.3 It

It integreres på en praksisorienteret måde. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen, og it indgår også som et naturligt led ved informationssøgning.

3.4 Samspil med andre fag

Dansk som andetsprog kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering finder sted på grundlag af kursistens portfolio og test af kursistens faglige kundskaber. Den formative evaluering skal synliggøre, hvor langt kursisten er nået i forhold til de faglige mål; evalueringen skal således være med til at forme kursistens arbejde med faget.

4.2 Faglig dokumentation

Den faglige dokumentation består af en etnografisk iagttagelse med fremlæggelse af et produkt og efterfølgende samtale. Kursisten bestemmer sig for et emne, der skal undersøges. Emnet godkendes af læreren, hvorefter kursisten gennemfører et feltarbejde i form af iagttagelser, etablering af kontakter, informationssøgning m.m. Efterfølgende bearbejder kursisten de indsamlede iagttagelser og informationer med henblik på formidling af emnet på grundlag af en disposition og efterfølgende samtale med lærer og evt. medkursister.

Produktet skal demonstrere viden og færdigheder i forbindelse med at kunne:

- a) forstå hovedindholdet af talt dansk, der vedrører kendte emner
- b) udtrykke sig forståeligt om kendte emner
- c) udlede og fastholde sammenhæng og følge op med kommentarer og spørgsmål i samtale
- d) holde enkle oplæg
- e) give sin mening til kende.

Bilag 9

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk som andetsprog, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Dansk som andetsprog er et færdigheds-, videns- og kulturfag. Faget beskæftiger sig med tilegnelse af dansk sprog, kursistens dansksproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem sprog og kultur. Centralt i faget står mundtlig og skriftlig kommunikation og forskellige tekstgenrer i sociokulturelle kontekster.

1.2 Formål

Dansk som andetsprog har til formål at styrke kursistens kommunikative, sproglige og interkulturelle kompetencer. Undervisningen skal fremme kursistens lyst til at tilegne sig og bruge dansk, udvikle sproglig bevidsthed samt strategisk kompetence i forhold til sprogtilenelse og læring. Med udgangspunkt i kursistens viden, ressourcer og erfaringer skal faget bidrage til, at kursisten udvikler dansksproglige forudsætninger for aktiv deltagelse i det danske samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal på et niveau med begyndende grad af kompleksitet tilegne sig de fire færdigheder: tale, lytte, læse og skrive i en integreret helhed. Kursisten skal styrke sine dansksproglige muligheder for at indgå i samfundsmæssige og uddannelsesmæssige sammenhænge. Sproget som mundtligt kommunikationsmiddel er i centrum med inddragelse af tekstillæsning, skrivning og brug af billedmedier som redskab for oplevelse og indlevelse.

Kursisten skal kunne:

Tale/lytte

- a) forstå talt dansk såvel i naturlig tale som i digitale medier
- b) udtrykke sig forståeligt, sammenhængende og hensigtsmæssigt i forskellige situationer
- c) udlede og fastholde sammenhæng og følge op med kommentarer og spørgsmål i samtale
- d) begrunde egne synspunkter på en forståelig måde
- e) holde korte oplæg med tydeligt fokus

Læse

- f) læse og forstå enkle, autentiske sag- og fiktionstekster
- g) sætte fokus på relevante træk i teksten
- h) anvende hensigtsmæssige danskfaglige redskaber til analyse af forskellige tekstgenrer
- i) sammenligne og diskutere teksters indhold, form, temaer og kontekst
- j) vælge og anvende hensigtsmæssige læsestrategier
- k) fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af relevante studieteknikker

Skrive

- l) skrive sammenhængende og forståeligt om fantasi, følelser, tanker, erfaringer, viden og mening i en genre, der passer til situationen
- m) anvende færdigheder i elementær syntaks og retskrivning
- n) skrive i et enkelt og sammenhængende sprog med fokus på at modtage og give respons

Sprog, identitet og sociokulturelle forståelser

- o) have indsigt i sprog som identitetsskabende faktor
- p) kunne udtrykke sig om sammenhænge mellem sprog og oplevelse af identitet
- q) have viden om forskellige normer for at tage, holde og videregive ordet i uformelle og formelle situationer
- r) have færdigheder i at tage, holde og videregive ordet i uformelle og formelle situationer
- s) have færdigheder i argumentationsteknikker på enkelt niveau
- t) kunne udtrykke sig klart og relevant i mundtlig og skriftlig kommunikation på enkelt niveau.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er sprog og kommunikation, litteratur og medier. De tre stofområder indgår i et tæt samspil. Arbejdet med det sproglige område består i en fordybelse i mundtlige og skriftlige genrer med henblik på praktisk anvendelse. Der arbejdes med:

- a) Kommunikation, talehandlinger og modtagerbevidsthed
- b) Udtale, prosodi, automatisering, fluency og kropssprog
- c) Argumentationsteknikker
- d) Sproglig korrekthed, forståelighed og sammenhæng i tale og skrift
- e) Læseteknikker, læsestrategier, notatteknik og ordforråd
- f) Et udvalg af dansk og oversat litteratur i genrerne lyrik, epik samt blandingsgenrer, herunder et fælles værk
- g) Danskfaglige begreber til analyse, fortolkning og perspektivering af tekster
- h) Kommunikationsformer i massemedier og elektroniske medier
- i) Hensigtsmæssig og kritisk informationssøgning
- j) Skriftsprog, herunder komposition, sammenhæng og modtagerbevidsthed
- k) Sproglære, referat, resumé, fortælling og kommentar
- l) Modeltekster for kursistens skrivning
- m) Enkle teorier om sprog som identitetsskabende faktor
- n) Sociokulturelle normer for fastholdelse af samtale i uformelle situationer
- o) Enkel analyse af mundtlige og skriftlige kommunikationssituationer i sociokulturelle sammenhænge.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal perspektivere og uddybe kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Arbejdet med kursistens mundtlige og skriftlige sprogfærdighed samt udvidelse af kursistens aktive og passive ordforråd, hvor der arbejdes med forforståelse og førfagligt sprog, indtager en nøgleposition. Der arbejdes efter sprogpedagogiske principper, hvor de fire færdigheder lytte, tale, læse og skrive anvendes systematisk i arbejdet med funktionelle helheder. Undervisningen tilrettelægges således, at der arbejdes fra det enkle mod det komplekse. Kursisten får mulighed for at være aktiv i undervisningen og i forhold

til egen læringsproces. Der lægges vægt på selvstændigt arbejde med det faglige stof, hvor kursisten fremlægger og argumenterer for egne synspunkter. I tilrettelæggelsen inddrages undervisningsdifferentiering med henblik på kursistens faglige progression.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor lærerstyret undervisning veksler med mere selvstændige arbejdsformer, som kursistfrelæggelser, gruppe- og pararbejde. I arbejdet med det skriftlige udtryk træner kursisten processkrivning med fokus på at give og modtage respons og at omskrive tekster efter respons fra lærer eller medkursister. I undervisningen indgår arbejdet med det fælles værk. Udadvendte aktiviteter med fokus på både sprog og indhold indgår som en del af undervisningen.

3.3 It

It integreres på en praksisorienteret måde. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i informationssøgning, og præsentationsprogrammer kan anvendes i forskellige sammenhænge for at styrke kursistfrelæggelser.

3.4 Samspil med andre fag

Dansk som andetsprog kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1. Løbende evaluering

Den løbende evaluering finder sted på grundlag af kursistens portfolio og test af kursistens faglige kundskaber. Den formative evaluering skal synliggøre, hvor langt kursisten er nået i forhold til de faglige mål; evalueringen skal således være med til at forme kursistens arbejde med faget.

4.2 Prøveformer

Der afholdes to skriftlige prøver og en mundtlig prøve.

De skriftlige prøver

Prøverne afholdes på grundlag af centralt stillede opgavesæt.

1) Den sproglige prøve

Prøvens varighed er 1 time. Prøven består af opgaver i sproglig viden og sproglige færdigheder, herunder grammatik og retskrivning. Eksaminanden må som hjælpemiddel alene bruge ordbøger.

2) Prøven i skriftlig fremstilling

Prøvens varighed er 3 timer og 30 minutter. Der gives 24 timers forberedelsestid, og der udleveres et teksthæfte til eksaminanden ved forberedelsestidens begyndelse. Dette teksthæfte må ikke medbringes ved prøven. Ved prøvens begyndelse udleveres et nyt identisk teksthæfte samt opgaveformuleringer. Eksaminanden må som hjælpemiddel alene bruge ordbøger og tekstbehandling, herunder grammatik- og stavetkontrol.

Den mundtlige prøve

Forlægget består af én eller to kortere kendte tekster i forskellige genrer. Eksaminator vælger prøveteksterne ud fra stofindholdet og teksten (teksterne) fordeles ved lodtrækning blandt eksaminanderne. Eksaminanden forbereder et kort oplæg, hvor der gøres rede for tekstens indhold, form og genretræk. Herefter former eksaminationen sig som en faglig samtale om teksten. Forberedelsestiden er 60 minutter, og eksaminationstiden er 30 minutter.

.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Den skriftlige prøve

1) Den sproglige prøve

Der lægges vægt på eksaminandens viden om og færdigheder i:

- a) retskrivning
- b) morfologi
- c) ordklasser
- d) tegnsætning.

Der gives én karakter.

2) Prøven i skriftlig fremstilling

Der lægges vægt på, at eksaminanden:

- a) har en skriveidé
- b) kan skrive sammenhængende og med begyndelse og slutning
- c) kan skrive i et sprog, herunder ordforråd og syntaks, der er forståeligt og hensigtsmæssigt i forhold til kommunikationssituationen
- d) kan svare relevant på opgavespørgsmålet.

Der gives én karakter.

Den mundtlige prøve

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) formulere sig forståeligt og sammenhængende
- b) anvende hensigtsmæssige danskfaglige begreber på den eller de tildelte tekster
- c) foretage og fremlægge analyse og fortolkning
- d) sammenligne teksterne, hvis der er tale om to
- e) begrunde synspunkter på en forståelig måde.

Der gives én karakter.

Bilag 10

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk som andetsprog, niveau F*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Dansk som andetsprog er et færdigheds-, videns- og kulturfag. Faget beskæftiger sig med tilegnelse af dansk sprog, kursistens dansksproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem sprog og kultur. Centralt i faget står mundtlig og skriftlig kommunikation og forskellige tekstgenrer i sociokulturelle kontekster.

1.2 Formål

Dansk som andetsprog har til formål at styrke kursistens kommunikative, sproglige og interkulturelle kompetencer.

Undervisningen skal fremme kursistens lyst til at tilegne sig og bruge dansk, udvikle sproglig bevidsthed samt strategisk kompetence i forhold til sprogtilenelse og læring. Med udgangspunkt i kursistens viden, ressourcer og erfaringer skal faget bidrage til, at kursisten udvikler dansksproglige forudsætninger for aktiv deltagelse i det danske samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal på et niveau med tiltagende grad af kompleksitet tilegne sig de fire færdigheder: tale, lytte, læse og skrive i en integreret helhed. Kursisten skal styrke sine dansksproglige muligheder for at indgå i samfundsmæssige og uddannelsesmæssige sammenhænge. Gennem tekstarbejde og diskussion skærpes kursistens opmærksomhed på sammenhængen mellem sprog, tekst, genre, indhold og situation i forskellige teksttyper.

Kursisten skal kunne:

Læse/skrive

- a) læse og forstå autentiske sag- og fiktionstekster
- b) vælge og anvende hensigtsmæssige læsestrategier
- c) anvende passende analyseredskaber til forskellige tekstgenrer
- d) sætte fokus på relevante træk i teksten
- e) arbejde med læsning og skrivning i et tæt sammenspil, hvor teksten fungerer som modeltekster for kursistens skrivning
- f) skrive i en genre, der passer til situationen med fokus på opbygning, sammenhæng og disponering
- g) arbejde med syntaks, retskrivning og sætningsanalyse
- h) skrive med henblik på udvikling af personlig stil

Lytte/tale

- i) udtrykke sig forståeligt og sammenhængende i samtaler, diskussioner og fremlæggelser
- j) give og modtage respons på baggrund af aftalte principper

Sprog/identitet/sociokulturelle forståelser

- k) have viden om sprog og sociokulturelle konteksters indre dynamik
- l) have viden om forskellige måder at udtrykke sig klart og relevant i mundtlig og skriftlig kommunikation
- m) have viden om teksters sammenhænge med deres sociokulturelle kontekst
- n) have viden om strategier for sprogtilegnelse
- o) kunne anvende gættestrategier som redskab i sin sprogtilegnelsesproces.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er sprog og kommunikation, sag- og fiktionstekster. Stofområderne indgår i et tæt samspil med særligt fokus på skriftlighed. Der arbejdes med:

- a) Skrevne teksters opbygning, sammenhæng og disponering samt sprogbrug og stil
- b) Procesorienterede skriveforløb med inddragelse af modeltekster
- c) Retskrivning, grammatik og syntaks
- d) Mundtlige fremlæggelser med fokus på retoriske virkemidler, herunder argumentationsformer og fluency
- e) Sproglig sammenhæng og forståelighed i samtaler, debatter og fremlæggelser med fokus på prosodi og modtagerforhold
- f) Et udvalg af nyere og ældre dansk og oversat litteratur samt sagtekster
- g) Danskfaglige begreber til analyse, fortolkning og perspektivering
- h) Læsestrategier og studieteknikker
- i) Kursisterfaringer med sprog i forskellige sociokulturelle sammenhænge
- j) Sammenligning af tekster skrevet i forskellige sociokulturelle kontekster
- k) Gættestrategier i forbindelse med tilegnelse af sprog
- l) Analyse af mundtlige og skriftlige kommunikationssituationer i sociokulturelle sammenhænge
- m) Kulturelle koder.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal perspektivere og udbyde kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

*3. Tilrettelæggelse**3.1 Didaktiske principper*

Arbejdet med kursistens skrivning udgør en nøgleposition i et tæt samspil med læsning og samtale. Kursisten træner tekstanalyse og genrekendskab, og der arbejdes i stigende grad og målrettet med forforståelse og førfagligt sprog i forbindelse med en udvidelse af det danskfaglige ordforråd. Der arbejdes efter sprog-pædagogiske principper, hvor de fire færdigheder lytte, tale, læse og skrive anvendes systematisk i arbejdet med funktionelle helheder. Kursisten får mulighed for at være aktiv i undervisningen og i forhold til egen læringsproces. Der lægges vægt på selvstændigt arbejde med det faglige stof, hvor kursisten fremlægger og argumenterer for egne synspunkter i skrift og tale. I tilrettelæggelsen inddrages undervisnings-differentiering med henblik på kursistens faglige progression.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor lærerstyret undervisning veksler med mere selvstændige arbejdsformer.

I arbejdet med det skriftlige udtryk træner kursisten processkrivning med fokus på at give og modtage respons på tekstsammenhæng, stil og korrekthed. Der gives faglig vejledning i skriveprocessen. Udadvendte aktiviteter med fokus på både sprog og indhold indgår som en del af undervisningen.

3.3 It

It integreres på en praksisorienteret måde. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i informationssøgning, og præsentationsprogrammer kan anvendes i forskellige sammenhænge for at styrke kursistfremlæggelser.

3.4 Samspil med andre fag

Dansk som andetsprog kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering finder sted på grundlag af kursistens portfolio og test af kursistens faglige kundskaber. Den formative evaluering skal synliggøre, hvor langt kursisten er nået i forhold til de faglige mål; evalueringen skal således være med til at forme kursistens arbejde med faget.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten udvælger to selvproducerede tekster, som er skrevet inden for uddannelsestiden. Teksterne må ikke være blevet bedømt i undervisningen. Derefter præsenterer kursisten de to tekster og fortæller om processen fra idé til det færdige produkt.

Produktet skal demonstrere kursistens viden og færdigheder vedrørende:

- a) præsentation af et produkt
- b) skrevne teksters opbygning, sammenhæng og disponering
- c) sprogbrug og stil.

Bilag 11

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk som andetsprog, niveau E*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Dansk som andetsprog er et færdigheds-, videns- og kulturfag. Faget beskæftiger sig med tilegnelse af dansk sprog, kursistens dansksproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem sprog og kultur. Centralt i faget står mundtlig og skriftlig kommunikation og forskellige tekstgenrer i sociokulturelle kontekster.

1.2 Formål

Dansk som andetsprog har til formål at styrke kursistens kommunikative, sproglige og interkulturelle kompetencer.

Undervisningen skal fremme kursistens lyst til at tilegne sig og bruge dansk, udvikle sproglig bevidsthed samt strategisk kompetence i forhold til sprogtilenelse og læring. Med udgangspunkt i kursistens viden, ressourcer og erfaringer skal faget bidrage til, at kursisten udvikler dansksproglige forudsætninger for aktiv deltagelse i det danske samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal på et niveau præget af stor grad af kompleksitet tilegne sig de fire færdigheder: tale, lytte, læse og skrive i en integreret helhed. Kursisten skal styrke sine dansksproglige muligheder for at indgå i samfundsmæssige og uddannelsesmæssige sammenhænge. Kursistens selvstændige læsning har en central plads i undervisningen, og der fokuseres i stigende grad på tekstanalyse og kritisk informationssøgning.

Kursisten skal kunne:

Læse/skrive

- a) læse forholdsvist sikkert med forståelse og indlevelse og med beherskelse af relevante læsestrategier
- b) analysere, fortolke og perspektivere tekster fra forskellige medier
- c) anvende viden om mediers forskellige målgrupper
- d) uddrage informationer af forskellige informationskilder med hensigtsmæssige søgemetoder og læseteknikker
- e) skrive i en genre, der passer til situationen og med fokus på kohærens og kohæsion
- f) arbejde med syntaks, retskrivning og sætningsanalyse på et forholdsvist sikkert niveau
- g) udarbejde en synopsis baseret på en skriftlig problemformulering. Synopsen skal danne baggrund for en mundtlig formidling af et selvvalgt danskfagligt emne

Lytte/tale

- h) lytte med opmærksomhed og forståelse og være i stand til at indgå i samtale og diskussion
- i) udtrykke sig forståeligt og sammenhængende på en overvejende korrekt måde
- j) demonstrere færdigheder i mundtlig fremlæggelse med fokus på form og indhold
- k) give og modtage respons i samarbejde med andre

Sprog/ identitet/ sociokulturelle forståelser

- l) have indsigt i sprog og sociokulturelle konteksters indre dynamik
- m) kunne foretage enkle valg i forhold til klar og relevant kommunikation, mundtligt og skriftligt
- n) kunne tilpasse sit dansksproglige udtryk til uformelle sociokulturelle kontekster på dansk
- o) have indsigt i teksters sammenhænge med deres sociokulturelle kontekst
- p) kunne aflæse enkle teksters sammenhæng med deres sociokulturelle kontekst
- q) have elementær viden om forskelle og ligheder mellem dansk og andre sprog, som kursisten har kendskab til.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er sprog og kommunikation, litteratur og medier. De tre stofområder indgår i et tæt samspil med særlig fokus på fiktions- og sagtekster. Arbejdet indebærer en fordybelse i forskellige tekster med henblik på analyse, fortolkning og perspektivering. Der arbejdes med:

- a) Et udvalg af dansk og oversat litteratur efter 1870 i genrerne epik, lyrik og drama samt et individuelt valgt litterært værk
- b) Danskfaglige begreber til analyse, fortolkning og perspektivering af tekster
- c) Nyhedsgenrer og deres funktion
- d) Kritisk og hensigtsmæssig informationssøgning
- e) Mediers forskellige målgrupper samt et værk i form af et større afrundet medieprodukt
- f) Problemformulering i forbindelse med synopsis- og genreskrivning
- g) Mundtlig formidling af selvvalgte, danskfaglige emner på baggrund af en problemformulering
- h) Læseteknikker, læsestrategier og fluency
- i) Retskrivning, grammatik og syntaks
- j) Kursisterfaringer med brug af sprog i forskellige sociokulturelle sammenhænge som udgangspunkt for fælles drøftelse og refleksion
- k) Muligheder og barrierer i forhold til succesfuld kommunikation i forskellige uformelle sociokulturelle kontekster, både mundtligt og skriftligt
- l) Tekster skrevet i forskellige sociokulturelle kontekster, danske såvel som udenlandske i dansk oversættelse
- m) Sammenlignende analyse på elementært niveau af dansk og et andet af kursistens aktive sprog.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal perspektivere og uddybe kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

*3. Tilrettelæggelse**3.1 Didaktiske principper*

Arbejdet med kursistens læsning og samtale om tekster indtager en nøgleposition. Kursisten træner tekstanalyse og genrekendskab, og der arbejdes med forforståelse og førfagligt sprog i forbindelse med udvidelse af det danskfaglige ordforråd.

Kursisten arbejder med forskellige læsestrategier, studie- og informationssøgningsteknikker.

Undervisningen bygger på sprogpædagogiske principper, hvor de fire færdigheder lytte, tale, læse og skrive anvendes systematisk i arbejdet med funktionelle helheder. Kursisten får mulighed for at være aktiv i undervisningen og i forhold til egen læringsproces. Der lægges vægt på selvstændigt arbejde med det fag-

lige stof, hvor kursisten fremlægger og argumenterer for egne synspunkter i skrift og tale. I tilrettelæggelsen inddrages undervisningsdifferentiering med henblik på kursistens faglige progression.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor læreroplæg veksler med kursistens selvstændige arbejdsformer. Der tilstræbes en progression i anvendelsen af arbejdsformer mod gradvis større kursistselvstændighed. I arbejdet med kursistens skriftlige udtryksfærdighed fokuseres på tekstsammenhæng og korrekthed. Der gives faglig vejledning i skriveprocessen. Det mundtlige arbejde koncentrerer sig om fremlæggelser af danskfaglige emner. I undervisningen arbejder kursisten med egnede teknikker og redskaber i forbindelse med forberedelse, afvikling og evaluering af mundtlige oplæg. Udadvendte aktiviteter med fokus på både sprog og indhold indgår som en del af undervisningen.

3.3 It

It integreres på en praksisorienteret måde. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i informationssøgning, herunder levende billeder og radioudsendelser. Præsentationsprogrammer kan anvendes i forskellige sammenhænge for at styrke kursistfremlæggelser.

3.4 Samspil med andre fag

Dansk som andetsprog kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering finder sted på grundlag af kursistens portfolio og test af kursistens faglige kundskaber. Den formative evaluering skal synliggøre, hvor langt kursisten er nået i forhold til de faglige mål; evalueringen skal således være med til at forme kursistens arbejde med faget.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten udformer en synopsis med en problemformulering over et selvvalgt danskfagligt emne med tilknytning til de faglige mål på ca. 1 normalside. Med udgangspunkt i synopsis fremlægger kursisten emnet og slutter af med en uddybende samtale med lærer og evt. medkursister.

Præsentationen og den efterfølgende uddybende samtale demonstrerer kursistens kompetencer vedrørende:

- a) udarbejdelse af en problemformulering om et danskfagligt emne
- b) udarbejdelse af en synopsis
- c) fremlæggelse af et emne med udgangspunkt i en synopsis
- d) fremlæggelse i et forståeligt, sammenhængende og overvejende korrekt sprog
- e) argumentationsteknikker med fokus på analyse, argumentering og vurdering.

Bilag 12

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Dansk som andetsprog, niveau D*Identitet og formål**1.1 Identitet*

Dansk som andetsprog er et færdigheds-, videns- og kulturfag. Faget beskæftiger sig med tilegnelse af dansk sprog, kursistens dansksproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem sprog og kultur. Centralt i faget står mundtlig og skriftlig kommunikation og forskellige tekstgenrer i sociokulturelle kontekster.

1.2 Formål

Dansk som andetsprog har til formål at styrke kursistens kommunikative, sproglige og interkulturelle kompetencer. Undervisningen skal fremme kursistens lyst til at tilegne sig og bruge dansk, udvikle sproglig bevidsthed samt strategisk kompetence i forhold til sprogtilenelse og læring. Med udgangspunkt i kursistens viden, ressourcer og erfaringer skal faget bidrage til, at kursisten udvikler dansksproglige forudsætninger for aktiv deltagelse i det danske samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal på et komplekst niveau tilegne sig de fire færdigheder: tale, lytte, læse og skrive i en integreret helhed. Kursisten skal styrke sine dansksproglige muligheder for at indgå i samfunds-, arbejds- og uddannelsesmæssige sammenhænge. På dette niveau stilles der forventninger til en mere præcis og nuanceret brug af og bevidsthed om sproget både mundtligt og skriftligt.

Kursisten skal kunne:

Læse/skrive

- a) læse sikkert med forståelse, indlevelse og kritisk sans og med beherskelse af relevante læsestrategier
- b) anvende et danskfagligt begrebsapparat til analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af nyere og ældre sagtekster og fiktionstekster
- c) kende litterære sammenhænge, for eksempel perioder og forfatterskaber
- d) anvende viden om nyhedsmediers funktion og forskellige målgrupper
- e) skrive analyserende, diskuterende og kommenterende i et overvejende korrekt sprog
- f) skrive analyserende, diskuterende og kommenterende på et elementært niveau i forskellige genrer i et overvejende korrekt og sammenhængende sprog
- g) anvende viden om ordklasser og sætningsanalyse i arbejdet med sproglig korrekthed og sproglig karakteristik af tekster

Lytte/tale

- h) lytte med opmærksomhed og forståelse og være i stand til at indgå i samtale, diskussion og debat
- i) udtrykke sig nuanceret og sammenhængende med en rimelig grad af korrekthed
- j) demonstrere færdigheder i mundtlig fremlæggelse med fokus på indhold, form og udtryk
- k) give og modtage respons i samarbejde med andre

Sprog/identitet/sociokulturelle forståelser

- l) forholde sig bevidst til egen sprogbrug, herunder codeskift, i forskellige sociokulturelle kontekster
- m) foretage nuancerede valg i forhold til klar og relevant kommunikation; mundtlig og skriftlig
- n) have grundlæggende viden om forskelle og ligheder mellem dansk og et andet af kursistens aktive sprog
- o) kunne aflæse teksters sammenhæng med deres sociokulturelle kontekst.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er sprog, litteratur og kommunikation. De tre stofområder indgår i et tæt samspil.

Arbejdet indebærer en fordybelse i forskellige tekster med henblik på analyse, fortolkning og perspektivering både mundtligt og skriftligt. Der arbejdes med:

- a) Et udvalg af dansk og oversat udenlandsk litteratur i genrerne epik, lyrik og drama efter 1870, herunder mindst én tekst fra de seneste fem år. Ældre litteratur kan læses i nydansk udgave
- b) Danskfaglige begreber til analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt sproglig karakteristik af tekster
- c) En litterær periode, ét litterært værk, som læses individuelt
- d) Et værk i form af et større afrundet medieprodukt
- e) Kritisk og hensigtsmæssig informationssøgning
- f) Genreskrivning, sprogbrug, stil, retskrivning, grammatik og syntaks
- g) Citatteknik og kildeangivelse
- h) Mundtlig formidling af danskfaglige emner
- i) Fluency og sproglig korrekthed i tale og skrift
- j) Kursistoplevelser med brug af forskellige sprog, herunder codeskift, i forskellige sociokulturelle sammenhænge sammenholdes med teori på området
- k) Muligheder og barrierer i forhold til succesfuld kommunikation i forskellige uformelle og formelle sociokulturelle kontekster, både mundtligt og skriftligt
- l) Sammenlignende analyse på grundlæggende niveau af dansk og et andet af kursistens aktive sprog
- m) Tekster skrevet i forskellige sociokulturelle kontekster, danske såvel som udenlandske i dansk oversættelse.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal perspektivere og uddybe kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Arbejdet med kursistens læsning og samtale om tekster indtager en nøgleposition. Kursisten træner tekstanalyse og genrekendskab, og der arbejdes med forforståelse og færdighedsfagligt sprog i forbindelse med udvidelse af det danskfaglige ordforråd.

Kursisten arbejder med forskellige læsestrategier, studie- og informationssøgningsteknikker. Undervisningen bygger på sprogpædagogiske principper, hvor de fire færdigheder lytte, tale, læse og skrive anvendes systematisk i arbejdet med funktionelle helheder. Kursisten får mulighed for at være aktiv i undervisningen og i forhold til egen læringsproces. Der lægges vægt på selvstændigt arbejde med det faglige stof, hvor kursisten fremlægger og argumenterer for egne synspunkter i skrift og tale. I tilrettelæggelsen inddrages undervisningsdifferentiering med henblik på kursistens faglige progression.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer, hvor lærerstyret undervisning veksler med kursistens selvstændige arbejdsformer. I undervisningen træner kursisten egnede teknikker og redskaber i forbindelse med forberedelse, afvikling og evaluering af mundtlige oplæg med et danskfagligt indhold. Undervisningen i skriftlig og mundtlig dansk hænger tæt sammen, således at der skrives på baggrund af læste tekster. Kursisten arbejder med analyserende, diskuterende og kommenterende skrivning i forskellige genrer. Der arbejdes med citatteknik og kildeangivelse. Udadvendte aktiviteter med fokus på både sprog og indhold indgår som en del af undervisningen.

3.3 It

It integreres på en praksisorienteret måde. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i informationssøgning, herunder levende billeder og radioudsendelser. Præsentationsprogrammer kan anvendes i forskellige sammenhænge for at styrke kursistfremlæggelser.

3.4 Samspil med andre fag

Dansk som andetsprog kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering finder sted på grundlag af kursistens portfolio og test af kursistens faglige kundskaber. Den formative evaluering skal synliggøre, hvor langt kursisten er nået i forhold til de faglige mål; evalueringen skal således være med til at forme kursistens arbejde med faget.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en skriftlig prøve og en mundtlig prøve.

Prøven i skriftlig fremstilling

Prøvens varighed er 4 timer. Prøven afholdes på grundlag af et centralt stillet opgavesæt. Der gives 24 timers forberedelsestid, og der udleveres et teksthæfte til eksaminanden ved forberedelsestidens begyndelse. Dette teksthæfte må ikke medbringes ved prøven. Ved prøvens begyndelse udleveres et nyt identisk teksthæfte med opgaver. Som hjælpemiddel må alene anvendes ordbøger.

Den mundtlige prøve

Forlægget består af én ukendt tekst på højst 5 normalsider, som vælges af læreren og sendes til censor, der godkender dette forud for prøven. Den ukendte tekst tildeles eksaminanden ved lodtrækning. Eksaminanden forbereder et kort oplæg om den tildelte teksts indhold, form og genre, hvorefter eksaminationen former sig som en faglig samtale om teksten. Forberedelsestiden er 60 minutter, og eksaminationstiden er 30 minutter.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Prøven i skriftlig fremstilling

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) skrive i et overvejende korrekt og sammenhængende sprog
- b) anvende viden om ordklasser, sætningsanalyse og sproglig karakteristik af tekster
- c) skrive analyserende, diskuterende og kommenterende på et elementært niveau i forskellige genrer
- d) svare relevant på opgavespørgsmålet i forhold til emne, målgruppe og medie
- e) kommunikere nuanceret, klart og relevant.

Der gives én karakter.

Den mundtlige prøve

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) demonstrere tekstforståelse
- b) anvende et fagligt begrebsapparat
- c) udtrykke sig korrekt, sammenhængende og varieret og med sproglig præcision
- d) argumentere for egne synspunkter.

Der gives én karakter.

Bilag 13

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Engelsk, basis*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Engelsk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med engelsk sprog, engelsksprogede kulturer og globale forhold. Faget omfatter anvendelsen af engelsk sprog som alment kommunikationsmiddel i skrift og tale samt viden om fagets stofområder.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i engelsk er at styrke kursisternes kommunikative kompetence, således at de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Formålet er endvidere, at kursisterne gennem arbejdet med faget opnår indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande, og at kursisterne derved styrker deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen i fagets forskellige områder bidrager til at udvikle kursisternes sproglige og kulturelle viden og bevidsthed samt deres almene læringskompetence.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå hovedindhold og specifik information af talt engelsk om centrale emner fra dagligdagen
- b) læse korte, sprogligt enkle tekster om dagligdags emner
- c) svare på spørgsmål til forståelsen af enkle tekster vedrørende et kendt emne
- d) gennemføre dialoger i et enkelt sprog
- e) mundtligt formulere og formidle et kort oplæg om et kendt emne på engelsk
- f) udtrykke sig skriftligt i et enkelt sprog i form af breve samt korte beskrivelser og meddelelser

Sprog og sprogbrug

- g) anvende et centralt ordforråd inden for dagliglivet
- h) tale og skrive engelsk på et enkelt niveau
- i) udtrykke sig med en forståelig udtale

Sprogtilegnelse

- j) anvende sproglig opmærksomhed i almindelige situationer i dagligdagen
- k) anvende hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier
- l) anvende it i forbindelse med informationssøgning
- m) demonstrere et grundlæggende kendskab til anvendelsen af ordbøger, enkle grammatiske oversigter, stavekontrol og lignende sproglige hjælpemidler

Kultur- og samfundsforhold

- n) genkende og tale om kultur- og levevilkår i engelsktalende lande inden for nære og dagligdags emner
- o) give eksempler på forskelle og ligheder mellem engelsksproget kultur og egen kultur.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Elementer af det engelske sprogs centrale grammatik, herunder centrale grammatiske regler om især ordklasser, substantivers ental og flertal samt verbernes former i nutid og datid
- b) Udtale og ordforråd
- c) Enkle kommunikationsstrategier
- d) Kortere tekster om dagligdags emner
- e) Grundlæggende viden om levevilkår i ét eller flere engelsktalende lande.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Der indgår tekster og andre udtryksformer, som omhandler den engelsktalende verden. Omfanget af supplerende stof er ca. 10 pct. af uddannelsestiden.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i et fagligt niveau svarende til grundskolens 7. klassetrin. Arbejdet med de sproglige aspekter sker med stadigt henblik på sproget i anvendelse, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på engelsk. Hovedvægten lægges på kursistens egen sprogproduktion. Der lægges desuden vægt på, at faget opleves som en helhed. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem et antal emner med udgangspunkt i fagets kernestof og i supplerende stof. Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valg af arbejdsformer, så kursisterne opnår en vis selvstændighed i arbejdet. Der fokuseres på arbejdsformer, der udvikler kursisternes kommunikative kompetence. Det skriftlige arbejde understøtter den mundtlige kompetence, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed.

3.3 It

Kursisterne introduceres fra starten til it-baserede arbejdsformer. It spiller en central rolle i arbejdet med engelsk og anvendes i både undervisning, hjemmearbejde og kommunikation. It anvendes også i forbindelse med informationssøgning, ligesom det støtter lytte-, tale- og læsetræningen.

3.4 Samspil med andre fag

Engelsk kan indgå i samspil med andre fag, i det omfang tilrettelæggelsen muliggør det. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursisternes mundtlige og skriftlige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder, viden og indsats. Evalueringen skal give viden om kursistens standpunkt i forhold til de faglige mål og dermed gi-

ve overblik over egen læring samt bidrage til planlægning af kursistens fortsatte progression i faget. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål. Undervisningen evalueres ligeledes løbende med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål. Evalueringerne kan gennemføres i mundtlig eller skriftlig form.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten forbereder i uddannelsestiden et kort, mundtligt oplæg med udgangspunkt i et billedmateriale om et selvvalgt emne, som læreren på forhånd har fundet egnet. Kursisten udarbejder ligeledes i uddannelsestiden selvstændigt en liste over relevante gloser til billedmaterialet. Listen og billedmaterialet afleveres til læreren. Oplægget og gloselisten danner baggrund for en samtale med læreren på engelsk.

Bilag 14

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Engelsk, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Engelsk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med engelsk sprog, engelsksprogede kulturer og globale forhold. Faget omfatter anvendelsen af engelsk sprog som alment kommunikationsmiddel i skrift og tale samt viden om fagets stofområder.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i engelsk er at styrke kursisternes kommunikative kompetence, således at de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne endvidere indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Kursisterne styrker derved deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen i fagets forskellige områder bidrager til at udvikle kursisternes sproglige og kulturelle viden og bevidsthed samt deres almene læringskompetence.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå hovedindholdet i samtaler om kendte emner
- b) tale i et enkelt sprog om almene og samfundsmæssige forhold på engelsk
- c) læse og forstå tekster i dagligdags sprog inden for kendte emner
- d) referere og beskrive i et enkelt sprog inden for dagligdags emner
- e) præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog
- f) udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog

Sprog og sprogbrug

- g) udtrykke sig mundtligt på et enkelt og forståeligt engelsk
- h) beherske et ordforråd inden for kendte emner, som gør det muligt at deltage i en samtale på engelsk
- i) anvende synonymmer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- j) skrive korte, enkle tekster om dagligdags emner

Sprogtilegnelse

- k) arbejde med egne engelsksproglige styrker og svagheder
- l) vælge hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier
- m) anvende it i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- n) anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavekontrol og lignende sproglige hjælpemidler

Kultur- og samfundsforhold

- o) anvende en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande
- p) genkende og tale om forskelle og ligheder mellem engelsksprogede kulturer og egen kultur.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Det engelske sprogs centrale grammatik
- b) Udtale og ordforråd
- c) Enkle kommunikationsstrategier
- d) Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om almene emner
- e) Viden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Der indgår tekster og andre udtryksformer, som omhandler den engelsktalende verden. Omfanget af supplerende stof er ca. 10 pct. af uddannelsestiden.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Arbejdet med de sproglige aspekter sker med stadigt henblik på sproget i anvendelse, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på engelsk. Hovedvægten lægges på kursistens egen sprogproduktion. Der lægges desuden vægt på, at faget opleves som en helhed. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem et antal emner med udgangspunkt i fagets kernestof og i supplerende stof. Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valg af arbejdsformer, så kursisten opnår læringskompetence og selvstændighed i arbejdet. Der fokuseres på arbejdsformer, der udvikler kursistens kommunikative kompetence. Det skriftlige arbejde indgår som træning af en vigtig kompetence i engelsk, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed.

3.3 It

Kursisterne introduceres fra starten til it-baserede arbejdsformer. It spiller en central rolle i arbejdet med engelsk og anvendes i både undervisning, hjemmearbejde og kommunikation. It anvendes også i forbindelse med informationssøgning, ligesom det støtter lytte-, tale- og læsetræningen.

3.4 Samspil med andre fag

Engelsk kan indgå i samspil med andre fag, i det omfang tilrettelæggelsen muliggør det. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursistens mundtlige og skriftlige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder, viden og indsats. Evalueringen skal give viden om kursistens standpunkt i forhold til fagets mål og dermed give overblik over egen læring samt bidrage til planlægning af kursistens fortsatte progression i faget. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål. Undervisningen evalueres ligeledes løbende med hensyn

til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål. Evalueringerne kan gennemføres i mundtlig eller skriftlig form.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en skriftlig prøve i læseforståelse og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve i læseforståelse

Prøvens varighed er 1 time. Opgaven er centralt stillet.

Den mundtlige prøve

I slutningen af uddannelsestiden producerer eksaminanden et forlæg efter eget valg inden for ét af de læste emner. Forlægget skal indeholde et billedemateriale samt et skriftligt element udarbejdet af eksaminanden – for eksempel en billedcollage med tekstbokse. Forlægget skal vurderes af læreren som egnet til anvendelse ved prøven. Eksaminandens forlæg afleveres før prøven og sendes til censor. Eksaminationen indledes med, at eksaminanden kort præsenterer sit forlæg. Med udgangspunkt i præsentationen samt det skriftlige element indledes en samtale mellem eksaminand og eksaminator.

Eksaminationstiden er 20 minutter.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Den skriftlige prøve i læseforståelse

Ved prøven bedømmes eksaminandens læseforståelse.

Der gives én karakter.

Den mundtlige prøve

Der lægges vægt eksaminandens evne til at:

- a) samtale på engelsk
- b) præsentere sit forlæg
- c) perspektivere sit forlæg til det læste emne.

Prøveforlægget indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 15

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Engelsk, niveau F*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Engelsk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med engelsk sprog, engelsksprogede kulturer og globale forhold. Faget omfatter anvendelsen af engelsk sprog som alment kommunikationsmiddel i skrift og tale samt viden om fagets stofområder.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i engelsk er at styrke kursisternes kommunikative kompetence, således at de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne endvidere indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Kursisterne styrker derved deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen i fagets forskellige områder bidrager til at udvikle kursisternes sproglige og kulturelle viden og bevidsthed samt deres almene læringskompetence.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå talt engelsk i almindelige situationer fra dagligdag og samfundsliv
- b) udtrykke sig mundtligt i et enkelt og sammenhængende sprog, som muliggør samtale om kendte emner
- c) formulere synspunkter og argumenter
- d) læse og forstå tekster i dagligdags sprog inden for kendte emner
- e) redegøre for indhold og synspunkter vedrørende almindeligt kendte emner
- f) præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog
- g) udtrykke sig skriftligt i et enkelt sprog i sammenhæng med et kendt emne

Sprog og sprogbrug

- h) udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et enkelt og forståeligt sprog
- i) anvende synonymer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- j) beherske et ordforråd inden for almene emner, som gør det muligt at deltage i en samtale på engelsk
- k) begynde at afpasse kommunikationen efter modtager, hensigt og indhold
- l) genkende forskellige typer af tekster

Sprogtilegnelse

- m) være bevidst om egne engelsksproglige styrker og svagheder
- n) vælge lytte-, tale- og læsestrategier i forhold til teksttype, situation og formål
- o) anvende it i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- p) anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavekontrol og lignende sproglige hjælpemidler

Kultur- og samfundsforhold

- q) anvende en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande
- r) kunne drage sammenligninger mellem engelsksprogede kulturer og egen kultur.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Det engelske sprogs centrale grammatik og ortografi
- b) Udtale og ordforråd
- c) Kommunikationsstrategier i almene kommunikationssituationer
- d) Forskellige typer fiktive samt nonfiktive tekster om almene og samfundsmæssige emner
- e) Kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Der indgår tekster og andre udtryksformer, som omhandler den engelsktalende verden. Omfanget af supplerende stof er ca. 10 pct. af uddannelsestiden.

*3. Tilrettelæggelse**3.1 Didaktiske principper*

Arbejdet med sprog, tekst og kultur integreres, således at kursisten oplever en klar sammenhæng mellem udtryksmåde, stof og kommunikationssituation. Der skal arbejdes med lytte-, læse- og kommunikationsstrategier, og hovedvægten lægges på kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på engelsk. Undervisningsdifferentiering anvendes som én af flere metoder for at sikre den enkelte kursists faglige progression. Undervisningen indeholder innovative elementer, såsom en kreativ tilgang til formidling og forståelse af emner.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem et antal emner med udgangspunkt i fagets kernestof og i supplerende stof. Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valg af arbejdsformer, så kursisten opnår læringskompetence og selvstændighed i arbejdet. Der fokuseres på arbejdsformer, der udvikler kursistens kommunikative kompetence. Det skriftlige arbejde indgår som træning af en vigtig kompetence i engelsk, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed.

3.3 It

Kursisten introduceres fra starten til it-baserede arbejdsformer. It spiller en central rolle i arbejdet med engelsk og anvendes også i forbindelse med informationssøgning, ligesom det støtter lytte-, tale- og læse-træningen.

3.4 Samspil med andre fag

Engelsk kan indgå i samspil med andre fag, i det omfang tilrettelæggelsen muliggør det. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursistens mundtlige og skriftlige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder, viden og indsats. Evalueringen skal give viden om kursistens standpunkt i forhold til fagets mål og dermed give overblik over egen læring samt bidrage til planlægning af kursistens fortsatte progression i faget. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål. Undervisningen evalueres ligeledes løbende med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål. Evalueringerne kan gennemføres i mundtlig eller skriftlig form.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten forbereder i uddannelsestiden et kort, mundtligt oplæg på engelsk om et emne, som har relation til undervisningen. Emnet vælges i samråd med læreren. Kursisten udarbejder ligeledes i uddannelsestiden selvstændigt en disposition på engelsk til oplægget. Dispositionen afleveres til læreren. Oplægget og dispositionen danner grundlag for en kort samtale på engelsk med læreren.

Bilag 16

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Engelsk, niveau E*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Engelsk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med engelsk sprog, engelsksprogede kulturer og globale forhold. Faget omfatter anvendelsen af engelsk sprog som alment kommunikationsmiddel i skrift og tale samt viden om fagets stofområder.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i engelsk er at styrke kursisternes kommunikative kompetence, således at de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne endvidere indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Kursisterne styrker derved deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen i fagets forskellige områder bidrager til at udvikle kursisternes sproglige og kulturelle viden og bevidsthed samt deres almene læringskompetence.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå talt engelsk om almene emner
- b) udtrykke sig mundtligt i et sammenhængende sprog
- c) deltage umiddelbart i samtaler om kendte emner
- d) formulere synspunkter og argumenter
- e) læse og forstå tekster på engelsk om emner af almen relevans
- f) redegøre for indhold og synspunkter vedrørende almindeligt kendte emner
- g) kommentere og uddybe synspunkter og holdninger
- h) præsentere et forberedt emne
- i) udtrykke holdninger og viden om et alment emne i sammenhængende skriftlig form
- j) afpasse en skreven tekst i forhold til modtageren

Sprog og sprogbrug

- k) udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et sammenhængende sprog afpasset efter modtager, hensigt og indhold
- l) anvende synonymer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- m) beherske et ordforråd inden for almene emner, som gør det muligt at deltage i en samtale på engelsk
- n) benytte et forståeligt engelsk

Sprogtilegnelse

- o) være bevidst om, hvordan han eller hun bedst tilegner sig engelsk
- p) vælge hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier
- q) genkende forskellige typer af tekster

- r) vælge hensigtsmæssige skrivestrategier og anvende viden om skriveprocessens faser
- s) anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavekontrol og lignende sproglige hjælpemidler
- t) anvende it i forbindelse med informationssøgning og kommunikation

Kultur- og samfundsforhold

- u) anvende en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande
- v) perspektivere tekster til forhold i engelsktalende lande og til egen kultur inden for almene emner.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Det engelske sprogs centrale grammatik og ortografi
- b) Udtale og ordforråd
- c) Kommunikationsstrategier
- d) Engelsk som globalt kommunikationssprog
- e) Forskellige typer nyere tekster
- f) Centrale tekstanalytiske grundbegreber
- g) Væsentlige kultur- og samfundsmæssige forhold i engelsktalende lande.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Der indgår tekster og andre udtryksformer, som omhandler den engelsktalende verden. Omfanget af supplerende stof er ca. 10 pct. af uddannelsestiden.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Arbejdet med sprog, tekst og kultur integreres, således at kursisten oplever en klar sammenhæng mellem udtryksmåde, stof og kommunikationssituation. Der skal arbejdes med lytte-, læse- og kommunikationsstrategier. Hovedvægten lægges på kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på engelsk. Undervisningsdifferentiering anvendes som én af flere metoder for at sikre den enkelte kursists faglige progression. Undervisningen indeholder innovative elementer, såsom en kreativ tilgang til formidling og forståelse af emner.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem et antal emner med udgangspunkt i fagets kernestof og i supplerende stof. Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valg af arbejdsformer, så kursisten opnår læringskompetence og selvstændighed i arbejdet. Der fokuseres på arbejdsformer, der udvikler kursistens kommunikative kompetence. Det skriftlige arbejde indgår som træning af en vigtig kompetence i engelsk, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed.

3.3 It

Kursisten introduceres fra starten til it-baserede arbejdsformer. It spiller en central rolle i arbejdet med engelsk og anvendes også i forbindelse med informationssøgning, ligesom det støtter lytte-, tale- og læsetræningen.

3.4 Samspil med andre fag

Engelsk kan indgå i samspil med andre fag, i det omfang tilrettelæggelsen muliggør det. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursisternes mundtlige og skriftlige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder, viden og indsats. Evalueringen skal give viden om kursistens standpunkt i forhold til fagets mål og dermed give overblik over egen læring samt bidrage til planlægning af kursistens fortsatte progression i faget. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål. Undervisningen evalueres ligeledes løbende med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål. Evalueringerne kan gennemføres i mundtlig eller skriftlig form.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten afleverer 2 skriftlige produkter på engelsk, som bl.a. kan være en film/boganmeldelse, breve/ mails eller besvarelser ud fra en lærerstillet opgave, som er skrevet i uddannelsestiden. Produkter, som skal anvendes til faglig dokumentation, må ikke være blevet bedømt i undervisningen. Produkterne afleveres til læreren.

Bilag 17

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Engelsk, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Engelsk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med engelsk sprog, engelsksprogede kulturer og globale forhold. Faget omfatter anvendelsen af engelsk sprog som alment kommunikationsmiddel i skrift og tale samt viden om fagets stofområder.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i engelsk er at styrke kursisternes kommunikative kompetence, således at de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne endvidere indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Kursisterne styrker derved deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen i fagets forskellige områder bidrager til at udvikle kursisternes sproglige og kulturelle viden og bevidsthed samt deres almene læringskompetence.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå talt engelsk om almene emner
- b) udtrykke sig mundtligt i et sammenhængende sprog
- c) indgå aktivt og umiddelbart i en samtale om kendte emner
- d) formulere synspunkter og argumenter
- e) læse og forstå tekster på engelsk om emner af almen relevans
- f) redegøre for indhold og synspunkter vedrørende almindeligt kendte emner
- g) kommentere og uddybe synspunkter og holdninger
- h) præsentere et forberedt emne ud fra et skriftligt produkt
- i) udtrykke holdninger og viden om et alment emne i sammenhængende skriftlig form
- j) afpasse en skreven tekst i forhold til modtageren

Sprog og sprogbrug

- k) udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et sammenhængende sprog afpasset efter modtager, hensigt og indhold
- l) anvende synonymer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- m) beherske et ordforråd inden for almene emner, som gør det muligt at deltage i en samtale på engelsk
- n) benytte et forståeligt engelsk
- o) genkende forskellige typer af tekster

Sprogtilegnelse

- p) være bevidst om, hvordan han eller hun bedst tilegner sig engelsk
- q) vælge hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier

- r) vælge hensigtsmæssige skrivestrategier og anvende viden om skriveprocessens faser
- s) anvende tekstanalytiske grundbegreber
- t) anvende it i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- u) anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavekontrol og lignende sproglige hjælpemidler

Kultur- og samfundsforhold

- v) anvende en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande
- w) perspektivere tekster til forhold i engelsktalende lande og til egen kultur inden for almene emner.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Det engelske sprogs centrale grammatik og ortografi
- b) Udtale og ordforråd
- c) Kommunikationsstrategier
- d) Engelsk som globalt kommunikationssprog
- e) Forskellige typer nyere, fiktive og nonfiktive tekster
- f) Tekstanalytiske grundbegreber
- g) Væsentlige kultur- og samfundsmæssige forhold i engelsktalende lande.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Der indgår tekster og andre udtryksformer, som omhandler den engelsktalende verden. Omfanget af supplerende stof er ca. 10 pct. af uddannelsestiden.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Arbejdet med sprog, tekst og kultur integreres, således at kursisten oplever en klar sammenhæng mellem udtryksmåde, stof og kommunikationssituation. Der skal arbejdes med lytte-, læse- og kommunikationsstrategier. Hovedvægten lægges på kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen overvejende foregår på engelsk. Undervisningsdifferentiering anvendes som én af flere metoder for at sikre den enkelte kursists faglige progression. Undervisningen indeholder innovative elementer, såsom en kreativ tilgang til formidling og forståelse af emner.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem et antal emner med udgangspunkt i fagets kernestof og i supplerende stof. Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valg af arbejdsformer, så kursisten opnår overblik over egen læring og selvstændighed i arbejdet. Der fokuseres på arbejdsformer, der udvikler kursistens kommunikative kompetence. Det skriftlige arbejde indgår som træning af en vigtig kompetence i engelsk, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed.

3.3 It

Kursisten introduceres fra starten til it-baserede arbejdsformer. It spiller en central rolle i arbejdet med engelsk og anvendes også i forbindelse med informationssøgning, ligesom det støtter lytte-, tale- og læse-træningen.

3.4 Samspil med andre fag

Engelsk kan indgå i samspil med andre fag, i det omfang tilrettelæggelsen muliggør det. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursistens mundtlige og skriftlige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder, viden og indsats. Evalueringen skal give viden om kursistens standpunkt i forhold til fagets mål og dermed give overblik over egen læring samt bidrage til planlægning af kursistens fortsatte progression i faget. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål. Undervisningen evalueres ligeledes løbende med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål. Evalueringerne kan gennemføres i mundtlig eller skriftlig form.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Prøvens varighed er 4 timer. Opgavesættet er centralt stillet.

Den mundtlige prøve

Ved slutningen af undervisningen vælger eksaminanden under vejledning af læreren et afgrænset delemne inden for ét af de læste emner. Uden for uddannelsestiden søger eksaminanden selv informationer om det afgrænsede delemne og producerer derefter en disposition på engelsk på ca. 1 side for et oplæg om delemnet. Dispositionen skal vurderes af læreren som egnet til anvendelse ved prøven.

Til prøven tildeles eksaminanden en ukendt tekst på ca. 1-2 normalsider. Den ukendte tekst, som tilvejebringes af læreren, har en emnemæssig sammenhæng med det selvvalgte emne. Disposition og ukendt tekst tilsendes censor.

Eksaminanden forbereder sig i 25 minutter på den ukendte tekst. Eksaminationen indledes med eksaminandens oplæg på engelsk på 5 minutter ud fra den udarbejdede disposition. Eksaminator og censor har derefter mulighed for at stille uddybende spørgsmål. Herefter følger en samtale på engelsk mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i den ukendte tekst, som perspektiveres til andre læste tekster, der har relevans til det valgte emne. Eksaminationstiden er 25 minutter.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Den skriftlige prøve

Der lægges vægt på eksaminandens

- a) beherskelse af det engelske sprog
- b) tekstforståelse
- c) færdighed i skriftlig fremstilling.

Der gives én karakter.

Den mundtlige prøve

Der lægges vægt på eksaminandens evne til på et forståeligt og sammenhængende engelsk at kunne:

- a) præsentere sit forlæg
- b) perspektivere sit forlæg til det læste emne og andre relevante tekster
- c) demonstrere tekstforståelse
- d) indgå aktivt og umiddelbart i en samtale
- e) udtrykke synspunkter og argumenter.

Eksaminandens disposition indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 18

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Fransk, basis*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fransk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med fransk sprog, kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge fransk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet fransk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i fransk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på fransk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande, og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om fransk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med fransk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte- og talefærdighed. Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder inden for følgende områder, hvor de skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå korte, enkle sætninger og udtryk i forbindelse med genkendelige emner
- b) læse og forstå hovedindholdet af sprogligt meget enkle tekster om genkendelige emner
- c) forstå enkelte udvalgte lyd- og billedmedier om genkendelige emner
- d) samtale via små dialoger i et enkelt sprog om genkendelige emner
- e) præsentere indhold af billeder om genkendelige emner
- f) skrive ord, udtryk og enkle sætninger inden for genkendelige emner

Sprog og sprogbrug

- g) udtrykke sig med en nogenlunde forståelig udtale og intonation
- h) anvende et tilstrækkeligt ordforråd om genkendelige emner
- i) anvende enkelte faste udtryk og vendinger
- j) stave enkle ord og udtryk
- k) anvende enkel sætningsopbygning

Sprogtilegnelse

- l) anvende enkle og hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier
- m) genkende ligheder i fransk og andre sprog, som kursisten kender
- n) demonstrere et grundlæggende kendskab til anvendelsen af ordbøger og enkle grammatiske oversigter
- o) anvende it til enkel informationssøgning og kommunikation

- p) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- q) kende til kultur- og levevilkår i Frankrig og i fransksprogede lande inden for udvalgte og genkendelige emner
r) se enkelte forskelle og ligheder mellem fransk og egen kultur inden for udvalgte emner
s) anvende sproget som kommunikationsmiddel med fransktalende.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Transparente ord i arbejdet med ligheder i fransk og andre sprog, som kursisten kender
b) Grundlæggende elementer i fransk udtale og intonation
c) Kendskab til ordklasser, der er relevante for en enkel sætningsopbygning
d) Enkel sætningsopbygning, herunder elementer fra grundlæggende fransk grammatik
e) Grundlæggende ordforråd inden for udvalgte emner
f) Korte enkle tekster om nære og genkendelige emner
g) Enkle kommunikationsstrategier
h) Franske og frankofone kultur- og samfundsforhold inden for udvalgte genkendelige emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af fransk sprog og kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler fransksprogede lande.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i et fagligt niveau uden kendskab til det franske sprog og kultur. Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på fransk. Den skriftlige dimension indgår som støtte til fagets øvrige discipliner. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursistens kommunikative kompetencer og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår som støtte til den mundtlige dimension.

3.3 It

Kursisten introduceres fra starten til it-baserede arbejdsformer. It anvendes i forbindelse med sprogindlæring, informationssøgning og kommunikation.

3.4 Samspil med andre fag

Fransk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten udarbejder selvstændigt en ordliste til et billedmateriale om et emne, som har relation til undervisningens indhold. Ordlisten afleveres til læreren, der vurderer, om materialet er egnet som faglig dokumentation. Billedmaterialet, der tilvejebringes af læreren, danner sammen med ordlisten udgangspunkt for en kort dialog på fransk mellem lærer og kursist. Kursistens mundtlige præstation skal demonstrere færdigheder i at indgå i en samtale om genkendelige emner.

Bilag 19

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Fransk, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fransk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med fransk sprog, kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge fransk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet fransk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i fransk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på fransk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande, og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om fransk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med fransk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte- læse- og talefærdighed. Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå hovedindholdet af enkelt talt fransk om nære og kendte emner
- b) læse og forstå hovedindholdet i enkle tekster om nære og kendte emner
- c) forstå hovedindholdet af udvalgte lyd- og billedmedier om nære og kendte emner
- d) samtale om enkle hverdagssituationer inden for nære og kendte emner
- e) redegøre og fortælle i et enkelt sprog inden for nære og kendte emner
- f) præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog inden for nære og kendte emner
- g) perspektivere til andre nære og kendte emner
- h) udtrykke sig skriftligt i enkle, forståelige og sammenhængende sætninger

Sprog og sprogbrug

- i) udtrykke sig med nogenlunde forståelig udtale og intonation
- j) anvende et enkelt ordforråd inden for nære og kendte emner
- k) anvende hensigtsmæssige faste udtryk inden for nære og kendte emner
- l) anvende et grundlæggende kendskab til sprogets sætningsopbygning
- m) skrive enkle, forståelige og sammenhængende sætninger

Sprogtilegnelse

- n) anvende relevante lytte- og læsestrategier
- o) anvende relevante kommunikationsstrategier

- p) anvende ordbøger og grammatiske oversigter
- q) anvende it i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- r) genkende ligheder mellem fransk og andre sprog, som kursisten kender
- s) bruge en begyndende forståelse for egen evne til at tilegne sig fransk
- t) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- u) kende til kultur- og levevilkår i Frankrig og fransksprogede lande inden for udvalgte nære og kendte emner
- v) se forskelle og ligheder mellem fransk og egen kultur inden for udvalgte nære og kendte emner
- w) anvende sproget som kommunikationsmiddel med fransktalende.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Lytte- og samtalestrategier
- b) Grundlæggende fransk ordforråd
- c) Udtale og intonation
- d) Enkel sætningsopbygning, herunder grundlæggende fransk grammatik og ortografi
- e) Viden om ligheder mellem fransk og andre sprog, som kursisten kender
- f) Franske og frankofone kultur- og samfundsforhold inden for nære og kendte emner
- g) Forskellige typer tekster om nære og kendte emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af fransk kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler fransksprogede lande.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på fransk. Den skriftlige dimension indgår som støtte til fagets øvrige discipliner. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursistens kommunikative kompetencer, selvstændighed og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår som træning til at udvikle og styrke den skriftlige kommunikation, ligesom det også støtter læse-, lytte- og taletræningen. Endvidere arbejdes der med elementer fra skriveprocessens faser.

3.3 It

It indgår som en del af undervisningen i fransk som støtte i læse-, lytte- og taletræningen. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i forbindelse med informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation.

3.4 Samspil med andre fag

Fransk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige og skriftlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve.

Uden for uddannelsestiden producerer eksaminanden et forlæg i form af en billedcollage inden for ét af de læste emner. Forlægget skal vurderes af læreren som egnet til anvendelse ved prøven og sendes til censor. Eksaminanden præsenterer kort forlægget på fransk i forhold til det valgte emne, og præsentationen efterfølges af en uddybende samtale på fransk om emnet, hvor eksaminanden inddrager relevante dele af det øvrige stofs indhold. Eksaminationstiden er 20 minutter.

Selvstuderende

Den selvstuderende afleverer til institutionen 14 dage før prøvens afholdelse et forlæg – en billedcollage inden for ét af de læste emner.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) præsentere et forlæg
- b) samtale på fransk
- c) perspektivere til det valgte emne.

Prøveforlægget indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 20

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Fransk, niveau F*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fransk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med fransk sprog, kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge fransk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet fransk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i fransk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på fransk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande, og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om fransk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med fransk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte-, læse- og talefærdighed. Desuden arbejdes der med mindre skriftlige arbejder, hvor den skriftlige fremstilling støtter og supplerer det mundtlige udtryk. Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå hovedindholdet af enkelt talt fransk om kendte emner
- b) læse og forstå hovedindholdet i forskellige enkle teksttyper om kendte emner
- c) forstå hovedindholdet af udvalgte lyd- og billedmedier om kendte emner
- d) samtale i et enkelt sprog om kendte emner
- e) referere i et enkelt sprog inden for kendte emner
- f) præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog inden for et kendt emne
- g) udtrykke sig skriftligt i et enkelt, forståeligt og nogenlunde sammenhængende sprog om et kendt emne

Sprog og sprogbrug

- h) udtrykke sig med en forståelig udtale og intonation
- i) anvende et centralt ordforråd inden for kendte emner
- j) anvende ofte forekommende vendinger og faste udtryk
- k) anvende viden om sprogets opbygning
- l) skrive enkelt og nogenlunde sammenhængende om et kendt emne

Sprogtilegnelse

- m) være bevidst om ligheder mellem fransk og andre sprog
- n) anvende læse- og kommunikationsstrategier
- o) anvende ordbøger og grammatiske oversigter
- p) anvende it til informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation
- q) kende til egne sproglige styrker og aktivt inddrage dem i læring
- r) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- s) anvende viden om kultur- og levevilkår i Frankrig og fransksprogede lande inden for udvalgte kendte emner
- t) se forskelle og ligheder mellem fransk og egen kultur inden for kendte emner
- u) anvende sproget som kommunikationsmiddel med fransktalende.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Lytte – og samtalestrategier
- b) Centralt ordforråd
- c) Udtale og intonation
- d) Enkel sætningsopbygning, herunder grundlæggende fransk grammatik og ortografi
- e) Franske og frankofone kultur- og samfundsforhold inden for kendte emner
- f) Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om kendte emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af fransk kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler fransksprogede lande.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på fransk. Det skriftlige arbejde indgår som en kompetence i fransk med henblik på at styrke kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursistens kommunikative kompetencer, selvstændighed og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår som træning til at udvikle og styrke den skriftlige kommunikation, ligesom det også støtter læse-, lytte- og taletræningen. Endvidere arbejdes der med skriveprocessens faser.

3.3 It

It indgår som en del af undervisningen i fransk som støtte i læse-, lytte- og taletræningen. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i forbindelse med informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation.

3.4 Samspil med andre fag

Fransk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige og skriftlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten vælger et præsentationsmateriale – et billede eller en genstand om et emne, som har relation til undervisningens indhold. Kursisten udarbejder selvstændigt få skriftlige præsentationsudtryk til det valgte billede eller genstand. Præsentationsmaterialet afleveres til læreren, der vurderer, om materialet er egnet som faglig dokumentation. Kursisten forbereder en kort præsentation på fransk om emnet med afsæt i det valgte materiale. Præsentationen efterfølges af en uddybende samtale mellem kursist og lærer og evt. medkursister. Kursistens præstation skal demonstrere færdigheder i fremlæggelse af et emne og færdigheder i at indgå en samtale om kendte emner.

Bilag 21

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Fransk, niveau E*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fransk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med fransk sprog, kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge fransk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet fransk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i fransk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på fransk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande, og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om fransk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med fransk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte- læse- og talefærdighed. Desuden arbejdes der videre med skriftlig sprogproduktion som støtte og supplement for det mundtlige udtryk. Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå enkelt talt fransk om kendte emner
- b) læse og forstå forskellige typer tekster om kendte emner
- c) forstå relevante lyd- og billedmedier om kendte emner
- d) samtale i et enkelt sprog om kendte emner
- e) referere i et enkelt sprog inden for kendte emner
- f) formulere egne synspunkter og argumenter
- g) præsentere et forberedt emne
- h) udtrykke sig skriftligt i et enkelt, forståeligt og nogenlunde sammenhængende sprog om et kendt emne

Sprog og sprogbrug

- i) udtrykke sig med en udtale og en intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- j) anvende et centralt ordforråd inden for kendte emner
- k) anvende ofte forekommende vendinger og faste udtryk
- l) anvende viden om sprogets opbygning
- m) anvende et forståeligt fransk
- n) skrive om et kendt emne i et enkelt, forståeligt og nogenlunde sammenhængende form

Sprogtilegnelse

- o) anvende viden om lytte-, læse- og kommunikative strategier
- p) anvende viden om skriveprocessens faser
- q) anvende it og mediers muligheder i forbindelse med informationssøgning, kommunikation og tekstproduktion
- r) anvende ordbøger og grammatiske oversigter hensigtsmæssigt
- s) kende til egne sproglige styrker og aktivt inddrage dem i læring
- t) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- u) anvende viden om kultur- og samfundsforhold i Frankrig og fransksprogede lande inden for kendte emner
- v) se forskelle og ligheder mellem fransk og egen kultur inden for kendte emner
- w) anvende sproget som kommunikationsmiddel med fransktalende.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Kommunikationsstrategier
- b) Udtale og intonation
- c) Centralt ordforråd
- d) Centrale syntaktiske strukturer, herunder grammatik og ortografi
- e) Franske og frankofone kultur- og samfundsforhold inden for kendte emner
- f) Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om kendte emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af fransk kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler fransksprogede lande.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på fransk. Det skriftlige arbejde indgår som en vigtig kompetence i fransk, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursisternes kommunikative kompetencer, selvstændighed og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår som træning til at udvikle den skriftlige kommunikation, ligesom det også støtter læse-, lytte- og taletræningen. Endvidere arbejdes der med skriveprocessens faser.

3.3 It

It indgår som en del af undervisningen i fransk som støtte i læse-, lytte- og taletræningen. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i forbindelse med informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation.

3.4 Samspil med andre fag

Fransk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige og skriftlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten udarbejder selvstændigt en disposition til et emne, som har relation til undervisningens indhold. Dispositionen afleveres til læreren, der vurderer, om den er egnet som faglig dokumentation. Kursisten forbereder med udgangspunkt i dispositionen en præsentation på fransk om det valgte emne. Præsentationen efterfølges af en uddybende samtale mellem kursist og lærer og evt. medkursister. Kursistens præstation evalueres af læreren i en samtale med kursisten. Kursistens præstation skal demonstrere færdigheder i fremlæggelse af et emne og færdigheder i at indgå en samtale om kendte emner.

Bilag 22

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Fransk, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fransk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med fransk sprog, kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge fransk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet fransk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i fransk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på fransk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande, og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur.

Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om fransk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med fransk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte-, læse- og talefærdighed samtidig med, at arbejdet med den skriftlige dimension udbygges. Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå enkelt talt fransk om udvalgte almene emner
- b) læse og forstå forskellige typer tekster inden for udvalgte almene emner
- c) forstå indholdet af lyd- og billedmedier inden for udvalgte almene emner
- d) indgå aktivt i en samtale inden for udvalgte almene emner
- e) fremlægge og redegøre for et forberedt emne
- f) perspektivere til andre kendte emner
- g) kommentere og uddybe egne synspunkter og holdninger
- h) udtrykke sig skriftligt i et enkelt, forståeligt og sammenhængende sprog om udvalgte almene emner afpasset læser og formål

Sprog og sprogbrug

- i) udtrykke sig med en udtale og intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- j) udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et enkelt, forståeligt og sammenhængende sprog inden for udvalgte almene emner
- k) anvende ofte forekommende faste udtryk og idiomatiske vendinger
- l) anvende de grundlæggende principper vedrørende sprogets opbygning
- m) skrive i et enkelt, forståeligt og sammenhængende sprog om almene emner afpasset læser og formål

Sprogtilegnelse

- n) anvende viden om lytte-, læse- og kommunikative strategier
- o) vælge relevante skrivestrategier
- p) anvende ordbøger, grammatiske oversigter samt stave- og grammatikkontrol
- q) anvende it og mediers muligheder i forbindelse med informationssøgning, kommunikation og tekstproduktion
- r) kende til egne sproglige styrker og aktivt inddrage dem i læring
- s) kende til læringsstrategier for at vide, hvordan man bedst tilegner sig det franske sprog på en hensigtsmæssig måde
- t) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- u) anvende viden om kultur- og samfundsforhold i Frankrig og fransksprogede lande inden for udvalgte almene emner
- v) se forskelle og ligheder mellem fransk og egen kultur inden for udvalgte almene emner
- w) anvende sproget som kommunikationsmiddel med fransktalende.

2.2 Kerne stof

Kernestoffet er:

- a) Kommunikationsstrategier
- b) Udtale og intonation
- c) Centrale syntaktiske strukturer, herunder grammatik og ortografi
- d) Centralt ordforråd
- e) Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om udvalgte almene emner
- f) Franske og frankofone kultur- og samfundsforhold inden for udvalgte almene emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af fransk kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler fransksprogede lande.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst mulig omfang foregår på fransk. Det skriftlige arbejde indgår som en vigtig kompetence i fransk, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursisternes kommunikative kompetencer, selvstændighed og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår i udviklingen af den skrift-

lige kompetence, ligesom det også støtter læse-, lytte- og taletræningen. Endvidere arbejdes der med skriveprocessens faser.

3.3 It

It indgår som en del af undervisningen i fransk som støtte i læse-, lytte- og taletræningen. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i forbindelse med informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation.

3.4. Samspil med andre fag

Fransk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige og skriftlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en skriftlig prøve og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Prøvens varighed er 3 timer. Opgavesættet stilles centralt.

Den mundtlige prøve

Før prøven udarbejder kursisten en disposition på fransk over et selvvalgt emne, der er blevet arbejdet med i undervisningen. Dispositionen, som er på ca. ½ side, skal vurderes af læreren som egnet til anvendelse ved prøven. Til prøven tildeles eksaminanden en ukendt tekst på ca. 1 normalside, der har emnemæssig sammenhæng med det selvvalgte emne. Den ukendte tekst, der tilvejebringes af læreren, fremsendes sammen med kursistens disposition til censor.

Eksaminanden forbereder sig på den ukendte tekst i 20 minutter. Derefter fremlægger eksaminanden hovedindholdet af den ukendte tekst på fransk, hvor eksaminator kan stille uddybende spørgsmål. Derefter fortsætter eksaminanden med en kort fremlæggelse af sit valgte emne på fransk med afsæt i dispositionen, og der afsluttes med en kort uddybende samtale på fransk om emnet mellem eksaminand og eksaminator. Det samme ukendte prøvemateriale må højst anvendes ved 3 eksaminationer på samme dag.

Forberedelsestiden er 20 minutter, og eksaminationstiden er 20 minutter.

Selvstuderende

Den selvstuderende afleverer til institutionen 14 dage før prøvens afholdelse en disposition over et selvvalgt emne, der er blevet arbejdet med i undervisningen. Dispositionen skal vurderes af institutionen som egnet til anvendelse ved prøven.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved både den skriftlige og mundtlige prøve bedømmes det, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Den skriftlige prøve

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan

- a) udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog om almene emner
- b) anvende korrekt retskrivning inden for et alment ordforråd
- c) forstå indholdet af et tekstforlæg.

Der gives én karakter.

Den mundtlige prøve

Der lægges vægt på, at eksaminanden på et forståeligt og sammenhængende fransk kan

- a) præsentere et forlæg
- b) indgå aktivt i en samtale
- c) udtrykke egne synspunkter og argumenter
- d) perspektivere forlæg til det valgte emne.

Eksaminandens prøveforlæg indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 23

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Historie D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Historie er et kundskabsfag, som beskæftiger sig med begivenheder, udviklingslinjer og sammenhænge i Danmarks historie. Hvor det er relevant, inddrages et lokalt, et europæisk og/eller et globalt perspektiv.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen er, at kursisten får kendskab til det danske samfunds- og kulturliv og den udvikling, der har formet samfundet. Det er centralt, at kursisten opnår viden om, hvordan mennesker har levet sammen, og lærer at tolke spor, den historiske proces har efterladt. Undervisningen skal styrke kursistens mulighed for og interesse i at anvende historisk viden som baggrund for at forstå nutidens samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Målet med undervisningen er, at kursisten:

- a) kan redegøre for væsentlige udviklingslinjer og centrale begivenheder og institutioner i Danmarks historie
- b) kan demonstrere kronologisk overblik
- c) opnår kendskab til samspillet mellem natur, individ og samfund i en historisk sammenhæng
- d) kan forholde sig kritisk og nuanceret til en historisk fremstilling
- e) kan anvende historisk viden i nutidsperspektiv
- f) kan skabe sig overblik over et stof, strukturere og formidle det på en sammenhængende måde.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er dansk historie:

- a) Kronologisk overblik
- b) Kontinuitet og brud
- c) Samfundsstruktur og styreform
- d) Livsvilkår i samspil med kultur og natur
- e) Kulturarv og identitet
- f) Lokalt, europæisk og globalt perspektiv
- g) Den lille historie i den store.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der arbejdes med indholdsmæssigt afgrænsede forløb, som integrerer oplevelse, tilegnelse af viden, færdighedsindlæring og sammenhængsforståelse på en sådan måde, at stoffet ses i en større sammenhæng. Historisk perspektivering er et vigtigt element i faget. Nogle forløb tager afsæt i en problemstilling, andre har en mere oversigtsmæssig karakter. Undervisningen organiseres således, at indhold og historiske sammenhænge fremstår levende og relevant for kursisterne, som inddrages i valg af stof, problemstillinger og arbejdsformer. Forskellige typer materiale lægges til grund for arbejdet med kernestof og supplerende stof.

3.2 Arbejdsformer

Arbejdsformen er en integreret del af undervisningens indhold og tilrettelæggelse og afhænger af mål og fagligt indhold. Læreplanen indeholder mål, der kræver konkrete arbejdsformer som læsning, samtale, diskussion samt udarbejdelse af skriftlige oplæg som basis for fremlæggelse. Det er væsentligt, at kursisten arbejder aktivt, eksperimenterer med og trænes i at arbejde med det faglige indhold.

3.3 It

It inddrages, hvor det er relevant, og hvor det kan støtte og styrke kursistens indlæring og faglige niveau. Kursisten skal kunne søge stof og forholde sig kritisk og nuanceret til det.

3.4 Samspil med andre fag

Hvor det er relevant og muligt, kan undervisningen tilrettelægges i samarbejde med andre fag.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Læreren iværksætter en løbende evaluering i relation til de faglige mål. Evalueringen skal synliggøre kursistens kunnen i forhold til målene og være med til at forme kursistens videre arbejde med faget. Synliggørelse af og klarhed om undervisningens mål styrker kursistens opfattelse af fagets identitet og hensigten med undervisningen.

4.2 Prøve

Der afholdes en mundtlig prøve.

Mod slutningen af uddannelsestiden vælger eksaminanden et tidsafsnit eller et emne, som tager udgangspunkt i stof, der er arbejdet med i undervisningen. Finder læreren tidsafsnittet eller emnet egnet, udleveres i tilknytning hertil et ukendt materiale, som kan være et billede, et kort, en genstand eller en kort tekst. Eksaminanden udarbejder uden for uddannelsestiden et skriftligt oplæg om emnet. Det skriftlige oplæg, som indeholder problemstillinger, disposition og litteratur udgør sammen med det udleverede materiale eksaminationsgrundlaget, der afleveres til lærer og censor forud for prøven.

Eksaminanden holder på basis af det skriftlige oplæg et mundtligt oplæg på højst 1/3 af eksaminationstiden. Herefter former eksaminationen sig som en faglig samtale om de problemstillinger, eksaminanden har udpeget. Eksaminationstiden er 25 minutter. Der gives eksaminanden 25 minutters forberedelse til at klargøre materiale, herunder det skriftlige oplæg, kort, billeder, tavle eller andet.

Selvstuderende

Den selvstuderende vælger et grundlag for prøven og afleverer det til institutionen. Findes grundlaget egnet, udleveres et ukendt materiale, hvorefter den selvstuderende udarbejder og afleverer et skriftligt oplæg.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges i bedømmelsen vægt på, at eksaminanden kan:

- a) demonstrere kronologisk forståelse
- b) fremstille essensen af arbejdet med det valgte tidsafsnit eller det valgte emne på en klar og overskuelig måde
- c) tolke begivenheder og udviklingslinjer med inddragelse af faglige argumenter.

Eksaminandens skriftlige oplæg indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 24

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Matematik, basis*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

I matematik basis er arbejdet med forståelsen af de faglige begreber i centrum. Den opnåede indsigt benyttes i så mange forskellige hverdagssammenhænge, at begreberne bliver operationelle. Avu-matematik er kendetegnet ved at være et sprog, der kan undersøge og beskrive sammenhænge mellem den konkrete og den abstrakte verden. Faget bygger på talfærdighed og ræsonnementer og omfatter en lang række metoder til at løse almene matematiske problemstillinger.

1.2 Formål

Undervisningen på basisniveau skal udvikle kursisternes matematikkompetencer til at følge undervisningen i matematik på højere niveauer. Formålet er at give kursisterne mulighed for at forbedre deres talforståelse, begrebsforståelse og regnefærdigheder, så de får bedre mulighed for aktivt at anvende matematik i hverdagslivet. Undervisningen skal fremme forståelse, indsigt, kreativitet og kritisk sans.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningens mål er, at kursisten kan:

- a) forstå tallenes opbygning i positionssystemet samt gange og dividere med et multiplum af 10
- b) forstå de fire regningsarter og vælge hensigtsmæssige løsningsmetoder og redskaber i forbindelse med aritmetikopgaver
- c) anvende overslagsregning til at skønne over et resultats størrelsesorden
- d) forstå brøkbegrebet og beregne en brøkdel af en helhed
- e) forstå procentbegrebet, beregne procentdele samt lægge en procentdel til og trække en procentdel fra
- f) forstå sammenhængen mellem brøk, decimaltal og procenttal og omsætte mellem disse
- g) omsætte mellem almindelige enheder for længde, vægt og rumfang
- h) kende karakteristika for simple geometriske figurer og beskrive dagligdags ting ved hjælp af det geometriske sprog
- i) anvende regnetekniske hjælpemidler.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Tal og algebra

- a) Positionssystemet
- b) De 4 regningsarter inden for de rationale tal
- c) Brøkbegrebet
- d) Procentbegrebet
- e) Regning med enheder
- f) Geometriske figurer

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Det supplerende stof omfatter aflæsning af tabeller og diagrammer og emner fra dagliglivet, der perspektiverer tal og algebra.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i kursisternes hverdagsliv og deres aktuelle tal- og begrebsforståelse. Det faglige indhold er afgrænset. Der arbejdes grundigt med forståelsen af de enkelte faglige begreber. I arbejdet anvendes mange forskellige aktiviteter, konkrete materialer, forskellige illustrationer og forskellige symboler. Der arbejdes bevidst med den sproglige dimension af matematikken og med begrebernes anvendelse i forskellige sammenhænge i vores hverdag. I denne fase af det faglige arbejde er opgaveparadigmet lagt til side til fordel for arbejdet med en grundig forståelse af begreberne.

Når der er opnået en større indsigt i og forståelse af et begreb, anvendes begrebet mange gange i mange forskellige hverdagssituationer og på mange forskellige måder, så der opnås rutine og sikkerhed i arbejdet.

Der er ikke tale om at opnå rutine ved at regne store mængder af næstens ens opgaver, men om at opnå en rutine i:

- a) at vurdere problemstillinger i mange forskellige hverdagssammenhænge
- b) at vælge rigtige løsningsstrategier
- c) at udføre de krævede beregninger på hensigtsmæssige måder.

I arbejdet med regnealgoritmerne tages der udgangspunkt i kursistens egne rigtige metoder. Der lægges vægt på, at kursisten oplever eksistensen af flere forskellige metoder. I undervisningen arbejdes der med at vurdere, hvornår det er hensigtsmæssigt at foretage udregninger som hovedregning, og hvornår der med fordel kan benyttes regnetekniske hjælpemidler. Undervisningen tilrettelægges, så arbejdet med det matematiske sprog har en fremtrædende plads. I undervisningen inddrages løsningsstrategier, der sprogliggør de matematiske problemstillinger for at hjælpe til forståelse af problemet.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

I undervisningen benyttes en mangfoldighed af arbejdsformer, så kursisten også her oplever de faglige begreber på forskellige måder. Der benyttes i meget vidt omfang arbejdsformer, så kursisten aktivt er med til at undersøge og arbejde med det faglige stof. Par- og gruppearbejde anvendes ofte, så sproget om matematikholdige informationer og løsningsstrategier trænes.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges, så brugen af it integreres i undervisningen i det omfang, det vurderes at kunne øge talforståelsen, begrebsforståelsen og regnefærdighederne.

3.4 Samspil med andre fag

Faget kan indgå i samspil med andre fag med det formål at tilrettelægge faglige forløb, som indeholder anvendelse af matematik. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Læreren og kursisten evaluerer løbende undervisningens form og indhold samt kursistens læreproces og faglige fremskridt. Som led i den løbende evaluering udarbejder kursisten en portfolio. Evalueringen tager udgangspunkt i de faglige mål, der i undervisningen ekspliciteres for kursisten.

4.2 Faglig dokumentation

Ved undervisningens afslutning besvarer kursisten et sæt opgaver i matematiske færdigheder. Opgaverne skal give mulighed for at evaluere kursistens færdigheder vedrørende positionssystemet, de 4 regningsarter, brøkbegrebet, procentbegrebet og regning med enheder og geometriske figurer.

Bilag 25

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Matematik, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

I avu-matematik arbejdes med praktiske og anvendelsesorienterede emner fra hverdagslivet og samfundslivet gennem modellering og problembehandling. Avu-matematik er kendetegnet ved at være et sprog, der kan undersøge og beskrive sammenhænge mellem den konkrete og den abstrakte verden. Faget bygger på talfærdighed og ræsonnementer og omfatter en lang række metoder til at løse almene matematiske problemstillinger.

1.2 Formål

På grundlag af konkret viden og konkrete færdigheder skal kursisterne udvikle kompetencer, så de kan spørge og svare i, med og om matematik og kan håndtere matematikkens sprog og redskaber. Undervisningen skal fremme forståelse, indsigt, kreativitet og kritisk sans. Kursisten skal erkende matematikkens muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Ved brug af få faglige matematiske discipliner og simple matematiske teknikker skal kursisten kunne:

- a) opstille, løse og vurdere enkle matematiske problemstillinger fra hverdagslivet, åbne såvel som lukkede
- b) analysere, afkode og forholde sig kritisk til eksisterende simple modeller samt udføre aktiv modelbygning, der gengiver træk fra hverdagslivet
- c) udtænke, følge og vurdere enkle matematiske ræsonnementer, herunder forstå betydningen af et modeksempel
- d) afkode, oversætte, behandle og betjene sig af enkle symbolholdige udsagn og udtryk herunder simple formler
- e) sætte sig ind i og fortolke ikke komplicerede matematikholdige udsagn og kunne udtrykke sig skriftligt, mundtligt og visuelt om matematikholdige anliggender.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Tal og algebra

- a) De 4 regningsarter inden for de rationale tal
- b) Procentregning
- c) Potenser, kvadrat- og kubikrødder
- d) Reduktion af enkle bogstavudtryk
- e) Parentesregler
- f) Løsning af enkle ligninger
- g) Overslagsregning.

Geometri

- a) Omsætning mellem enheder
- b) Arealberegning af simple figurer
- c) Rumfangsberegning af simple rumlige figurer
- d) Målestoksforhold
- e) Massefylde
- f) Pythagoras' læresætning
- g) Konstruktioner.

Funktioner

- a) Variabelbegrebet
- b) Funktionsbegrebet
- c) Koordinatsystemet
- d) Lineære funktioner.

Statistik

- a) Simpel deskriptiv statistik i forbindelse med enkeltobservationer og grupperede observationer, herunder tabeller, diagrammer, grafer og gennemsnit.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Det supplerende stof kan omfatte emner fra hverdagslivet, der perspektiverer til arbejdet med tal og algebra, geometri, funktioner og statistik.

*3. Tilrettelæggelse**3.1 Didaktiske principper*

Undervisningen tilrettelægges med henblik på at fremme kursisternes udvikling af matematiske kompetencer i problembehandling, ræsonnement, modellering, symbolbehandling og kommunikation. Disse kompetencer skal kursisten udvikle gennem nærkontakt og beskæftigelse med et bredt spektrum af meget forskelligt konkret matematisk stof.

Dette sker ved at:

- a) kompetencen udøves i forhold til et givent stof, dvs. kommer i spil og til udtryk i omgangen med dette stof, og
- b) kompetencen udvikles, dvs. skabes eller konsolideres, ved omgangen med et givent stof.

I arbejdet med kompetencer og det matematiske stof er det derfor vigtigt at have fokus på udøvelsen af kompetencerne i udvalgte stofområder. En metode til sammentænkning af dette er en matrixstruktur, hvor de 5 kompetencer udgør rækkerne, og de matematiske stofområder udgør søjlerne:

Stofområder/ kompetencer	Tal og algebra	Geometri	Funktioner	Statistik	Supplerende stof
Problembehandling					
Ræsonnement					
Modellering					

Symbolbehand- ling					
Kommunikation					

I denne struktur skal der tages konkret stilling til det nærmere samspil mellem det optrædende stofområde og den pågældende kompetence i den enkelte celle. Arten af dette samspil kan derfor variere fra celle til celle afhængigt af, om fokus ligger på stofområdet og/eller på kompetencen. Med strukturen skal der tages stilling til, hvilket indhold der skal være i hvilke celler i matrixen. Der vil ikke nødvendigvis være indhold i alle celler, men mindst én celle i hver række og hver søjle skal være i spil.

Udviklingen af kursistens kompetencer skal ske ved at anvende mange forskellige aktiviteter, konkrete materialer, forskellige illustrationer og forskellige symboler. Udviklingen skal desuden ske ved, at kursisten selvstændigt håndterer matematiske problemstillinger og opgaver ved selvstændigt at udvælge, fortolke, behandle og vurdere matematiske problemstillinger, ikke kun ved at høre og læse om dem eller ved at udføre kontekstafhængig øvelse.

Kursistens matematiske forståelse skal fremmes gennem simulering og eksperimenterende tilgang til problemstillinger og opgaver, ligesom arbejdet med begrebsforståelse og matematikken som sprog skal have en fremtrædende plads. Der lægges i undervisningen stor vægt på matematikkens anvendelse. Kursisten skal se, hvordan samme matematiske metoder kan bruges på vidt forskellige fænomener fra hverdagslivet.

Undervisningen tilrettelægges med progression i arbejdsmetoder og fagligt indhold, samtidig med at grundlæggende færdigheder og paratviden fastholdes ved regelmæssigt at blive taget op.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

I undervisningen benyttes en mangfoldighed af forskelligartede aktiviteter og arbejdsformer, der tilsammen udvikler kursistens samlede matematiske kompetenceprofil. En stor del af undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i hverdagslivet. Der benyttes i meget vidt omfang arbejdsformer, så kursisten aktivt er med til at undersøge og arbejde med det faglige stof. Par- og gruppearbejde anvendes ofte, så sproget om matematikholdige informationer og løsningsstrategier trænes. Kursisternes skriftlige, mundtlige eller visuelle fremlægning af resultater indgår i undervisningen. Arbejde med it-baserede løsninger af opgaver skal indgå i undervisningen.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges, så it integreres som et naturligt og nødvendigt hjælpemiddel i kursistens arbejde med udvikling af de matematiske kompetencer. It anvendes, hvor problemstillingen med fordel kan løses ved brug af it-værktøj.

3.4 Samspil med andre fag

Faget kan indgå i samspil med andre fag med det formål at tilrettelægge faglige forløb, som indeholder anvendelse af matematik. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Evalueringen tager udgangspunkt i de faglige mål, der i undervisningen ekspliciteres for kursisten. Læreren og kursisten evaluerer løbende undervisningens form og indhold. Som led i den løbende evaluering

udarbejder kursisten en portfolio Kursistens læreproces og faglige fremskridt evalueres bl.a. på grundlag af portfolioens indhold.

4.2 Prøve

Der afholdes en kombineret skriftlig og mundtlig prøve.

Den kombinerede skriftlige og mundtlige prøve

Prøven tager udgangspunkt i en opgave, der bygger på problemstillinger fra hverdagslivet, som udmønter sig i matematiske problemstillinger. Opgaven skal give eksaminanden mulighed for gennem problembehandling og modellering at benytte ræsonnementer og symbolbehandling for at kunne demonstrere indsigt og færdigheder, der vedrører matematik og matematikkens anvendelse.

Opgaverne skal tilsammen dække det faglige indhold. Opgaverne udarbejdes af læreren og tildeles ved lodtrækning.

Mens eksaminanderne arbejder, taler eksaminator og censor med den enkelte eksaminand. Samtalerne tager udgangspunkt i opgavens matematiske problemstillinger. Mellem samtalerne arbejder eksaminanden skriftligt med opgaven. Anvendelse af it skal indgå i arbejdet med opgavebesvarelsen for den enkelte eksaminand. Andre problemstillinger med relation til det faglige indhold kan indgå i samtalerne.

Prøven tilrettelægges, så 3-4 eksaminander arbejder samtidigt og gennemfører prøven i løbet af 2 timer.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Den kombinerede skriftlige og mundtlige prøve

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) vælge hensigtsmæssige metoder og anvende disse til løsning af forelagte problemer
- b) præsentere en fremgangsmåde ved løsning af et matematisk problem
- c) bygge modeller og diskutere rækkevidde af foreliggende matematiske modeller
- d) udføre simple matematiske ræsonnementer
- e) anvende matematisk symbolsprog og matematiske begreber.

Der lægges desuden vægt på, at eksaminanden kan bruge lommeregner og it-værktøjer hensigtsmæssigt.

Der gives én karakter.

Bilag 26

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Matematik, niveau F*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

I avu-matematik arbejdes med praktiske og anvendelsesorienterede emner fra hverdagslivet og samfundslivet gennem modellering og problembehandling. Avu-matematik er kendetegnet ved at være et sprog, der kan undersøge og beskrive sammenhænge mellem den konkrete og den abstrakte verden. Faget bygger på talfærdighed og ræsonnementer og omfatter en lang række metoder til at løse almene matematiske problemstillinger.

1.2 Formål

På grundlag af konkret viden og konkrete færdigheder skal kursisterne udvikle kompetencer, så de kan spørge og svare i, med og om matematik og kan håndtere matematikkens sprog og redskaber. Undervisningen skal fremme forståelse, indsigt, kreativitet og kritisk sans. Kursisten skal erkende matematikkens muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Ved brug af en del faglige matematiske discipliner og simple matematiske teknikker skal kursisten kunne:

- a) opstille, løse og vurdere mere komplicerede matematiske problemstillinger fra hverdagslivet og samfundslivet, åbne såvel som lukkede
- b) analysere, afkode og forholde sig kritisk til eksisterende modeller samt udføre aktiv modelbygning, der gengiver træk fra hverdagslivet
- c) udtænke, følge og vurdere lidt mere komplicerede matematiske ræsonnementer, herunder forstå betydningen af et modeksempel
- d) afkode, oversætte, behandle og betjene sig af lidt mere komplicerede symbolholdige udsagn og udtryk, herunder simple formler
- e) sætte sig ind i og fortolke matematikholdige udsagn og kunne udtrykke sig skriftligt, mundtligt og visuelt med en vis faglig præcision om matematikholdige anliggender.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Tal og algebra

- a) De 4 regningsarter inden for de rationale tal
- b) Procentregning
- c) Potenser og rødder.

Geometri

- a) Omsætning mellem enheder
- b) Arealberegning af sammensatte figurer
- c) Rumfangsberegning af mere komplicerede rumlige figurer

- d) Målestoksforhold og lighedannethed
- e) Konstruktioner

Funktioner

- a) Variabelbegrebet
- b) Funktionsbegrebet
- c) Ligefrem og omvendt proportionalitet.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Det supplerende stof omfatter emner, der perspektiverer til arbejdet med tal og algebra, funktioner og geometri.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tilrettelægges med henblik på at fremme kursisternes udvikling af matematiske kompetencer i problembehandling, ræsonnement, modellering, symbolbehandling og kommunikation. Disse kompetencer skal kursisten udvikle gennem nærkontakt og beskæftigelse med et bredt spektrum af meget forskelligt konkret matematisk stof.

Dette sker ved, at

- a) kompetencen udøves i forhold til et givent stof, dvs. kommer i spil og til udtryk i omgangen med dette stof, samt
- b) kompetencen udvikles, dvs. skabes eller konsolideres, ved omgangen med et givent stof.

I arbejdet med kompetencer og det matematiske stof er det derfor vigtigt at have fokus på udøvelsen af kompetencerne i udvalgte stofområder. En metode til sammentænkning af dette er en matrixstruktur, hvor de 5 kompetencer udgør rækkerne, og de matematiske stofområder udgør søjlerne:

Stofområder/ kompetencer	Tal og algebra	Geometri	Funktioner	Supplerende stof
Problembehandling				
Ræsonnement				
Modellering				
Symbolbehandling				
Kommunikation				

I denne struktur skal der tages konkret stilling til det nærmere samspil mellem det optrædende stofområde og den pågældende kompetence i den enkelte celle. Arten af dette samspil kan derfor variere fra celle til celle afhængigt af, om fokus ligger på stofområdet og/eller på kompetencen. Med strukturen skal der tages stilling til, hvilket indhold der skal være i hvilke celler i matrixen. Der vil ikke nødvendigvis være indhold i alle celler, men mindst én celle i hver række og hver søjle skal være i spil.

Udviklingen af kursistens kompetencer skal ske ved at anvende mange forskellige aktiviteter, konkrete materialer, forskellige illustrationer og forskellige symboler. Udviklingen skal desuden ske ved, at kursisten selvstændigt håndterer matematiske problemstillinger og opgaver ved selvstændigt at udvælge, fortolke, behandle og vurdere matematiske problemstillinger, ikke kun ved at høre og læse om dem eller ved at udføre kontekstafhængig eksercits.

Kursistens matematiske forståelse skal fremmes gennem simulering og eksperimenterende tilgang til problemstillinger og opgaver, ligesom arbejdet med begrebsforståelse og matematikken som sprog skal have en fremtrædende plads.

Der lægges i undervisningen stor vægt på matematikkens anvendelse. Kursisten skal se, hvordan samme matematiske metoder kan bruges på vidt forskellige fænomener fra hverdagslivet og samfundslivet.

Undervisningen tilrettelægges med progression i arbejdsmetoder og fagligt indhold samtidigt med, at grundlæggende færdigheder og paratviden fastholdes ved regelmæssigt at blive taget op.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

I undervisningen benyttes en mangfoldighed af forskelligartede aktiviteter og arbejdsformer, der tilsammen udvikler kursistens samlede matematiske kompetenceprofil. En stor del af undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i hverdagslivet og samfundslivet. Der benyttes i meget vidt omfang arbejdsformer, så kursisten aktivt er med til at undersøge og arbejde med det faglige stof. Par- og gruppearbejde anvendes ofte, så sproget om matematikholdige informationer og løsningsstrategier trænes.

Kursisternes skriftlige, mundtlige eller visuelle fremlægning af resultater indgår i undervisningen. Arbejde med it-baserede løsninger af opgaver skal indgå i undervisningen.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges, så it integreres som et naturligt og nødvendigt hjælpemiddel i kursisternes arbejde med udvikling af de matematiske kompetencer. It anvendes, hvor problemstillingen med fordel kan løses ved brug af et it-værktøj.

3.4 Samspil med andre fag

Faget kan indgå i samspil med andre fag med det formål at tilrettelægge faglige forløb, som indeholder anvendelse af matematik. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Evalueringen tager udgangspunkt i de faglige mål, der i undervisningen ekspliciteres for kursisten.

Læreren og kursisten evaluerer løbende undervisningens form og indhold. Som led i den løbende evaluering udarbejder kursisten en portfolio. Kursistens læreproces og faglige fremskridt evalueres bl.a. på grundlag af portfolioens indhold.

4.2 Faglig dokumentation

I uddannelsestiden udarbejder kursisterne individuelt eller i grupper en synopsis. Læreren formulerer en eller flere matematiske problemstillinger med tilknytning til hverdagslivet eller samfundslivet som udgangspunkt for arbejdet. Ved undervisningens afslutning præsenterer kursisten arbejdet med problemområdet. Præsentationen skal demonstrere, om kursisten i forhold til de faglige mål kan:

- løse matematiske problemer med hensigtsmæssige metoder
- anvende matematiske modeller
- præsentere fremgangsmåder ved løsning af problemområdet.

Bilag 27

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Matematik, niveau E*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

I avu-matematik arbejdes med praktiske og anvendelsesorienterede emner fra hverdagslivet og samfundslivet gennem modellering og problembehandling. Avu-matematik er kendetegnet ved at være et sprog, der kan undersøge og beskrive sammenhænge mellem den konkrete og den abstrakte verden. Faget bygger på talfærdighed og ræsonnementer og omfatter en lang række metoder til at løse almene matematiske problemstillinger.

1.2 Formål

På grundlag af konkret viden og konkrete færdigheder skal kursisterne udvikle kompetencer, så de kan spørge og svare i, med og om matematik og kan håndtere matematikkens sprog og redskaber. Undervisningen skal fremme forståelse, indsigt, kreativitet og kritisk sans. Kursisten skal erkende matematikkens muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Ved brug af flere faglige matematiske discipliner og lidt mere avancerede matematiske teknikker skal kursisten kunne:

- a) opstille, løse og vurdere mere komplicerede matematiske problemstillinger fra hverdagslivet og samfundslivet, åbne såvel som lukkede
- b) analysere, afkode og forholde sig kritisk til eksisterende modeller samt udføre aktiv modelbygning, der gengiver træk fra hverdagslivet og samfundslivet
- c) udtænke, følge og vurdere matematiske ræsonnementer, herunder forstå betydningen af et modeksempel
- d) afkode, oversætte, behandle og betjene sig af symbolholdige udsagn og udtryk herunder formler
- e) sætte sig ind i og fortolke matematikholdige udsagn og kunne udtrykke sig skriftligt, mundtligt og visuelt med en vis faglig præcision om matematikholdige anliggender.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Tal og algebra

- a) De 4 regningsarter inden for de rationale tal
- b) Procentregning
- c) Talfølger.

Funktioner

- a) Variabelbegrebet
- b) Funktionsbegrebet
- c) Lineære funktioner, grafisk løsning af to ligninger med to ubekendte.

Statistik

- a) Deskriptiv statistik på enkelte og grupperede observationer, herunder tabeller, diagrammer, grafer, gennemsnit, indekstal og boksplot.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Det supplerende stof omfatter kombinatorik og sandsynlighed og emner, der perspektiverer til arbejdet med tal og algebra, funktioner og statistik.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tilrettelægges med henblik på at fremme kursisternes udvikling af matematiske kompetencer i problembehandling, ræsonnement, modellering, symbolbehandling og kommunikation. Disse kompetencer skal kursisten udvikle gennem nærkontakt og beskæftigelse med et bredt spektrum af meget forskelligt konkret matematisk stof. Dette sker ved, at:

- kompetencen udøves i forhold til et givent stof, dvs. kommer i spil og til udtryk i omgangen med dette stof, samt
- kompetencen udvikles, dvs. skabes eller konsolideres, ved omgangen med et givent stof.

I arbejdet med kompetencer og det matematiske stof er det derfor vigtigt at have fokus på udøvelsen af kompetencerne i udvalgte stofområder. En metode til sammentænkning af dette er en matrixstruktur, hvor de 5 kompetencer udgør rækkerne, og de matematiske stofområder udgør søjlerne:

Stofområder/ kompetencer	Tal og algebra	Funktioner	Statistik	Supplerende stof
Problembehandling				
Ræsonnement				
Modellering				
Symbolbehandling				
Kommunikation				

I denne struktur skal der tages konkret stilling til det nærmere samspil mellem det optrædende stofområde og den pågældende kompetence i den enkelte celle. Arten af dette samspil kan derfor variere fra celle til celle afhængigt af, om fokus ligger på stofområdet og/eller på kompetencen. Med strukturen skal der tages stilling til, hvilket indhold der skal være i hvilke celler i matrixen. Der vil ikke nødvendigvis være indhold i alle celler, men mindst én celle i hver række og hver søjle skal være i spil.

Udviklingen af kursistens kompetencer skal ske ved at anvende mange forskellige aktiviteter, konkrete materialer, forskellige illustrationer og forskellige symboler. Udviklingen skal desuden ske ved, at kursisten selvstændigt håndterer matematiske problemstillinger og opgaver ved selvstændigt at udvælge, fortolke, behandle og vurdere matematiske problemstillinger, ikke kun ved at høre og læse om dem eller ved at udføre kontekstafhængig eksercits.

Kursistens matematiske forståelse skal fremmes gennem simulering og eksperimenterende tilgang til problemstillinger og opgaver, ligesom arbejdet med begrebsforståelse og matematikken som sprog skal have en fremtrædende plads. Der lægges i undervisningen stor vægt på matematikkens anvendelse. Kursisten

skal se, hvordan samme matematiske metoder kan bruges på vidt forskellige fænomener fra hverdagslivet og samfundslivet.

Undervisningen tilrettelægges med progression i arbejdsmetoder og fagligt indhold, samtidig med at grundlæggende færdigheder og paratviden fastholdes ved regelmæssigt at blive taget op.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

I undervisningen benyttes en mangfoldighed af forskelligartede aktiviteter og arbejdsformer, der tilsammen udvikler kursistens samlede matematiske kompetenceprofil. En stor del af undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i hverdagslivet og samfundslivet. Der benyttes i meget vidt omfang arbejdsformer, så kursisten aktivt er med til at undersøge og arbejde med det faglige stof. Par- og gruppearbejde anvendes ofte, så sproget om matematikholdige informationer og løsningsstrategier trænes.

Kursisternes skriftlige, mundtlige eller visuelle fremlægning af resultater indgår i undervisningen. Arbejde med it-baserede løsninger af opgaver skal indgå i undervisningen.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges, så it integreres som et naturligt og nødvendigt hjælpemiddel i kursistens arbejde med udvikling af de matematiske kompetencer. It anvendes, hvor problemstillingen med fordel kan løses ved brug af et it-værktøj.

3.4 Samspil med andre fag

Faget kan indgå i samspil med andre fag med det formål at tilrettelægge faglige forløb, som indeholder anvendelse af matematik. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Evalueringen tager udgangspunkt i de faglige mål, der i undervisningen ekspliciteres for kursisten. Læreren og kursisten evaluerer løbende undervisningens form og indhold. Som led i den løbende evaluering udarbejder kursisten en portfolio. Kursistens læreproces og faglige fremskridt evalueres bl.a. på grundlag af portfolioens indhold.

4.2 Faglig dokumentation

I uddannelsestiden udarbejder kursisterne individuelt eller i grupper en synopsis. Kursisten vælger i samråd med læreren et problemområde fra hverdagslivet eller samfundslivet. Læreren formulerer herefter én eller flere matematiske problemstillinger med tilknytning til emnet som udgangspunkt for arbejdet. Ved undervisningens afslutning præsenterer kursisten arbejdet med problemområdet. Præsentationen skal demonstrere om kursisten i forhold til de faglige mål kan:

- løse matematiske problemer med hensigtsmæssige metoder
- anvende matematiske modeller
- præsentere fremgangsmåder ved løsning af problemområdet.

Bilag 28

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Matematik, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

I avu-matematik arbejdes med praktiske og anvendelsesorienterede emner fra hverdagslivet og samfundslivet gennem modellering og problembehandling. Avu-matematik er kendetegnet ved at være et sprog, der kan undersøge og beskrive sammenhænge mellem den konkrete og den abstrakte verden. Faget bygger på talfærdighed og ræsonnementer og omfatter en lang række metoder til at løse almene matematiske problemstillinger.

1.2 Formål

På grundlag af konkret viden og konkrete færdigheder skal kursisterne udvikle kompetencer, så de kan spørge og svare i, med og om matematik og kan håndtere matematikkens sprog og redskaber. Undervisningen skal fremme forståelse, indsigt, kreativitet og kritisk sans. Kursisten skal erkende matematikkens muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Ved brug af mange faglige matematiske discipliner og avancerede matematiske teknikker skal kursisten kunne:

- opstille, løse og vurdere mere komplicerede matematiske problemstillinger fra hverdagslivet og samfundslivet, åbne såvel som lukkede
- analysere, afkode og forholde sig kritisk til eksisterende mere komplicerede modeller samt udføre aktiv modelbygning, der gengiver træk fra hverdagslivet og samfundslivet
- udtænke, følge og vurdere matematiske ræsonnementer, herunder forstå betydningen af et modeksempel
- afkode, oversætte, behandle og betjene sig af komplicerede symbolholdige udsagn og udtryk, herunder formler
- sætte sig ind i og fortolke matematikholdige udsagn og kunne udtrykke sig skriftligt, mundtligt og visuelt med faglig præcision om matematikholdige anliggender.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Tal og algebra

- De 4 regningsarter inden for de reelle tal
- Procentregning
- Potenser og rødder
- Løsning af ligninger, herunder reduktion og parentesregler.

Geometri

a) Trigonometriske beregninger i retvinklede trekanter.

Funktioner

- a) Variabelbegrebet
- b) Funktionsbegrebet
- c) Lineære funktioner
- d) Eksponentialfunktioner
- e) Potensfunktioner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Det supplerende stof kan omfatte emner, der perspektiverer til arbejdet med tal og algebra og funktioner.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tilrettelægges med henblik på at fremme kursisternes udvikling af matematiske kompetencer i problembehandling, ræsonnement, modellering, symbolbehandling og kommunikation. Disse kompetencer skal kursisten udvikle gennem nærkontakt og beskæftigelse med et bredt spektrum af meget forskelligt konkret matematisk stof. Dette sker ved, at:

- a) kompetencen udøves i forhold til et givent stof, dvs. kommer i spil og til udtryk i omgangen med dette stof, samt
- b) kompetencen udvikles, dvs. skabes eller konsolideres, ved omgangen med et givent stof.

I arbejdet med kompetencer og det matematiske stof er det derfor vigtigt at have fokus på udøvelsen af kompetencerne i udvalgte stofområder. En metode til sammentænkning af dette er en matrixstruktur, hvor de 5 kompetencer udgør rækkerne, og de matematiske stofområder udgør søjlerne:

Stofområder/ kompetencer	Tal og algebra	Funktioner	Supplerende stof
Problembehandling			
Ræsonnement			
Modellering			
Symbolbehandling			
Kommunikation			

I denne struktur skal der tages konkret stilling til det nærmere samspil mellem det optrædende stofområde og den pågældende kompetence i den enkelte celle. Arten af dette samspil kan derfor variere fra celle til celle afhængigt af, om fokus ligger på stofområdet og/eller på kompetencen. Med strukturen skal der tages stilling til, hvilket indhold der skal være i hvilke celler i matrixen. Der vil ikke nødvendigvis være indhold i alle celler, men mindst én celle i hver række og hver søjle skal være i spil.

Udviklingen af kursistens kompetencer skal ske ved at anvende mange forskellige aktiviteter, konkrete materialer, forskellige illustrationer og forskellige symboler. Udviklingen skal desuden ske ved, at kursisten selvstændigt håndterer matematiske problemstillinger og opgaver ved selvstændigt at udvælge, fortolke, behandle og vurdere matematiske problemstillinger, ikke kun ved at høre og læse om dem eller ved at udføre kontekstafhængig ekscercis.

Kursistens matematiske forståelse skal fremmes gennem simulering og eksperimenterende tilgang til problemstillinger og opgaver, ligesom arbejdet med begrebsforståelse og matematikken som sprog skal have en fremtrædende plads.

Der lægges i undervisningen stor vægt på matematikkens anvendelse. Kursisten skal se, hvordan samme matematiske metoder kan bruges på vidt forskellige fænomener fra hverdagslivet og samfundslivet.

Undervisningen tilrettelægges med progression i arbejdsmetoder og fagligt indhold, samtidigt med at grundlæggende færdigheder og paratviden fastholdes ved regelmæssigt at blive taget op.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

I undervisningen benyttes en mangfoldighed af forskelligartede aktiviteter og arbejdsformer, der tilsammen udvikler kursistens samlede matematiske kompetenceprofil. En stor del af undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i hverdagslivet eller samfundslivet. Der benyttes i meget vidt omfang arbejdsformer, så kursisten aktivt er med til at undersøge og arbejde med det faglige stof. Par- og gruppearbejde anvendes ofte, så sproget om matematikholdige informationer og løsningsstrategier trænes.

Kursisternes skriftlige, mundtlige eller visuelle fremlægning af resultater indgår i undervisningen. Regneark skal indgå som et it-baseret hjælpemiddel til løsning af opgaver. Kursisterne arbejder individuelt eller i grupper med et lærergodkendt problemområde indeholdende én eller flere matematiske problemstillinger. Under arbejdet fremstilles den synopsis, der skal indgå i den mundtlige prøve.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges, så it integreres som et naturligt og nødvendigt hjælpemiddel i kursistens arbejde med udvikling af de matematiske kompetencer. It anvendes, hvor problemstillingen med fordel kan løses ved brug af et it-værktøj.

3.4 Samspil med andre fag

Faget kan indgå i samspil med andre fag med det formål at tilrettelægge faglige forløb, som indeholder anvendelse af matematik. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Evalueringen tager udgangspunkt i de faglige mål, der i undervisningen ekspliciteres for kursisten.

Læreren og kursisten evaluerer løbende undervisningens form og indhold. Som led i den løbende evaluering udarbejder kursisten en portfolio. Kursistens læreproces og faglige fremskridt evalueres bl.a. på grundlag af portfolioens indhold.

4.2 Prøve

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Prøvens varighed er 4 timer. Opgavesættet stilles centralt. Eksaminanden skal have adgang til at benytte regneark og andre it-værktøjer, der er anvendt i undervisningen.

Den mundtlige prøve

Forlægget ved den mundtlige prøve er eksaminandens synopsis, som er udarbejdet på baggrund af et problemområde, der er fundet egnet af læreren som eksaminationsgrundlag.

Den mundtlige prøve består af to dele:

- 1) Eksaminanden giver en kort mundtlig redegørelse for det valgte problemområde.

Redegørelsen skal omfatte beskrivelse af:

- mål for arbejdet med problemområdet
- indhold
- anvendte matematiske discipliner
- konklusion på baggrund af arbejdet.

- 2) Samtale med udgangspunkt i synopsis og eksaminandens redegørelse for det valgte problemområde.

Andre problemstillinger med relation til det faglige indhold skal indgå i samtalen.

Eksaminationstiden er 25 minutter. Der gives eksaminanden en forberedelsestid på 25 minutter til at klarlægge anvendelse af it, transparenter, modeller eller andre materialer.

Selvstuderende

Selvstuderende fremstiller synopsis på grundlag af et problemområde, der er fundet egnet af institutionen.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Den skriftlige prøve

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) anvende matematisk symbolsprog og matematiske begreber
- b) udføre matematiske ræsonnementer
- c) vælge hensigtsmæssige metoder og anvende disse til løsning af forelagte problemer
- d) præsentere en fremgangsmåde ved løsning af et matematisk problem
- e) opstille og anvende en matematisk model.

Der lægges desuden vægt på, at eksaminanden kan bruge it-værktøjer hensigtsmæssigt.

Der gives én karakter.

Den mundtlige prøve

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) præsentere det valgte problemområde
- b) vælge hensigtsmæssige metoder og anvende disse indenfor det valgte problemområde
- c) præsentere en fremgangsmåde ved løsning af et matematisk problem
- d) vælge, opstille og diskutere rækkevidde af matematiske modeller
- e) redegøre for matematiske ræsonnementer.

Der lægges desuden vægt på, at eksaminanden kan bruge lommeregner og it-værktøjer hensigtsmæssigt.

Eksaminandens synopsis indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 29

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Naturvidenskab, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Undervisningsfaget naturvidenskab er såvel almindendannende som studieforberegende. Det tilbyder et fagsprog, der gør det muligt at udtrykke sig præcist og nuanceret om naturfaglige emner. Begreber fra fagene biologi, kemi, naturgeografi og fysik indgår som beskrivelsesværktøjer og belyser samspillet mellem menneske, natur, teknik og sundhed. Sammenhænge og udvikling i naturen er en grundlæggende forståelsesramme for fagstoffet. Endvidere indgår den historiske dimension i forståelsen af naturvidenskabernes arbejde og resultater. Undervisningsfaget naturvidenskab giver indblik i naturvidenskabernes arbejdsmetoder.

1.2 Formål

Undervisningsfaget naturvidenskab skal støtte og fremme kursisternes nysgerrighed og engagement inden for de naturfaglige områder. Kursisterne skal indse betydningen af at have en naturfaglig viden, der belyser naturfaglige problemstillinger i nutidigt og historisk perspektiv. De skal tilegne sig viden om problemstillinger og sammenhænge, der knytter sig til menneske, natur, teknik og sundhed, herunder forstå mennesket som biologisk væsen. Kursisterne skal kunne forholde sig til naturvidenskabernes muligheder og begrænsninger og sammenholde dem med samfundsmæssige, lokale, globale og etiske forhold. Kursisterne skal kunne anvende fagsprog til beskrivelse af naturfaglige emner og problemstillinger.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

Arbejdsmetoder og tankegange

- a) anvende grundlæggende naturvidenskabeligt fagsprog, herunder symbolsprog
- b) anvende enkle naturvidenskabelige modeller
- c) foretage observationer, indsamle data og behandle disse

Forklaringer af naturen

- d) demonstrere kendskab til energibegrebet
- e) beskrive kredsløb i naturen
- f) beskrive kroppens organer og kredsløb

Menneske og natur

- g) demonstrere kendskab til faktorer, der påvirker menneskets sundhed
- h) demonstrere kendskab til samspillet mellem menneske og natur

Udvikling over tid

- i) demonstrere kendskab til verdensbilleder før og nu
- j) demonstrere kendskab til processer i naturen.

2.2 Kerne stof

Kerne stoffet er følgende:

- a) Stofopbygninger, herunder grundstoffernes periodesystem og Bohrs atommodel
- b) Kemiske reaktioner, herunder syrer og baser
- c) Energibegrebet, herunder fotosyntese og respiration
- d) Celleopbygning
- e) Kroppens organer og kredsløb
- f) Ernæring og fordøjelse
- g) Vands kredsløb
- h) Geologiske kredsløb
- i) Brug af kort og globus
- j) Vejr og klima
- k) Solsystemet
- l) Verdensbilleder.

2.3 Supplerende stof

Kursisten vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kerne stoffet. Lærerens og kursisternes valg af supplerende stof uddyber og perspektiverer kerne stoffet.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i dels grundlæggende naturfaglige emner og problemstillinger, dels naturvidenskabernes anvendelse. Praktisk arbejde er en integreret del af faget. Arbejdet med naturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder skal stimulere kursistens aktivitet og kreativitet. Det er vigtigt, at der i undervisningen konsekvent benyttes et fagsprog, der giver kursisten mulighed for at tilegne sig de naturfaglige begreber og for at kunne formidle sin viden. Dette sker gennem inddragelse af såvel mundtlige som skriftlige udtryksformer. Undervisningen skal i størst muligt omfang inddrage kursistens erfaringsgrundlag.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med forskellige arbejdsformer med henblik på variation og faglig progression. I valget af arbejdsformer skal der tages hensyn til, at kursisten bringes i en aktiv læringsrolle, og at kursistens erfaring med individuelle og kollektive arbejdsformer udvikles. Mundtlig og skriftlig fremstilling indgår som en naturlig del af arbejdet i faget. Mundtlig fremstilling kan omfatte oplæg og fremlæggelse, dialog og debat. Skriftlig fremstilling kan i uddannelsestiden omfatte skriftlige oplæg om et fagligt emne som grundlag for mundtlige fremlæggelser, formidling af naturfaglig indsigt i form af præsentation, korte rapporter på baggrund af praktisk arbejde, logbogsskrivning mv.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges således, at it inddrages som redskab til opfyldelse af de faglige mål. It vil primært finde anvendelse i forbindelse med skrivning, præsentationer, dataopsamling og -behandling, brug af it-programmer med naturfagligt indhold samt informationssøgning på internettet.

3.4 Samspil med andre fag

Fagets mål styrkes gennem samspil med andre fag, når fagets indhold perspektiveres til indhold i andre fag fra fagrækken. Det faglige samspil tilgodeses i det omfang, tilrettelæggelsen muliggør det.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Løbende evaluering skal sikre kvaliteten af undervisningen samt styrke kursistens læring. Løbende evaluering skal ligeledes vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til fagets mål. Dette sikres bl.a. gennem lærens tilbagemeldinger på såvel mundtlig fremstilling som skriftligt arbejde. Undervisningsevaluering tager udgangspunkt i den daglige undervisning. Her vurderer lærer og kursister i fællesskab, om der er behov for justeringer og ændringer af arbejdsformer mm., således at fagets mål kan opfyldes.

Evaluering gennemføres således, at der ved undervisningens afslutning har været benyttet både skriftlige og mundtlige evalueringsformer.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

I slutningen af uddannelsestiden vælger eksaminanden et emne, der ligger inden for fagets rammer, og udarbejder hertil en skriftlig disposition for et oplæg om emnet. Til prøven kan eksaminanden derudover medbringe supplerende materiale, der belyser det valgte emne. Læreren vurderer emnets og dispositionens egnethed som eksaminationsgrundlag. Emne og disposition sendes til censor.

Eksaminanden indleder prøven med et kort mundtligt oplæg, der må vare 7-10 minutter. Derefter former eksaminationen sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator på baggrund af det mundtlige oplæg. Eksaminationstiden er 25 minutter.

Selvstuderende

Den selvstuderende afleverer eksaminationsgrundlaget til institutionen senest tre uger før prøvens afholdelse. Institutionen vurderer emnets og dispositionens egnethed som eksaminationsgrundlag.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) anvende grundlæggende naturvidenskabeligt fagsprog og enkle naturvidenskabelige modeller
- b) beskrive relevante kredsløb
- c) demonstrere kendskab til sundhedsfaktorer, hvor det giver mening
- d) demonstrere kendskab til samspillet mellem menneske og natur
- e) demonstrere kendskab til processer i naturen
- f) perspektivere naturfaglige emner og problemstillinger.

Eksaminandens skriftlige disposition indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 30

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Naturvidenskab, niveau F*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Undervisningsfaget naturvidenskab er såvel almindendannende som studieforberedende. Det tilbyder et fagsprog, der gør det muligt at udtrykke sig præcist og nuanceret om naturfaglige emner. Begreber fra fagene biologi, kemi, naturgeografi og fysik indgår som beskrivelsesværktøjer og belyser samspillet mellem menneske, natur, teknik og sundhed. Sammenhænge og udvikling i naturen er en grundlæggende forståelsesramme for fagstoffet. Endvidere indgår den historiske dimension i forståelsen af naturvidenskabernes arbejde og resultater. Undervisningsfaget naturvidenskab giver indblik i naturvidenskabernes arbejdsmetoder.

1.2 Formål

Undervisningsfaget naturvidenskab skal støtte og fremme kursisternes nysgerrighed og engagement inden for de naturfaglige områder. Kursisterne skal indse betydningen af at have en naturfaglig viden, der belyser naturfaglige problemstillinger i nutidigt og historisk perspektiv. De skal tilegne sig viden om problemstillinger og sammenhænge, der knytter sig til menneske, natur, teknik og sundhed, herunder forstå mennesket som biologisk væsen. Kursisterne skal kunne forholde sig til naturvidenskabernes muligheder og begrænsninger og sammenholde dem med samfundsmæssige, lokale, globale og etiske forhold. Kursisterne skal kunne anvende fagsprog til beskrivelse af naturfaglige emner og problemstillinger.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

Arbejdsmetoder og tankegange

- a) anvende grundlæggende naturvidenskabeligt fagsprog, herunder symbolsprog
- b) anvende enkle naturvidenskabelige modeller
- c) foretage observationer, indsamle data, behandle og fortolke disse

Forklaringer af naturen

- d) beskrive energiomsætninger
- e) beskrive kredsløb og balancer

Menneske og natur

- f) demonstrere kendskab til og give eksempler på faktorer, der påvirker menneskets sundhed
- g) demonstrere kendskab til og give eksempler på samspillet mellem menneske og natur

Udvikling over tid

- h) beskrive forandringer i naturen.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Stofopbygning, herunder grundstofferne's periodesystem og Bohrs atommodel
- b) Kemiske reaktioner
- c) Energiforhold i kroppen
- d) Kostens bestanddele
- e) Motion og sundhed
- f) Arv og evolution.

2.3 Supplerende stof

Kursisten vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Lærerens og kursisternes valg af supplerende stof uddyber og perspektiverer kernestoffet.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i dels grundlæggende naturfaglige emner og problemstillinger, dels naturvidenskabernes anvendelse. Praktisk arbejde er en integreret del af faget. Arbejdet med naturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder skal stimulere kursistens aktivitet og kreativitet. Det er vigtigt, at der i undervisningen konsekvent benyttes et fagsprog, der giver kursisten mulighed for at tilegne sig de naturfaglige begreber og for at kunne formidle sin viden. Dette sker gennem inddragelse af såvel mundtlige som skriftlige udtryksformer. Undervisningen skal i størst muligt omfang inddrage kursistens erfaringsgrundlag.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med forskellige arbejdsformer med henblik på variation og faglig progression. I valget af arbejdsformer skal der tages hensyn til, at kursisten bringes i en aktiv læringsrolle, og at kursistens erfaring med individuelle og kollektive arbejdsformer udvikles. Mundtlig og skriftlig fremstilling indgår som en naturlig del af arbejdet i faget. Mundtlig fremstilling kan omfatte oplæg og fremlæggelse, dialog og debat. Skriftlig fremstilling kan i uddannelsestiden omfatte skriftlige oplæg om et fagligt emne som grundlag for mundtlige fremlæggelser, formidling af naturfaglig indsigt i form af præsentation, korte rapporter på baggrund af praktisk arbejde, logbogsskrivning mv.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges således, at it inddrages som redskab til opfyldelse af de faglige mål. It vil primært finde anvendelse i forbindelse med skrivning, præsentationer, dataopsamling og -behandling, brug af it-programmer med naturfagligt indhold samt informationssøgning på internettet.

3.4 Samspil med andre fag

Fagets mål styrkes gennem samspil med andre fag, når fagets indhold perspektiveres til indhold i andre fag fra fagrækken. Det faglige samspil tilgodeses i det omfang, tilrettelæggelsen muliggør det.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Løbende evaluering skal sikre kvaliteten af undervisningen samt styrke kursistens læring. Løbende evaluering skal ligeledes vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til fagets mål. Dette sikres bl.a. gennem lærerens tilbagemeldinger på såvel mundtlig fremstilling som skriftligt arbejde. Undervisningsevaluering tager udgangspunkt i den daglige undervisning. Her vurderer lærer og kursister i fællesskab, om der er behov for justeringer og ændringer af arbejdsformer m.m., således at fagets mål kan opfyldes. Evaluering gennemføres således, at der ved undervisningens afslutning har været benyttet både skriftlige og mundtlige evalueringsformer.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten udarbejder og afleverer i uddannelsestiden efter aftale med læreren mindst to skriftlige arbejder. Læreren kommenterer de skriftlige arbejder, hvorefter kursisten har mulighed for at kvalificere dem. De skriftlige arbejder tager udgangspunkt i kernestoffet og udgør tilsammen det produkt, der er den faglige dokumentation på niveau F. Produktet skal demonstrere viden om grundlæggende fagsprog, kost og sundhed samt arv og evolution.

Bilag 31

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Naturvidenskab, niveau E*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Undervisningsfaget naturvidenskab er såvel almindendannende som studieforberedende. Det tilbyder et fagsprog, der gør det muligt at udtrykke sig præcist og nuanceret om naturfaglige emner. Begreber fra fagene biologi, kemi, naturgeografi og fysik indgår som beskrivelsesværktøjer og belyser samspillet mellem menneske, natur, teknik og sundhed. Sammenhænge og udvikling i naturen er en grundlæggende forståelsesramme for fagstoffet. Endvidere indgår den historiske dimension i forståelsen af naturvidenskabernes arbejde og resultater. Undervisningsfaget naturvidenskab giver indblik i naturvidenskabernes arbejdsmetoder.

1.2 Formål

Undervisningsfaget naturvidenskab skal støtte og fremme kursisternes nysgerrighed og engagement inden for de naturfaglige områder. Kursisterne skal indse betydningen af at have en naturfaglig viden, der belyser naturfaglige problemstillinger i nutidigt og historisk perspektiv. De skal tilegne sig viden om problemstillinger og sammenhænge, der knytter sig til menneske, natur, teknik og sundhed, herunder forstå mennesket som biologisk væsen. Kursisterne skal kunne forholde sig til naturvidenskabernes muligheder og begrænsninger og sammenholde dem med samfundsmæssige, lokale, globale og etiske forhold. Kursisterne skal kunne anvende fagsprog til beskrivelse af naturfaglige emner og problemstillinger.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

Arbejdsmetoder og tankegange

- a) anvende grundlæggende naturvidenskabeligt fagsprog, herunder symbolsprog
- b) vælge og anvende enkle naturvidenskabelige modeller, herunder udføre enkle beregninger
- c) foretage observationer, indsamle data, behandle og fortolke disse

Forklaringer af naturen

- d) redegøre for samfundets energiforbrug og ressourcer, herunder udføre enkle beregninger af energimængder
- e) inddrage kredsløb og balancer ved forklaring af naturfaglige emner

Menneske og natur

- f) redegøre for samspillet mellem menneske og natur

Udvikling over tid

- g) redegøre for processer i naturen og teknologiske forandringer.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er følgende:

- a) Stofopbygning, herunder grundstofferne periodesystem og Bohrs atommodel
- b) Kemiske reaktioner
- c) Energi i samfundet, herunder energikilder og energiforsyning
- d) Kulstofkredsløbet
- e) Klima- og miljøpåvirkninger, herunder bæredygtighed.

2.3 Supplerende stof

Kursisten vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Lærerens og kursisternes valg af supplerende stof uddyber og perspektiverer kernestoffet.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i dels grundlæggende naturfaglige emner og problemstillinger, dels naturvidenskabernes anvendelse. Praktisk arbejde er en integreret del af faget. Arbejdet med naturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder skal stimulere kursistens aktivitet og kreativitet. Det er vigtigt, at der i undervisningen konsekvent benyttes et fagsprog, der giver kursisten mulighed for at tilegne sig de naturfaglige begreber og for at kunne formidle sin viden. Dette sker gennem inddragelse af såvel mundtlige som skriftlige udtryksformer. Undervisningen skal i størst muligt omfang inddrage kursistens erfaringsgrundlag.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med forskellige arbejdsformer med henblik på variation og faglig progression. I valget af arbejdsformer skal der tages hensyn til, at kursisten bringes i en aktiv læringsrolle, og at kursistens erfaring med individuelle og kollektive arbejdsformer udvikles. Mundtlig og skriftlig fremstilling indgår som en naturlig del af arbejdet i faget. Mundtlig fremstilling kan omfatte oplæg og fremlæggelse, dialog og debat. Skriftlig fremstilling kan i uddannelsestiden omfatte skriftlige oplæg om et fagligt emne som grundlag for mundtlige fremlæggelser, formidling af naturfaglig indsigt i form af præsentation, korte rapporter på baggrund af praktisk arbejde, logbogsskrivning mv.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges således, at it inddrages som redskab til opfyldelse af de faglige mål. It vil primært finde anvendelse i forbindelse med skrivning, præsentationer, dataopsamling og -behandling, brug af it-programmer med naturfagligt indhold samt informationssøgning på internettet.

3.4 Samspil med andre fag

Fagets mål styrkes gennem samspil med andre fag, når fagets indhold perspektiveres til indhold i andre fag fra fagrækken. Det faglige samspil tilgodeses i det omfang, tilrettelæggelsen muliggør det.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Løbende evaluering skal sikre kvaliteten af undervisningen samt styrke kursistens læring. Løbende evaluering skal ligeledes vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til fagets mål. Dette sikres bl.a. gennem lærerens tilbagemeldinger på såvel mundtlig fremstilling som skriftligt arbejde. Undervisningsevaluering tager udgangspunkt i den daglige undervisning. Her vurderer lærer og kursister i fællesskab, om der er behov for justeringer og ændringer af arbejdsformer m.m., således at fagets mål kan opfyldes.

Evaluering gennemføres således, at der ved undervisningens afslutning har været benyttet både skriftlige og mundtlige evalueringsformer.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten udarbejder og afleverer i uddannelsestiden efter aftale med læreren mindst to skriftlige arbejder. Læreren kommenterer de skriftlige arbejder, hvorefter kursisten har mulighed for at kvalificere dem. De skriftlige arbejder tager udgangspunkt i kernestoffet og udgør tilsammen det produkt, der er den faglige dokumentation på niveau E. Produktet skal demonstrere viden om grundlæggende fagsprog, energi i samfundet, kulstofkredsløbet samt klima- og miljøpåvirkninger.

Bilag 32

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Naturvidenskab, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Undervisningsfaget naturvidenskab er såvel almindendannende som studieforberedende. Det tilbyder et fagsprog, der gør det muligt at udtrykke sig præcist og nuanceret om naturfaglige emner. Begreber fra fagene biologi, kemi, naturgeografi og fysik indgår som beskrivelsesværktøjer og belyser samspillet mellem menneske, natur, teknik og sundhed. Sammenhænge og udvikling i naturen er en grundlæggende forståelsesramme for fagstoffet. Endvidere indgår den historiske dimension i forståelsen af naturvidenskabernes arbejde og resultater. Undervisningsfaget naturvidenskab giver indblik i naturvidenskabernes arbejdsmetoder.

1.2 Formål

Undervisningsfaget naturvidenskab skal støtte og fremme kursisternes nysgerrighed og engagement inden for de naturfaglige områder. Kursisterne skal indse betydningen af at have en naturfaglig viden, der belyser naturfaglige problemstillinger i nutidigt og historisk perspektiv. De skal tilegne sig viden om problemstillinger og sammenhænge, der knytter sig til menneske, natur, teknik og sundhed, herunder forstå mennesket som biologisk væsen. Kursisterne skal kunne forholde sig til naturvidenskabernes muligheder og begrænsninger og sammenholde dem med samfundsmæssige, lokale, globale og etiske forhold. Kursisterne skal kunne anvende fagsprog til beskrivelse af naturfaglige emner og problemstillinger.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

Arbejdsmetoder og tankegange

- a) anvende grundlæggende naturvidenskabeligt fagsprog, herunder symbolsprog
- b) vælge og anvende naturvidenskabelige modeller, herunder udføre enkle beregninger
- c) foretage observationer, indsamle data, behandle, fortolke og vurdere disse

Forklaringer af naturen

- d) anvende energibetragtninger ved forklaring af naturfaglige emner
- e) inddrage kredsløb og balancer ved forklaring og vurdering af naturfaglige emner
- f) redegøre for grundlæggende biologiske processer

Menneske og natur

- g) redegøre for og vurdere faktorer, der påvirker menneskets sundhed
- h) redegøre for og vurdere samfundsmæssige konsekvenser af samspillet mellem menneske og natur

Udvikling over tid

- i) redegøre for og vurdere processer i naturen og teknologiske forandringer.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er følgende:

- a) Stofopbygning, herunder grundstofferne periodesystem og Bohrs atommodel
- b) Kemiske reaktioner
- c) DNA og gener
- d) Genteknologi og etik
- e) Radioaktivitet
- f) Spildevand og drikkevand
- g) Kvælstofkredsløbet
- h) Økosystemer, herunder bæredygtighed.

2.3 Supplerende stof

Kursisten vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Lærerens og kursisternes valg af supplerende stof uddyber og perspektiverer kernestoffet.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i dels grundlæggende naturfaglige emner og problemstillinger, dels naturvidenskabernes anvendelse. Praktisk arbejde er en integreret del af faget. Arbejdet med naturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder skal stimulere kursistens aktivitet og kreativitet. Det er vigtigt, at der i undervisningen konsekvent benyttes et fagsprog, der giver kursisten mulighed for at tilegne sig de naturfaglige begreber og for at kunne formidle sin viden. Dette sker gennem inddragelse af såvel mundtlige som skriftlige udtryksformer. Undervisningen skal i størst muligt omfang inddrage kursistens erfaringsgrundlag.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med forskellige arbejdsformer med henblik på variation og faglig progression. I valget af arbejdsformer skal der tages hensyn til, at kursisten bringes i en aktiv læringsrolle, og at kursistens erfaring med individuelle og kollektive arbejdsformer udvikles.

Mundtlig og skriftlig fremstilling indgår som en naturlig del af arbejdet i faget. Mundtlig fremstilling kan omfatte oplæg og fremlæggelse, dialog og debat. Skriftlig fremstilling kan i uddannelsestiden omfatte skriftlige oplæg om et fagligt emne som grundlag for mundtlige fremlæggelser, formidling af naturfaglig indsigt i form af præsentation, korte rapporter på baggrund af praktisk arbejde, logbogsskrivning mv.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges således, at it inddrages som redskab til opfyldelse af de faglige mål. It vil primært finde anvendelse i forbindelse med skrivning, præsentationer, dataopsamling og -behandling, brug af it-programmer med naturfagligt indhold samt informationssøgning på internettet.

3.4 Samspil med andre fag

Fagets mål styrkes gennem samspil med andre fag, når fagets indhold perspektiveres til indhold i andre fag fra fagrækken. Det faglige samspil tilgodeses i det omfang, tilrettelæggelsen muliggør det.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Løbende evaluering skal sikre kvaliteten af undervisningen samt styrke kursistens læring. Løbende evaluering skal ligeledes vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til fagets mål. Dette sikres bl.a. gennem lærerens tilbagemelding på såvel mundtlig fremstilling som skriftligt arbejde. Undervisningsevaluering tager udgangspunkt i den daglige undervisning. Her vurderer lærer og kursister i fællesskab, om der er behov for justeringer og ændringer af arbejdsformer m.m., således at fagets mål kan opfyldes. Evaluering gennemføres således, at der ved undervisningens afslutning har været benyttet både skriftlige og mundtlige evalueringsformer.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

I slutningen af uddannelsestiden vælger eksaminanden et emne, der ligger inden for fagets rammer, og udarbejder hertil en skriftlig disposition for et oplæg om emnet. Til prøven skal eksaminanden derudover medbringe supplerende materiale, der belyser det valgte emne. Læreren vurderer emnets og dispositionens egnethed som eksaminationsgrundlag. Emne og disposition sendes til censor.

Eksaminanden indleder prøven med et kort mundtligt oplæg, der må vare 7-10 minutter. Derefter former eksaminationen sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator på baggrund af det mundtlige oplæg. Eksaminationstiden er 25 minutter.

Selvstuderende

Den selvstuderende afleverer eksaminationsgrundlaget til institutionen senest tre uger før prøvens afholdelse. Institutionen vurderer emnets og dispositionens egnethed som eksaminationsgrundlag.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan

- a) anvende grundlæggende naturvidenskabeligt fagsprog og naturvidenskabelige modeller
- b) inddrage kredsløb og balancer ved forklaring og vurdering af naturfaglige emner
- c) redegøre for og vurdere sundhedsfaktorer, hvor det giver mening
- d) redegøre for og vurdere samfundsmæssige konsekvenser af samspillet mellem menneske og natur
- e) redegøre for og vurdere processer i naturen og teknologiske forandringer
- f) perspektivere naturfaglige emner og problemstillinger.

Eksaminandens skriftlige disposition indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 33

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Samfundsfag, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Samfundsfag handler om danske og internationale samfundsforhold. Faget giver på et empirisk og teoretisk grundlag viden om og forståelse af det moderne, globaliserede samfunds dynamik og kompleksitet ved at forbinde den aktuelle samfundsmæssige udvikling med sociale, økonomiske og politiske begreber for dermed at kvalificere egne standpunkter og handlemuligheder.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen er at fremme kursisternes lyst og evne til at kunne navigere i demokratiet, orientere sig og deltage i den offentlige debat. Undervisningens indhold og arbejdsformer skal bidrage til, at kursisterne forstår sig selv og andre som en del af samfundet, som de både påvirkes af og påvirker, og at de forstår hverdagslivet i et samfundsmæssigt og historisk perspektiv. Kursisterne skal udvikle kritisk sans, handlekompetencer og et personligt tilegnet værdigrundlag, der styrker deres forudsætninger for aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne tilegne sig demokratiforståelse og grundlæggende samfundskendskab ved at:

- a) forstå demokratiske processer som en metode til at løse konflikter og skabe forandringer
- b) redegøre for hovedlinierne i det danske demokratiske system, herunder forskellene mellem den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt
- c) forklare grundtrækkene i den danske velfærdsmodel og gøre rede for finansieringen af den
- d) forklare og forholde sig til samspillet mellem individ og samfund, herunder forskellige livsformer og familietyper.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Politik

- a) Demokrati og menneskerettigheder
- b) Det politiske system, herunder de politiske partier
- c) Grundloven
- d) Retsvæsenet

Økonomi

- e) Velfærdssamfundet
- f) Finansloven

Sociologi

- g) Livsformer og familietyper

h) Sociale og kulturelle forskelle i Danmark.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursisternes faglige horisont. Det supplerende stof har typisk karakter af aktuelle politiske, kulturelle og økonomiske begivenheder, som anvendes til yderligere at konkretisere faglige sammenhænge. Det supplerende stof kitter kernestoffet sammen, danner overblik og indblik og fremmer dermed kursisternes mulighed for at navigere i det komplekse samfund og dermed få en demokratisk forståelse.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen skal tilrettelægges i tematiske helheder, der udspringer af kursisternes viden og nysgerrighed om aktuelle samfunds-faglige forhold. De tematiske helheder skal tilsammen inddrage kernestoffet med henblik på opfyldelse af de faglige mål. I undervisningen skal der lægges vægt på et samspil mellem det induktive og det deduktive princip, hvilket forudsætter en klar afgrænsning af problemstillinger og klare formulerede mål. Der lægges vægt på, at den enkelte kursist får mulighed for på et grundlæggende fagligt niveau at debattere samfunds-faglige problemstillinger.

3.2 Arbejdsformer

I undervisningen skal der anvendes afvekslende og kursistaktiverende arbejdsformer, der kan fremme innovative processer. Arbejdsformerne kan være rollespil, diskussioner i grupper og plenum, computersimuleringer, besøg af relevante ressourcepersoner og udadvendte aktiviteter.

3.3 It

I samfunds-fag benyttes it til informationssøgning og fremvisning af autentisk materiale. Anvendelsen af it skal medvirke til, at kursisterne opnår viden om it og udvikler evne til at vurdere informationer hentet fra internettet. Kursisterne skal styrkes i at vurdere it som et kommunikations- og medievirkemiddel set i forhold til andre massemedier.

3.4 Samspil med andre fag

Samfunds-fag kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 løbende evaluering

Den løbende evaluering skal styrke kursistens læring. Den løbende evaluering skal endvidere vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til de faglige mål. Evalueringen gennemføres i løbet af undervisningen i mundtlig og kort skriftlig form.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

Senest 14 dage før prøven afleverer eksaminanden enten en tekst/artikel/diagram (maksimalt 2 normalsider) eller et videoklip (maksimalt 10 min.), eller en plakat eller andet materiale af lignende omfang, som skal danne grundlag for eksaminationen. Det valgte kan være kendt som ukendt materiale fra undervisningen. Valget begrundes af kursisten over for læreren. Læreren skal finde materialet egnet som eksaminationsgrundlag. Efterfølgende udarbejder læreren 4-6 uddybende skriftlige spørgsmål med progression. Kursistens valgte materiale og de skriftlige spørgsmål udgør tilsammen eksaminationsgrundlaget, som 24 timer før prøven udleveres til eksaminandens endelige forberedelse af prøven. Eksaminationsgrundlaget sendes til censor.

Eksaminanden indleder prøven med at besvare de stillede spørgsmål, hvorefter prøven former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i de besvarede spørgsmål.

Eksaminationstiden er 25 minutter.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan

- a) demonstrere relevant brug af faglige begreber
- b) indgå i dialog om en faglig problemstilling
- c) tage stilling til relevante faglige problemstillinger
- d) demonstrere evne til at indsamle supplerende informationer til besvarelse af de stillede spørgsmål.

Der gives én karakter.

Bilag 34

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Samfundsfag, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Samfundsfag handler om danske og internationale samfundsforhold. Faget giver på et empirisk og teoretisk grundlag viden om og forståelse af det moderne, globaliserede samfunds dynamik og kompleksitet ved at forbinde den aktuelle samfundsmæssige udvikling med sociale, økonomiske og politiske begreber for dermed at kvalificere egne standpunkter og handlemuligheder.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen er at fremme kursisternes lyst og evne til at kunne navigere i demokratiet, orientere sig og deltage i den offentlige debat. Undervisningens indhold og arbejdsformer skal bidrage til, at kursisterne forstår sig selv og andre som en del af samfundet, som de både påvirkes af og påvirker, og at de forstår hverdagslivet i et samfundsmæssigt og historisk perspektiv. Kursisterne skal udvikle kritisk sans, handlekompetencer og et personligt tilegnet værdigrundlag, der styrker deres forudsætninger for aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

- a) redegøre for det politiske system, partier, demokratiske processer og beslutninger
- b) redegøre for arbejdsmarkedets organisering og virkemåde
- c) forklare velfærdsmodeller og forstå forudsætningerne for velfærdssamfundets forandringer
- d) forstå grundlæggende økonomiske sammenhænge
- e) redegøre for internationale forholds betydning for Danmarks handlemuligheder
- f) forstå og forklare årsagerne til sociale, kulturelle og religiøse forskelle i samfundet.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Politik

- a) Det politiske system i Danmark, herunder beslutningsprocesser på lokalt, regionalt og nationalt niveau
- b) De politiske partier
- c) Velfærdsmodeller
- d) Arbejdsmarkedet, herunder organisering og virkemåde

Økonomi

- e) Det økonomiske kredsløb
- f) Økonomisk politik, især finanspolitik
- g) EUs betydning for Danmarks økonomi

Internationale forhold

- h) Danmark og EU
- i) Danmark og internationale organisationer

Sociologi

- j) Identitetsdannelse
- k) Forhold mellem individ og samfund.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Det supplerende stof har typisk karakter af aktuelle politiske, kulturelle og økonomiske begivenheder, som anvendes til yderligere at konkretisere og perspektivere faglige sammenhænge, herunder betydningen af globale og europæiske forhold for udviklingen i Danmark.

*3. Tilrettelæggelse**3.1 Didaktiske principper*

Undervisningen skal tilrettelægges i tematiske helheder, der udspringer af kursisternes viden og nysgerrighed om aktuelle samfundsfaglige forhold. De tematiske helheder skal tilsammen inddrage kernestoffet med henblik på opfyldelse af de faglige mål. I undervisningen lægges hovedvægten på induktive og innovative principper. Der skal lægges vægt på, at den enkelte kursist får mulighed for at debattere samfundsfaglige problemstillinger på et personligt tilegnet værdigrundlag.

3.2 Arbejdsformer

I undervisningen skal der anvendes afvekslende og kursistaktiverende arbejdsformer, således at kursisterne får gode muligheder for at tilegne sig viden samt at anvende denne viden i demokratiske sammenhænge. Gennem dialog skal der skabes rum for såvel egen stillingtagen som respekt for andres synspunkter. Arbejdsformerne skal kunne udvikle kreativitet og idérigdom til belysning af samfundsmæssige problemstillinger og konflikter. Samlet set skal undervisningens arbejdsformer fremme kursisternes evne til at identificere, dokumentere og formidle samfundsfaglige sammenhænge.

3.3 It

De elektroniske medier udgør en væsentlig del af kursisternes medieverden og nyhedsinformation og skal derfor inddrages i undervisningen. I samfundsfag benyttes de elektroniske medier til informationssøgning og fremvisning af autentisk materiale. Anvendelse af disse skal medvirke til, at kursisterne udvikler evne til at vurdere informationer hentet fra de elektroniske medier.

3.4 Samspil med andre fag

Samfundsfag kan indgå i samspil med andre fag med det formål at uddybe og perspektivere kernestoffet. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 løbende evaluering

Den løbende evaluering skal styrke kursistens læring. Den løbende evaluering skal endvidere vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til de faglige mål. Evalueringen gennemføres i løbet af undervisningen i mundtlig og kort skriftlig form.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

Læreren udarbejder et materiale, der består af enten en tekst/artikel/diagram (maksimalt 2 normalsider) eller et videoklip (maksimalt 10 minutter) eller en plakat eller andet materiale, som skal danne grundlag for eksaminationen. Materialet er ukendt for eksaminanden. Eksaminationsgrundlaget sendes til censor.

24 timer inden prøven trækker eksaminanden eksaminationsgrundlaget. Eksaminanden udarbejder en disposition for et oplæg om en problemstilling, som materialet beskriver. 2-4 kursister kan vælge at trække det samme eksaminationsgrundlag. Kursisterne har derved mulighed for at diskutere oplægget, inden de udarbejder deres disposition.

Eksaminanden indleder prøven med et oplæg på 7-10 minutter på grundlag af dispositionen. Derefter former prøven sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i oplægget.

Eksaminationstiden er 25 minutter.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1. Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) demonstrere sammenhænge mellem eksaminationsgrundlaget og den valgte problemstilling i oplægget
- b) demonstrere relevant brug af faglige begreber
- c) demonstrere overblik og faglige sammenhænge
- d) forholde sig kritisk til samfundsmæssige problemstillinger på et personligt tilegnet værdigrundlag.

Eksaminandens skriftlige disposition indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 35

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Tysk, basis*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Tysk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med tysk sprog, kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge tysk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet tysk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i tysk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på tysk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om tysk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med tysk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte- og talefærdighed. Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder inden for følgende områder, hvor de skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå korte, enkle sætninger og udtryk i forbindelse med genkendelige emner
- b) læse og forstå hovedindholdet af sprogligt meget enkle tekster om genkendelige emner
- c) forstå enkelte udvalgte lyd- og billedmedier om genkendelige emner
- d) samtale via små dialoger i et enkelt sprog om genkendelige emner
- e) præsentere indhold af billeder om genkendelige emner
- f) skrive ord, udtryk og enkle sætninger inden for genkendelige emner

Sprog og sprogbrug

- g) udtrykke sig med en nogenlunde forståelig udtale og intonation
- h) anvende et tilstrækkeligt ordforråd om genkendelige emner
- i) anvende enkelte faste udtryk og vendinger
- j) stave enkle ord og udtryk
- k) anvende enkel sætningsopbygning

Sprogtilegnelse

- l) anvende enkle og hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier
- m) genkende ligheder i tysk og andre sprog, som kursisten kender
- n) demonstrere et grundlæggende kendskab til anvendelsen af ordbøger og enkle grammatiske oversigter
- o) anvende it til enkel informationssøgning og kommunikation
- p) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- q) kende til kultur- og levevilkår i Tyskland og i tysksprogede lande inden for udvalgte og genkendelige emner
- r) se enkelte forskelle og ligheder mellem tysk og egen kultur inden for udvalgte emner
- s) anvende sproget som kommunikationsmiddel med tysktalende.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Transparente ord i arbejdet med ligheder i tysk og andre sprog, som kursisten kender
- b) Grundlæggende elementer i tysk udtale og intonation
- c) Kendskab til ordklasser, der er relevante for en enkel sætningsopbygning, herunder elementer fra grundlæggende tysk grammatik
- d) Grundlæggende ordforråd inden for udvalgte emner
- e) Korte enkle tekster om nære og genkendelige emner
- f) Enkle kommunikationsstrategier
- g) Kultur- og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande inden for udvalgte genkendelige emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af tysk sprog og kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler tysksprogede lande.

*3. Tilrettelæggelse**3.1 Didaktiske principper*

Undervisningen tager udgangspunkt i et fagligt niveau uden kendskab til det tyske sprog og kultur. Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på tysk. Den skriftlige dimension indgår som støtte til fagets øvrige discipliner. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursistens kommunikative kompetencer og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår som støtte til den mundtlige dimension.

3.3 It

Kursisten introduceres fra starten til it-baserede arbejdsformer. It anvendes i forbindelse med sprogindlæring, informationssøgning og kommunikation.

3.4. Samspil med andre fag

Tysk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten udarbejder i uddannelsestiden selvstændigt en ordliste til et billedmateriale om et emne, som har relation til undervisningens indhold. Ordlisten afleveres til læreren, der vurderer, om materialet er egnet som faglig dokumentation. Billedmaterialet, der tilvejebringes af læreren, danner sammen med ordlisten udgangspunkt for en kort dialog på tysk om emnet mellem lærer og kursist.

Bilag 36

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Tysk, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Tysk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med tysk sprog, kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge tysk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet tysk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i tysk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på tysk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande, og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om tysk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med tysk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte- læse- og talefærdighed.

Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå hovedindholdet af enkelt talt tysk om nære og kendte emner
- b) læse og forstå hovedindholdet i enkle tekster om nære og kendte emner
- c) forstå hovedindholdet af udvalgte lyd- og billedmedier om nære og kendte emner
- d) samtale om enkle hverdagssituationer inden for nære og kendte emner
- e) redegøre og fortælle i et enkelt sprog inden for nære og kendte emner
- f) præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog inden for nære og kendte emner
- g) perspektivere til andre nære og kendte emner
- h) udtrykke sig skriftligt i enkle, forståelige og sammenhængende sætninger

Sprog og sprogbrug

- i) udtrykke sig med nogenlunde forståelig udtale og intonation
- j) anvende et enkelt ordforråd inden for nære og kendte emner
- k) anvende hensigtsmæssige faste udtryk inden for nære og kendte emner
- l) anvende et grundlæggende kendskab til sprogets sætningsopbygning
- m) skrive enkle, forståelige og sammenhængende sætninger

Sprogtilegnelse

- n) anvende relevante lytte- og læsestrategier

- o) anvende relevante kommunikationsstrategier
- p) anvende ordbøger og grammatiske oversigter
- q) anvende it i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- r) genkende ligheder mellem tysk og andre sprog, som kursisten kender
- s) bruge en begyndende forståelse for egen evne til at tilegne sig tysk
- t) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- u) kende til kultur- og levevilkår i Tyskland og tysksprogede lande inden for udvalgte nære og kendte emner
- v) se forskelle og ligheder mellem tysk og egen kultur inden for udvalgte nære og kendte emner
- w) anvende sproget som kommunikationsmiddel med tysktalende.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Lytte- og samtalestrategier
- b) Grundlæggende tysk ordforråd
- c) Udtale og intonation
- d) Enkel sætningsopbygning, herunder grundlæggende tysk grammatik og ortografi
- e) Viden om ligheder mellem tysk og andre sprog, som kursisten kender
- f) Kultur- og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande inden for nære og kendte emner
- g) Forskellige typer tekster om nære og kendte emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af tysk kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler tysksprogede lande.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på tysk. Den skriftlige dimension indgår som støtte til fagets øvrige discipliner. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursistens kommunikative kompetencer, selvstændighed og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsagelig gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår som træning til at udvikle og styrke den skriftlige kommunikation, ligesom det også støtter læse-, lytte- og taletræningen. Endvidere arbejdes der med elementer fra skriveprocessens faser.

3.3 It

It indgår som en del af undervisningen i tysk som støtte i læse-, lytte- og taletræningen. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i forbindelse med informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation.

3.4. Samspil med andre fag

Tysk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige og skriftlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve.

Uden for uddannelsestiden producerer eksaminanden et forlæg i form af en billedcollage inden for ét af de læste emner. Forlægget skal vurderes af læreren som egnet til anvendelse ved prøven og sendes til censor. Eksaminanden præsenterer kort forlægget på tysk i forhold til det valgte emne, og præsentationen efterfølges af en uddybende samtale på tysk om emnet, hvor eksaminanden inddrager relevante dele af det øvrige stofs indhold. Eksaminationstiden er 20 minutter.

Selvstuderende

Den selvstuderende afleverer til institutionen 14 dage før prøvens afholdelse et forlæg – en billedcollage, som er repræsentativ for det faglige indhold i læreplanen.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) præsentere et forlæg
- b) samtale på tysk
- c) perspektivere til det valgte emne.

Prøveforlægget indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 37

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Tysk, niveau F*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Tysk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med tysk sprog, kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge tysk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet tysk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i tysk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på tysk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande, og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om tysk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med tysk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte- læse- og talefærdighed. Desuden arbejdes der med mindre skriftlige arbejder, hvor den skriftlige fremstilling støtter og supplerer det mundtlige udtryk. Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå hovedindholdet af enkelt talt tysk om kendte emner
- b) læse og forstå hovedindholdet i forskellige enkle teksttyper om kendte emner
- c) forstå hovedindholdet af udvalgte lyd- og billedmedier om kendte emner
- d) samtale i et enkelt sprog om kendte emner
- e) referere i et enkelt sprog inden for kendte emner
- f) præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog inden for et kendt emne
- g) udtrykke sig skriftligt i et enkelt, forståeligt og nogenlunde sammenhængende sprog om et kendt emne

Sprog og sprogbrug

- h) udtrykke sig med en forståelig udtale og intonation
- i) anvende et centralt ordforråd inden for kendte emner
- j) anvende ofte forekommende vendinger og faste udtryk
- k) anvende viden om sprogets opbygning
- l) skrive enkelt og nogenlunde sammenhængende om et kendt emne

Sprogtilegnelse

- m) være bevidst om ligheder mellem tysk og andre sprog

- n) anvende læse- og kommunikationsstrategier
- o) anvende ordbøger og grammatiske oversigter
- p) anvende it til informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation
- q) kende til egne sproglige styrker og aktivt inddrage dem i læring
- r) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- s) anvende viden om kultur- og levevilkår i Tyskland og tysksprogede lande inden for udvalgte kendte emner
- t) se forskelle og ligheder mellem tysk og egen kultur inden for kendte emner
- u) anvende sproget som kommunikationsmiddel med tysktalende.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Lytte- og samtalestrategier
- b) Centralt ordforråd
- c) Udtale og intonation
- d) Enkel sætningsopbygning, herunder grundlæggende tysk grammatik og ortografi
- e) Kultur- og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande inden for kendte emner
- f) Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om kendte emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af tysk kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler tysksprogede lande.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på tysk. Det skriftlige arbejde indgår som en kompetence i tysk med henblik på at styrke kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursistens kommunikative kompetencer, selvstændighed og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsagelig gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår i udviklingen af den skriftlige kompetence, ligesom det også støtter læse-, lytte- og taletræningen. Endvidere arbejdes der med skriveprocessens faser.

3.3 It

It indgår som en del af undervisningen i tysk som støtte i læse-, lytte- og taletræningen. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i forbindelse med informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation.

3.4. Samspil med andre fag

Tysk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige og skriftlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten vælger et præsentationsmateriale – et billede eller en genstand om et emne, som har relation til undervisningens indhold. Kursisten udarbejder selvstændigt få skriftlige præsentationsudtryk til det valgte billede eller genstand. Præsentationsmaterialet afleveres til læreren, der vurderer om materialet er egnet som faglig dokumentation. Kursisten forbereder en præsentation på tysk om emnet med afsæt i det valgte materiale. Præsentationen efterfølges af en uddybende samtale.

Bilag 38

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Tysk, niveau E*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Tysk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med tysk sprog, kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge tysk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet tysk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i tysk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på tysk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande, og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om tysk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med tysk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte-, læse- og talefærdighed. Desuden arbejdes der videre med skriftlig sprogproduktion som støtte og supplement for det mundtlige udtryk. Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå enkelt talt tysk om kendte emner
- b) læse og forstå forskellige typer tekster om kendte emner
- c) forstå relevante lyd- og billedmedier om kendte emner
- d) samtale i et enkelt sprog om kendte emner
- e) referere i et enkelt sprog inden for kendte emner
- f) formulere egne synspunkter og argumenter
- g) præsentere et forberedt emne
- h) udtrykke sig skriftligt i et enkelt, forståeligt og nogenlunde sammenhængende sprog om et kendt emne

Sprog og sprogbrug

- i) udtrykke sig med en udtale og en intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- j) anvende et centralt ordforråd inden for kendte emner
- k) anvende ofte forekommende vendinger og faste udtryk
- l) anvende viden om sprogets opbygning
- m) anvende et forståeligt tysk
- n) skrive om et kendt emne i et enkelt, forståeligt og nogenlunde sammenhængende form

Sprogtilegnelse

- o) anvende viden om lytte-, læse- og kommunikative strategier
- p) anvende viden om skriveprocessens faser
- q) anvende it og mediers muligheder i forbindelse med informationssøgning, kommunikation og tekstproduktion
- r) anvende ordbøger og grammatiske oversigter hensigtsmæssigt
- s) kende til egne sproglige styrker og aktivt inddrage dem i læring
- t) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- u) anvende viden om kultur- og samfundsforhold i Tyskland og tysksprogede lande inden for kendte emner
- v) se forskelle og ligheder mellem tysk og egen kultur inden for kendte emner
- w) anvende sproget som kommunikationsmiddel med tysktalende.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Kommunikationsstrategier
- b) Udtale og intonation
- c) Centralt ordforråd
- d) Centrale syntaktiske strukturer, herunder grammatik og ortografi
- e) Kultur- og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande inden for kendte emner
- f) Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om kendte emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af tysk kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler tysksprogede lande.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på tysk. Det skriftlige arbejde indgår som en vigtig kompetence i tysk, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursisternes kommunikative kompetencer, selvstændighed og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår i udviklingen af den skriftlige kompetence, ligesom det også støtter læse-, lytte- og taletræningen. Endvidere arbejdes der med skriveprocessens faser.

3.3 It

It indgår som en del af undervisningen i tysk som støtte i læse-, lytte- og taletræningen. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i forbindelse med informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation.

3.4. Samspil med andre fag

Tysk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige og skriftlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Faglig dokumentation

Kursisten udarbejder selvstændigt en disposition til et emne, som har relation til undervisningens indhold. Dispositionen afleveres til læreren, der vurderer, om materialet er egnet som faglig dokumentation. Kursisten forbereder med udgangspunkt i dispositionen en præsentation på tysk om det valgte emne. Præsentationen efterfølges af en uddybende samtale.

Bilag 39

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Tysk, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Tysk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med tysk sprog, kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande. Centralt i faget står den praktiske dimension, således at kursisterne udvikler færdigheder i at bruge tysk som alment kommunikationsmiddel i talt og skrevet tysk.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i tysk er, at kursisterne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere mundtligt og skriftligt på tysk. Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne indsigt i kultur og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande og styrker derved deres interkulturelle forståelse og forståelse af egen kultur. Undervisningen bidrager endvidere til at udvikle kursisternes bevidsthed om tysk sprog og sprogbrug samt bevidsthed om egen sprogtilegnelse. Desuden bidrager undervisningen til, at kursisterne bevarer lysten til at beskæftige sig med tysk sprog og kultur.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningen lægger hovedvægten på lytte-, læse- og talefærdighed, samtidigt med at arbejdet med den skriftlige dimension udbygges. Undervisningen skal lede frem mod, at kursisterne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå enkelt talt tysk om udvalgte almene emner
- b) læse og forstå forskellige typer tekster inden for udvalgte almene emner
- c) forstå indholdet af lyd- og billedmedier inden for udvalgte almene emner
- d) indgå aktivt i en samtale inden for udvalgte almene emner
- e) fremlægge og redegøre for et forberedt emne
- f) perspektivere til andre kendte emner
- g) kommentere og uddybe egne synspunkter og holdninger
- h) udtrykke sig skriftligt i et enkelt, forståeligt og sammenhængende sprog om udvalgte almene emner afpasset læser og formål

Sprog og sprogbrug

- i) udtrykke sig med en udtale og intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- j) udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et enkelt, forståeligt og sammenhængende sprog inden for udvalgte almene emner
- k) anvende ofte forekommende faste udtryk og idiomatiske vendinger
- l) anvende de grundlæggende principper vedrørende sprogets opbygning
- m) skrive i et enkelt, forståeligt og sammenhængende sprog om almene emner afpasset læser og formål

Sprogtilegnelse

- n) anvende viden om lytte-, læse- og kommunikative strategier
- o) vælge relevante skrivestrategier
- p) anvende ordbøger, grammatiske oversigter samt stave- og grammatikkontrol
- q) anvende it og mediers muligheder i forbindelse med informationssøgning, kommunikation og tekstproduktion
- r) kende til egne sproglige styrker og aktivt inddrage dem i læring
- s) kende til læringsstrategier for at vide, hvordan man bedst tilegner sig det tyske sprog på en hensigtsmæssig måde
- t) anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en præsentation

Kultur- og samfundsforhold

- u) anvende viden om kultur- og samfundsforhold i Tyskland og tysksprogede lande inden for udvalgte almene emner
- v) se forskelle og ligheder mellem tysk og egen kultur inden for udvalgte almene emner
- w) anvende sproget som kommunikationsmiddel med tysktalende.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Kommunikationsstrategier
- b) Udtale og intonation
- c) Centrale syntaktiske strukturer, herunder grammatik og ortografi
- d) Centralt ordforråd
- e) Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om udvalgte almene emner
- f) Kultur- og samfundsforhold i Tyskland og andre tysksprogede lande inden for udvalgte almene emner.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof uddyber kursistens sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets temaer til en bredere forståelse af tysk kultur. Det supplerende stof består af tekster og andre udtryksformer, som omhandler tysksprogede lande.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at arbejdet med fagets forskellige discipliner opleves som en helhed med fokus på sproget i anvendelse og kursistens egen sprogproduktion, hvorfor undervisningen i størst mulig omfang foregår på tysk. Det skriftlige arbejde indgår som en vigtig kompetence i tysk, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed. Centralt i undervisningen står den enkelte kursists faglige progression. Derfor er undervisningsdifferentiering uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal fremme kursistens kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler kursisternes kommunikative kompetencer, selvstændighed og kreative evner. Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem forskellige emner, og det sikres, at de faglige mål integreres i dette arbejde. Det skriftlige arbejde indgår som træning til at udvikle

den skriftlige kommunikation, ligesom det også støtter læse-, lytte- og taletræningen. Endvidere arbejdes der med skriveprocessens faser.

3.3 It

It indgår som en del af undervisningen i tysk som støtte i læse-, lytte- og taletræningen. Kursisten anvender elementær tekstbehandling i forbindelse med det skriftlige arbejde som et redskab i skriveprocessen. It indgår naturligt i forbindelse med informationssøgning, sprogindlæring og kommunikation.

3.4 Samspil med andre fag

Tysk kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens mundtlige og skriftlige standpunkt. Kursistens faglige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder og viden i et fremadrettet perspektiv. Inddragelse af aktiviteter med evalueringsformer i mundtlig eller skriftlig form indgår i et samspil med individuel vejledning og kursistens selvevaluering.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en skriftlig prøve og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Prøvens varighed er 3 timer. Opgavesættet stilles centralt.

Den mundtlige prøve

Før prøven udarbejder kursisten en disposition på tysk over et selvvalgt emne, der er blevet arbejdet med i uddannelsestiden. Dispositionen, som er på ca. ½ side, skal vurderes af læreren som egnet til anvendelse ved prøven. Til prøven tildeles eksaminanden en ukendt tekst på ca. 1 normalside, der har emnemæssig sammenhæng med det selvvalgte emne. Den ukendte tekst, der tilvejebringes af læreren, fremsendes sammen med kursistens disposition til censor.

Eksaminanden forbereder sig på den ukendte tekst i 20 minutter. Derefter fremlægger eksaminanden hovedindholdet af den ukendte tekst på tysk, hvor eksaminator kan stille uddybende spørgsmål. Derefter fortsætter eksaminanden med en kort fremlæggelse af sit valgte emne på tysk med afsæt i dispositionen, og der afsluttes med en kort uddybende samtale på tysk om emnet mellem eksaminand og eksaminator. Det samme ukendte prøvemateriale må højst anvendes ved 3 eksaminationer på samme dag. Eksaminationstiden er 20 minutter.

Selvstuderende

Den selvstuderende afleverer til institutionen 14 dage før prøvens afholdelse en disposition over et selvvalgt emne, der er blevet arbejdet med i undervisningen. Dispositionen skal vurderes af institutionen som egnet til anvendelse ved prøven.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved både den skriftlige og mundtlige prøve bedømmes det, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Den skriftlige prøve

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan

- a) udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog om almene emner
- b) anvende korrekt retskrivning inden for et alment ordforråd
- c) forstå indholdet af et tekstforlæg.

Der gives én karakter.

Den mundtlige prøve

Der lægges vægt på, at eksaminanden på et forståeligt og sammenhængende tysk kan

- a) præsentere et forlæg
- b) indgå aktivt i en samtale
- c) udtrykke egne synspunkter og argumenter
- d) perspektivere forlæg til det valgte emne.

Eksaminandens prøveforlæg indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 40

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Billedkunst, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Fagets primære genstandsfelt er billedkunst. Faget omfatter endvidere visuelle udtryk fra populærkulturen. Gennem historien har billedkunstens funktion haft forskellige formål, eksempelvis at gengive, at undersøge, at udfordre og at forandre vort syn på verden gennem sansning og erkendelse. I arbejdet med billedfremstilling og billedkundskab gives kursisten mulighed for at styrke sin personlige udtryksmåde og udvide sin billedkunsthaglige forståelsesramme. Billedkunsthaget tager udgangspunkt i emner, der kobler teori og praksis. Fagets styrke er, at det aktiverer alle sanser og vægter det eksperimenterende.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen er at give kursisten viden om og færdigheder i at forstå billedmæssigt formsprog. Denne forståelse opnås gennem billedfremstillende arbejde, som løbende kobles til teori om billedkundskab gennem samtale. Faget skal give kursisten mulighed for at udvikle fortrolighed med billedkunsten og populærkulturens visuelle udtryk, således at kursisten bliver i stand til at vurdere og formulere betydningen heraf i vesteuropæiske og andre kulturer.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Undervisningens mål er, at kursisten kan

- a) arbejde praktisk og teoretisk med det billedmæssige formsprog
- b) eksperimentere med billedmæssige teknikker og virkemidler samt redegøre for deres funktion i konkrete billeder
- c) skelne mellem en personlig oplevelse af kunst og en billedkunsthaglig tilgang til kunst
- d) beskrive, analysere og fortolke billeder
- e) karakterisere udvalgte kunsthistoriske genrer.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Praktisk og eksperimenterende billedfremstilling
- b) Kendskab til materialer og teknikker
- c) Viden om billedsproglige virkemidler, herunder farver, lys og skygge, komposition, perspektiv og rum
- d) Karakterisering af udvalgte kunsthistoriske perioder, herunder skal samtidskunst indgå
- e) Udadrettede aktiviteter
- f) Eksempler fra populærkulturens visuelle udtryk
- g) Eksempler på visuelle udtryk fra andre kulturer end den vesteuropæiske.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

I undervisningen kan indgå

- a) arbejde med levende billeder, for eksempel musikvideoers og reklamers brug af kunstelementer
- b) videoinstallationer og performance i forbindelse med forløb, hvor der arbejdes med billeder i rum
- c) billedfremstilling og billedbehandling på pc.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tilrettelægges, så kursister uden forudgående kendskab til faget kan deltage. Undervisningen deles op i emner. Det enkelte emne skal tilrettelægges som en udvikling fra lærerstyrede oplæg til mere selvstændigt arbejde. Oplægget skal tydeliggøre, hvilke mål emnet sigter mod. Det er vigtigt at lave skiftende udstillinger med kursisternes arbejder. Gennem samtale i plenum får kursisten mulighed for at reflektere over eget billedarbejde i sammenhæng med andres billeder. I kursistens billedfremstilling er der fokus på det visuelle og eksperimenterende, og ikke på billedets kunstneriske kvalitet.

Ved selv at arbejde med billedfremstilling får kursisten en større forståelse af andre(s) billeder og dermed en tilgang til at se på kunst og reflektere over visuelle udtryk. Faget er både et praktisk og et teoretisk fag. Fagets styrke er, at det giver mulighed for at bruge alle sanser og vægte det eksperimenterende. Teorien sammentænkes med de forskellige former for billedfremstilling, så teori og praksis på hver deres måde udforsker de samme problemstillinger. Viden om udvalgte områder af billedkunstens traditioner og virkemidler skal indgå i arbejdet med emnerne.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Faget skal vægte arbejdsformer, der tager udgangspunkt i det eksperimenterende. Fagets arbejdsformer veksler mellem læreroplæg, bundne opgaver og individuelle billedarbejder. Læreroplæg og bundne opgaver giver teoretiske og praktiske redskaber, som kursisten bruger i det individuelle billedarbejde. En betydelig del af undervisningen sigter mod at få kursisterne til at udtrykke sig i billeder og samtale om dem. Alle billedarbejder gemmes. Det gælder skitser, både valg og fravalg, idet alt materiale er et led i processen. Billedmaterialet påføres navn og dato samt kursistens noter i stikordsform om teoretiske overvejelser.

3.3 It

It bruges til søgning af information og fremvisning af for eksempel billeder. It kan evt. bruges til billedfremstilling og billedbehandling.

3.4 Samspil med andre fag

Billedkunst kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. I tværfagligt samspil skal de faglige mål for billedkunst tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Kursistens praktiske arbejder samles løbende og danner udgangspunkt for udvælgelsen til den afsluttende udstilling. Undervejs i undervisningen samtales om arbejdet med de stillede praktiske og teoretiske problemstillinger, og dette evalueres i forhold til de faglige mål. Desuden evalueres undervisningens tilrettelæggelse og indhold løbende i samtale mellem kursister og lærer.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve.

Forlægget er en udstilling, som eksaminanden arrangerer ved undervisningstidens afslutning, og som er repræsentativ for det faglige indhold i læreplanen. I udstillingen skal indgå et anerkendt, kunstnerisk værk, som underkastes en elementær billedanalyse og fortolkning. Værket skal relateres til undervisningen og til udstillingen. Den øvrige del af eksaminandens fremstillede materiale skal være tilgængelig for eksaminator og censor.

Prøven tager udgangspunkt i eksaminandens analyse og fortolkning af det valgte værk, der skal relateres til udstillingen. Derefter samtaler eksaminand og eksaminator om udstillingen, hvor der redegøres for arbejdet med det billedmæssige formsprog og de billedkunstneriske teknikker og deres funktion.

Eksaminationstiden er 30 minutter.

Selvstuderende

Selvstuderende arrangerer en udstilling, som er repræsentativ for det faglige indhold i læreplanen. I udstillingen skal indgå et anerkendt, kunstnerisk værk, som underkastes en elementær billedanalyse og fortolkning. Værket skal relateres til dele af det faglige indhold i læreplanen og til udstillingen.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1. Ved prøven lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) skelne mellem en personlig oplevelse af kunst og en billedkunstfaglig tilgang til kunst
- b) beskrive, analysere og fortolke det valgte billede
- c) redegøre for det valgte billedes kunsthistoriske karakteristika
- d) relatere det valgte billede til det praktiske og teoretiske arbejde med det billedmæssige formsprog
- e) referere til sine eksperimenter med billedlige teknikker og kan redegøre for billedlige teknikkers funktion.

Der lægges desuden vægt på, at eksaminanden har sammensat en udstilling, som er repræsentativ for det faglige indhold i læreplanen.

Der gives én karakter.

Bilag 41

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Formidling, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Formidling er et mundtligt kommunikationsfag, der har retorik som sit moderfag. Formidling giver praktiske redskaber til kommunikation i forhold til en bestemt målgruppe. Faget sætter derfor fokus på selve kommunikationssituationens forskellige aspekter. Formidling omhandler såvel produktion af egne ytringer som analyse og vurdering af egne og andres ytringer. Formidling bidrager til refleksion over den verbale og nonverbale kommunikation, der udgør den mundtlige kommunikation i taler, debatter og indlæg. Formidling sammenfører teori og praksis med henblik på egne mundtlige ytringer og refleksion over dem. Fagets hovedaktiviteter er derfor at arbejde med retorisk teori og øve retorisk praksis. Elementær argumentation er et gennemgående element i faget.

1.2 Formål

Kursisterne opnår kompetencer i at reflektere over og udøve retorisk praksis. Kompetencerne udvikles gennem viden om og anvendelse af det mundtlige sprogs virkemidler og situationsbestemthed. Derved styrkes kursisternes muligheder for at deltage aktivt og kvalificeret i et demokratisk samfund. Formidling kan endvidere indgå i flerfaglige sammenhænge, idet kursisterne ved at arbejde reflekteret med fagets metoder opnår erfaring med at forme og fremføre udsagn af faglig og holdningsmæssig art i en hensigtsmæssig mundtlig form.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

- a) demonstrere indsigt i at formidle en sag hensigtsmæssigt i forhold til en bestemt modtagergruppe
- b) formidle en sag troværdigt og overbevisende gennem anvendelse af viden, erfaringer, tanker, følelser og kreativitet
- c) argumentere for et standpunkt i forhold til en bestemt modtagergruppe
- d) anvende det verbale og nonverbale sprog hensigtsmæssigt og varieret
- e) disponere sit emne sammenhængende og overskueligt
- f) anvende visuelle hjælpemidler hensigtsmæssigt
- g) vurdere egen og andres formidling i relation til konteksten
- h) give og modtage konstruktiv kritik.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Argumentation, herunder appelformer
- b) Kommunikationsmodeller
- c) Konstruktiv kritik
- d) Disposition
- e) Talegenrer

- f) Sproglig bevidsthed
- g) Visuelle hjælpemidler
- h) Nonverbale udtryk
- i) Retorikkens fem forarbejdningsfaser
- j) Praktiske formidlingsopgaver.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet og i det hele taget udvide den faglige horisont. Det supplerende stof i formidling kan være: debat, stemmetræning, interviewsituationer, bearbejdning af talerangst, oplæsning, pjecer eller læsestrategier.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen vægter teori og praksis ligeligt. De praktiske øvelser udføres i forhold til forskellige delmål og kommunikationssituationer. Fagets teori knytter sig til den praksis, som undervisningen lægger op til. Det er karakteristisk for faget, at det kan være vanskeligt at rette mundtlige udsagn, både på grund af den personlige følsomhed over for mundtlighed og samme mundtligheds flygtighed. Men desto større er behovet for, at underviseren gør opmærksom på denne problemstilling og forsøger at bryde barrieren. Undervisningen fokuserer på konstruktiv kritik, hvor både underviser og kursister indgår som kritikere, hvilket giver den enkelte kursist mulighed for at øge sin kommunikative bevidsthed og styrke sine formidlingsmæssige kompetencer.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valget af arbejdsformer. I valget af arbejdsformer skal der tages hensyn til, at kursisten bringes i en aktiv læringsrolle, og at kursistens erfaring med såvel individuelle som kollektive arbejdsformer udvikles. Kursistens praktiske formidlingsopgaver står centralt, hvor fagets teoretiske elementer inddrages progressivt. Den efterfølgende konstruktive kritik gives mundtligt i responsgrupper, i plenum og skriftligt fra kursist til kursist. Video kan inddrages i undervisningen, dels som medie for analyse af retoriske eksempler, dels som mulighed for optagelse af kursistens formidlingsopgaver.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges således, at it inddrages som redskab til opfyldelse af de faglige mål. It vil primært finde anvendelse i forbindelse med manuskripter, informationssøgning på internettet og brug af præsentationsprogrammer som støtte til formidlingen.

3.4 Samspil med andre fag

De faglige mål styrkes gennem fagligt samspil, idet faget perspektiveres til kernestof eller supplerende stof i andre fag fra fagrækken. Det faglige samspil tilgodeses i det omfang, det er hensigtsmæssigt, og som tilrettelæggelsen muliggør.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering skal styrke kursistens læring og sikre kvaliteten af undervisningen. Den løbende evaluering skal endvidere vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til de faglige mål. Evalueringen gennemføres i løbet af undervisningen i mundtlig og kort skriftlig form. Dette kan ske ved, at kursisten fremlægger sine formidlingsopgaver i responsgrupper, giver og modtager konstruktiv kritik samt strukturerer skriftlig kritik af sine formidlingsopgaver i en procesmappe.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

I slutningen af uddannelsestiden kan eksaminanden enten selv vælge eller få udleveret et emne til en formidlingsopgave med informative eller argumenterende træk. Eksaminanden afleverer en kort skriftlig redegørelse, der angiver emne, hensigt, modtagergruppe og kommunikationssituation. Læreren skal finde redegørelsen egnet som eksaminationsgrundlag. Redegørelsen sendes til censor.

På baggrund af eksaminationsgrundlaget gennemfører eksaminanden sin formidlingsopgave, der må vare 7-10 minutter. Derefter former eksaminationen sig som en samtale om beslutningerne vedrørende formidlingsopgavens udformning og andre formidlingsmæssige overvejelser. Eksaminationstiden er 25 minutter.

Selvstuderende

Den selvstuderende afleverer eksaminationsgrundlaget til institutionen senest tre uger før prøvens afholdelse. Institutionen vurderer eksaminationsgrundlagets egnethed til vurdering.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1, idet teori og praksis tilkendes samme vægt.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan

- a) demonstrere indsigt i at formidle en sag hensigtsmæssigt i forhold til en bestemt modtagergruppe
- b) formidle en sag forståeligt, troværdigt og overbevisende
- c) anvende det verbale og nonverbale sprog hensigtsmæssigt og varieret
- d) disponere sit emne sammenhængende og overskueligt
- e) vurdere egen formidling i relation til konteksten.

Eksaminandens skriftlige redegørelse indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 42

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Grundlæggende it, basis*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Videnssamfundet bygger på informationsteknologi. Såvel fra uddannelses-, arbejds- som privatsfæren stilles der krav om aktiv anvendelse af it. De nødvendige it-kvalifikationer er en forudsætning for at kunne deltage aktivt i et demokratisk samfund i stadig udvikling, derfor er det af afgørende betydning, at borgerne behersker grundlæggende it, ligesom stadigt flere informationskilder udelukkende foreligger elektronisk. En voksende del af kommunikationen foregår med anvendelse af it, ligesom stadigt flere informationskilder udelukkende foreligger elektronisk.

I faget grundlæggende it arbejdes der inden for forskellige områder med løsning af en række konkrete problemstillinger, der viser fordele ved benyttelse af it.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen er, at kursisten oplever computeren som et nyttigt og anvendeligt medie og arbejdsredskab. Kursisten skal tilegne sig færdigheder og rutine i at anvende it som personligt redskab til videre uddannelse og til løsning af opgaver i arbejds- og privatliv.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Målet er, at kursisten på hensigtsmæssig måde kan:

- a) starte og afslutte et arbejde ved en computer
- b) håndtere forskelligartede programmer med pegeredskab og tastatur
- c) gemme og hente filer på relevante lagringsmedier
- d) anvende grundlæggende funktioner i et browserprogram til at finde informationer på baggrund af adresse, link og simpel søgning.
- e) anvende internettet til elektronisk kommunikation.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Anvendelse af pegeredskab og tastatur i forskellige programmer
- b) Enkel filhåndtering i forbindelse med lagring
- c) Arbejde med internettet
- d) Elektronisk kommunikation.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet. Det supplerende stof kan bl.a. være indtastning af begrænsede datamængder og enkel redigering samt løsning af konkrete opgaver, der perspektiverer og uddyber dele af kernestoffet.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Faget retter sig mod kursisten, som ikke nogen eller kun ganske få erfaringer i brug af computer, og som ønsker at lære grundlæggende anvendelse af computeren med tilhørende udstyr.

Der arbejdes grundigt med tastatur og pegeredskaber, så kursisten bliver fortrolig med disse som styringsredskaber af diverse programmer. Flere forskellige programmer præsenteres for kursisten, så denne oplever ensartetheden i styring af disse. I undervisningen anvendes de relevante termer og begreber for faget. Arbejdsrutiner, termer og begreber forklares enkelt uden detaljeret og maskinteknisk uddybning. Det er vigtigt, at basiskursisten bliver præsenteret for tingene i et moderat tempo, så den nye viden og de nye færdigheder kan nå at blive akkumuleret.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Kursistens selvstændige arbejde med computeren vil fylde en stor del af uddannelsestiden. Dette arbejde kan igangsættes af et læreroplæg, der demonstrerer relevante problemstillinger og sætter det konkrete arbejde ind i en større sammenhæng. Det tilstræbes, at kursisten får en eksperimenterende arbejdsform, hvor afprøvning af programmernes muligheder bliver fremherskende.

3.3 It

Konkret anvendelse af it vil være fremtrædende i undervisningen for at kunne vise, hvordan computeren kan være et nyttigt og anvendeligt medie og arbejdsredskab.

3.4 Samspil med andre fag

De opnåede grundlæggende it-færdigheder vil kunne bruges i alle andre fag i forbindelse med integrering af it.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Læreren og kursisten evaluerer løbende undervisningens form og indhold samt læreprocessen og de faglige fremskridt i forhold til de faglige mål, der er præciseret for kursisten. Evalueringen kan være skriftlig, mundtlig eller elektronisk.

4.2 Faglig dokumentation

På baggrund af lærerfremstillede spørgsmål søger kursisten i uddannelsestiden informationer på internettet. Svarene sendes i en e-mail til læreren.

Opgaveløsningen skal dokumentere, at kursisten kan starte og afslutte et arbejde ved en computer, anvende pegeredskab og tastatur og finde informationer på baggrund af adresse, link og simpel søgning samt sende en e-mail.

Bilag 43

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Grundlæggende it, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Videnssamfundet bygger på informationsteknologi. Såvel fra uddannelses-, arbejds- som privatsfæren stilles der krav om aktiv anvendelse af it. De nødvendige it-kvalifikationer er en forudsætning for at kunne deltage aktivt i et demokratisk samfund i stadig udvikling, hvorfor det er af afgørende betydning, at borgerne behersker grundlæggende it. En voksende del af kommunikationen foregår med anvendelse af it, ligesom de største og mest anvendte informationskilder foreligger elektronisk. I faget grundlæggende it arbejdes der inden for forskellige områder med løsning af en række konkrete problemstillinger, der viser fordele ved benyttelse af it.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen er, at kursisten oplever computeren som et nyttigt og anvendeligt medie, arbejds- og kommunikationsredskab. Kursisten skal tilegne sig færdigheder og rutine i at anvende it som personligt redskab til videre uddannelse og til løsning af opgaver i arbejds- og privatliv.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Målet er, at kursisten på hensigtsmæssig måde kan:

- a) anvende et browserprogram til at finde informationer på baggrund af adresse, link og kvalificeret søgning
- b) vurdere troværdigheden af og viderebehandle fundne informationer
- c) anvende internettet til elektronisk kommunikation
- d) organisere og strukturere data
- e) anvende it til løsning af konkrete opgaver i forbindelse med uddannelse, privat- eller arbejdsliv
- f) præsentere it-baserede løsninger af konkrete opgaver.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Arbejde med internettet
- b) Elektronisk kommunikation
- c) Filhåndtering
- d) Løsning af konkrete opgaver med udgangspunkt i kursistens ønsker
- e) Præsentation af opgaveløsning.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet. Som supplerende stof kan bl.a. indgå håndtering af tekst, arbejde med publikationer, billedbehandling, arbejde med lyd, bearbejdning af talmateriale, arbejde med interne og eksterne kartoteker og håndtering af styresystem.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Faget retter sig mod kursisten, som har nogen erfaring i brug af computer, og som ønsker at arbejde med it til løsning af konkrete opgaver. Der arbejdes med forskellige programmer, så kursisten opnår en vis rutine i brug af disse. Kursisten skal ligeledes blive bevidst om, at forskellige programmer har forskellige anvendelsesområder, men samtidig en vis ensartethed i brugerflade. Faget skal bibringe kursisten forståelsen af, at nye programmer, nye programversioner og nye anvendelsesområder er medvirkende til, at it til stadighed udvikles.

I arbejdet med løsningen af kursistens konkrete opgaver sættes fokus på kursistens personlige ønsker og behov. Arbejdet med disse individuelle opgaver vil kræve forskellige programmer. Derfor kan et bestemt program ikke være det centrale i undervisningen. Derimod er de konkrete individuelle opgaver igangsættende og bestemmende for arbejdet og for valg af programmer.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Kursistens selvstændige arbejde med computeren vil fylde en stor del af uddannelsestiden. Dette arbejde kan i forbindelse med det fælles kernestof igangsættes af et læreroplæg, der demonstrerer relevante problemstillinger og sætter det konkrete arbejde ind i en større sammenhæng. Det tilstræbes, at kursisten får en eksperimenterende arbejdsform, hvor afprøvning af programmernes muligheder bliver fremherskende.

3.3 It

Konkret anvendelse af it vil være fremtrædende i undervisningen for at kunne vise, hvordan computeren og evt. andre digitale medier kan være nyttige og anvendelige arbejdsredskaber.

3.4 Samspil med andre fag

De opnåede grundlæggende it-færdigheder vil kunne bruges i alle andre fag i forbindelse med integrering af it.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Læreren og kursisten evaluerer løbende undervisningens form og indhold samt læreprocessen og de faglige fremskridt i forhold til de faglige mål, der er præciseret for kursisten. Evalueringen kan være skriftlig, mundtlig eller elektronisk.

4.2 Prøve

Der afholdes en kombineret mundtlig og praktisk prøve.

Forlægget til prøven er eksaminandens synopsis, der er udarbejdet på baggrund af et problemområde, som er fundet egnet af læreren. I synopsis indgår en kort beskrivelse af valgte it-værktøjer. Censor er gjort bekendt med synopsis forud for prøven.

Prøven består af en samtale mellem eksaminanden og eksaminator. Eksaminanden giver en redegørelse for problemområdet samt en beskrivelse og vurdering af valgte it-løsninger. Under samtalen demonstrerer eksaminanden anvendelse af de valgte it-værktøjer. Eksaminationstiden er 25 minutter.

Selvstuderende

Selvstuderende fremstiller synopsen på grundlag af et problemområde, der er fundet egnet af institutionen som eksaminationsgrundlag.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges vægt på eksaminandens:

- a) præsentation og vurdering af det valgte problem
- b) løsningen af det valgte problem
- c) håndtering af de valgte it-værktøjer.

Eksaminandens synopsis indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 44

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Idræt, niveau D*1. Identitet og formål**1.1. Identitet*

Faget idræt tager udgangspunkt i den fysiske aktivitet og inddrager viden fra natur- og sundhedsvidenskabelige samt humanistiske og samfundsvidenskabelige områder. Faget giver indsigt i den fysiske aktivitets betydning for sundheden i bredeste forstand. Fysisk aktivitet og viden giver erfaringer med kropsbeherskelse og ved inddragelse af teori skaber faget forståelse for idrættens værdier.

1.2 Formål

Formålet med undervisning i idræt er at fremme kursisternes lyst og motivation til fysisk udfoldelse. Gennem alsidige idrætslige oplevelser skal kursisterne opnå en basisviden om motion og sundhedsfremmende livsstil og dermed en forståelse for idrættens bidrag til udvikling af personlig identitet og sociale kompetencer. Kursisterne skal udvikle kompetencer, der sætter dem i stand til at kunne vurdere sammenhænge mellem kost, motion og livsstil og til at diskutere forskellige idrætsaktiviteter og deres kvaliteter.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål**Fokusområdet fysisk udfoldelse og træningslære*

Kursisten skal kunne:

- a) indgå i en vifte af forskellige fysiske aktiviteter
- b) afsøge egne fysiske og mentale muligheder og begrænsninger
- c) indgå i forskellige typer af samarbejdsrelationer.

Kursisterne skal have viden om:

- a) de grundlæggende former for træningslære indenfor kondition, styrke og koordination
- b) fysiologiske test
- c) grundprincipperne for opvarmning og afspænding.

Fokusområdet motion og sundhedsfremmende livsstil

Kursisterne skal:

- a) udvikle forståelse for sammenhængen mellem kost, motion og livsstil
- b) kunne diskutere og vurdere forskellige idrætsaktiviteter og deres kvaliteter
- c) kunne analysere og vurdere forskellige motionsformer ud fra en personlig målsætning, således at deres forudsætninger for til- og fravalg styrkes
- d) udarbejde en træningsdagbog til brug for refleksion over egen træning
- e) have indsigt i betydningen af relationen mellem livsstil og samfundsressourcer.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Alsidige motionsformer og aktiviteter, der tilgodeser kropsbeherskelse
- b) Grundlæggende træningslære og grundlæggende idrætsfaglige begreber om træning, livsstil og motionsvaner
- c) Fysiske aktiviteter, der fokuserer på samarbejde og fremmer selvværd
- d) At føre træningsdagbog.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tilrettelægges, så kursister uden forudgående kendskab til faget kan deltage. Udgangspunktet er fysisk aktivitet og idrætslige oplevelser med en refleksion over sammenhængen mellem teori og praksis. I undervisningen lægges der vægt på, at fagets praksisfelt inddrager samspillet mellem fysisk aktivitet, træning og livsstil. I kraft af den rolle, som den fysiske aktivitet spiller for den enkelte kursists faglige og personlige udbytte og den deraf følgende motivation til fortsat at dyrke motion, skal undervisningen tage hensyn til progression, variation og sikkerhed.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges på en sådan måde, at den fysiske udfoldelse udgør 70 pct., mens den teoretiske del udgør 30 pct. I det omfang det er muligt, kobles teorien til den praktiske udfoldelse. Undervisningen organiseres i forløb under følgende hovedområder:

- a) krop og individ
- b) krop og fællesskab
- c) krop og livsstil
- d) krop og samfund.

Der skal arbejdes med mindst ét emne under hvert af hovedområderne.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges således, at it inddrages som redskab til opfyldelse af de faglige mål. It vil primært blive inddraget i forbindelse med udarbejdelsen af træningsdagbogen og i forbindelse med forskellige testformer og bearbejdelsen heraf. Kursisterne kan gøre brug af it til at skaffe sig viden og informationer om sundhed, livsstil og idrætsvaner.

3.4 Samspil med andre fag

Idræt kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt forløb skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering skal styrke kursistens læring og sikre kvaliteten af undervisningen. Den løbende evaluering skal endvidere vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til de faglige mål.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en kombineret mundtlig og praktisk prøve.

Eksaminanden vælger mod slutningen af undervisningen et emne i relation til et af de fire hovedområder. Inden uddannelsestidens ophør udarbejder eksaminanden i uddannelsestiden en skriftlig disposition, der skal findes egnet som eksaminationsgrundlag.

Dispositionen skal indeholde følgende:

1. *Hovedområde*

2. *Emne*

- a) beskrivelse af sammenhængen mellem hovedområde og emnevalg
- b) begrundelse for emnevalg.

3. *Fysisk aktivitet*

- a) beskrivelse af sammenhængen mellem emne og fysisk aktivitet
- b) begrundelse for valg af fysisk aktivitet.

4. *Litteratur*

Sammen med dispositionen afleverer eksaminanden ligeledes sin personlige træningsdagbog til læreren. Dispositionen sendes til censor forud for prøven. Eksaminanden skal medbringe træningsdagbogen til prøven.

Eksaminanden indleder prøven med en kort mundtlig begrundelse for valg af emne og aktivitet (5 minutter). Derefter demonstrerer eksaminanden det praktiske element, og denne del af prøven må vare 5-7 minutter. Efterfølgende former prøven sig som en samtale mellem eksaminand, eksaminator og censor. I samtalen inddrages stof fra et eller flere af de øvrige hovedområder og eksaminandens personlige træningsdagbog.

Prøvens varighed er 25 minutter. Der gives eksaminanden 25 minutter til praktisk forberedelse for at gøre klar til den praktiske forevisning samt lidt opvarmning.

Selvstuderende

Den selvstuderende vælger et emne i relation til et af de fire hovedområder, derefter udarbejder den selvstuderende en skriftlig disposition, der skal findes egnet til vurdering.

Dispositionen skal indeholde følgende:

1. *Hovedområde*

2. *Emne*

- beskrivelse af sammenhængen mellem hovedområde og emnevalg
- begrundelse for emnevalg

3. *Fysisk aktivitet*

- beskrivelse af sammenhængen mellem emne og fysisk aktivitet
- begrundelse for valg af fysisk aktivitet

4. *Litteratur*

Sammen med dispositionen afleverer den selvstuderende et oplæg til en træningsdagbog til eksaminator. Dispositionen sendes til censor forud for prøven. Den selvstuderende skal medbringe oplæg til en træningsdagbog til prøven.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1, idet teori og praksis tilkendes samme vægt.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) beherske grundlæggende idrætslige færdigheder
- b) arbejde selvstændigt og indgå i samarbejdsrelationer
- c) koble teori, praksis og træning i forbindelse med opvarmning, træningsprogram og tematiske forløb
- d) redegøre for sammenhænge mellem kost, motion og livsstil
- e) vurdere egne fysiske og mentale muligheder og begrænsninger.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Bilag 45

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Latin, niveau E*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Latin er et sprog- og kulturfag. Centralt i faget er det latinske sprogs opbygning og historie som baggrund for forståelse og viden om sprog generelt samt den latinske kultur og dens indflydelse på sproglige og kulturelle forhold i Europa.

1.2 Formål

Gennem arbejdet med lettere latinske tekster opnår kursisten en indsigt i romersk kultur og dens indflydelse på europæisk kultur og historie. Denne indsigt bidrager til kursistens forståelse af egen kultur og interkulturelle forståelse. Kursisterne får kendskab til grundlæggende grammatik samt til grundlæggende principper for låne- og fremmedord i europæiske sprog. Undervisningen i latin styrker den sproglige fantasi og giver en systematik, som er effektiv for beherskelsen af dansk og for tilegnelsen af fremmedsprog.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

- a) oversætte lettere tekster med brug af hjælpemidler som ordbøger og grammatiske oversigter og forstå indholdet af teksterne
- b) bruge viden om ordklasser og elementære bøjningsformer
- c) analysere sætninger
- d) identificere centrale ord og begreber og kunne genkende dem i andre europæiske sprog, som kursisten har kendskab til
- e) skaffe sig grundlæggende viden om relevante historiske og kulturelle forhold.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Lettere konstruerede latinske tekster
- b) Primære bøjningsformer og sætningsled
- c) Latinsk terminologi
- d) Basale latinske gloser
- e) Latin i de europæiske sprog
- f) Kultur og historie.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet, levendegøre de latinske tekster samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i et fagligt niveau uden forkundskaber. Der lægges vægt på, at fagets forskellige discipliner opleves som en integreret helhed, hvor arbejdet med oversættelse, forståelse og syntaks i et samspil med kulturstoffet ses i en større sammenhæng. Arbejdet organiseres gennem et eller flere emner, der er valgt ud fra kursistgruppens interesser. I det sproglige arbejde lægges der vægt på, at kursisten tilegner sig en fælles metode, som kan anvendes i arbejdet med analyse og tekstforståelse.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valg af arbejdsformer, så kursisten opnår gradvis selvstændighed i arbejdet. Selvom hovedvægten ligger på den sproglige indlæring, inddrages det kulturelle stof fra begyndelsen.

3.3 It

It bruges til søgning af supplerende materiale med henblik på at uddybe kernestoffet.

3.4 Samspil med andre fag

Latin kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens standpunkt. Der evalueres løbende med relevante test med udgangspunkt i undervisningens stofområder for at sikre kursistens fortsatte progression.

4.2 Faglig dokumentation

Læreren vælger eller udarbejder en kort lettere ukendt latinsk tekst inden for et emne, der er blevet arbejdet med i undervisningen. Kursisten skal inden for uddannelsestiden i et individuelt skriftligt produkt demonstrere en hensigtsmæssig arbejdsmetode med henblik på at forstå tekstens indhold. I en efterfølgende evaluerende samtale vurderes produktet i forhold til de faglige mål:

- a) forståelse af en lettere latinsk tekst
- b) oversættelse af en lettere latinsk tekst
- c) analyse af sætninger
- d) viden om relevante historiske og kulturelle forhold.

Bilag 46

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Latin, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Latin er et sprog- og kulturfag. Centralt i faget er det latinske sprogs opbygning og historie som baggrund for forståelse og viden om sprog generelt samt den latinske kultur og dens indflydelse på sproglige og kulturelle forhold i Europa.

1.2 Formål

Gennem arbejdet med lettere latinske tekster opnår kursisten en indsigt i romersk kultur og dens indflydelse på europæisk kultur og historie. Denne indsigt bidrager til kursistens forståelse af egen kultur og interkulturelle forståelse. Kursisterne får kendskab til grundlæggende grammatik samt til grundlæggende principper for låne- og fremmedord i europæiske sprog. Undervisningen i latin styrker den sproglige fantasi og giver en systematik, som er effektiv for beherskelsen af dansk og for tilegnelsen af fremmedsprog.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

- a) læse og forstå enkle latinske tekster
- b) oversætte enkle latinske tekster til nogenlunde korrekt dansk sprog med brug af hjælpemidler som ordbøger og grammatiske oversigter
- c) genkende og identificere elementære bøjningsformer
- d) analysere sætninger
- e) identificere latinske elementer i fremmedord og låneord
- f) forholde sig til relevante historiske og kulturelle forhold om udvalgte emner
- g) anvende viden om kulturelle sammenhænge mellem antik og moderne europæisk kultur.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Konstruerede latinske tekster
- b) Grundlæggende latinsk morfologi og syntaks med fokus på kasussystemet
- c) Basalt latinsk ordforråd
- d) Latinsk terminologi
- e) Latin i de europæiske sprog
- f) Kultur, historie og samfund.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet, levendegøre de latinske tekster samt udvide kursistens faglige horisont.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at fagets forskellige discipliner opleves som en integreret helhed, hvor arbejdet med oversættelse, forståelse og syntaks i et samspil med kulturstoffet ses i en større sammenhæng. Arbejdet organiseres gennem ét eller flere emner, der er valgt ud fra kursistgruppens interesser. I det sproglige arbejde lægges der vægt på, at kursisten tilegner sig en fælles metode, som kan anvendes i arbejdet med analyse og tekstforståelse.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valg af arbejdsformer, så kursisten opnår gradvis selvstændighed i arbejdet. Selvom hovedvægten ligger på den sproglige indlæring, inddrages det kulturelle stof fra begyndelsen.

3.3 It

It integreres som et naturligt og nødvendigt hjælpemiddel i kursistens arbejde med at søge informationer om historiske og kulturelle forhold med henblik på at uddybe kernestoffet.

3.4 Samspil med andre fag

Latin kan indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant og muligt. Også i et tværfagligt arbejde skal de faglige mål tilgodeses.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for en løbende evaluering af kursistens standpunkt. Der evalueres løbende med relevante test med udgangspunkt i undervisningen for at sikre kursistens fortsatte progression.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve. Prøven består af 2 dele:

- 1) en sproglig del
- 2) en kulturhistorisk del.

Sproglig del

Læreren vælger en ukendt bearbejdet latinsk tekst på ½ normalside inden for et af de emner, der er arbejdet med i undervisningen. Udvalgte sætninger i teksten er på forhånd fremhævet med henblik på oversættelse og analyse. Sætningerne skal være af en sådan sværhedsgrad, at eksaminanden får mulighed for at demonstrere opfyldelsen af de faglige mål. Herudover understreges enkelte latinske ord, som eksaminanden skal gøre rede for i forhold til låne- og fremmedord i moderne europæiske sprog.

Kulturhistorisk del

Der stilles ét spørgsmål, der emnemæssigt relaterer til den latinske tekst. Spørgsmålet suppleres med et billede, der belyser emnet. Ud fra forlægget skal eksaminanden forholde sig til relevante historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge.

Halvdelen af eksaminationstiden skal bruges til den sproglige del.

Forberedelsestiden er 60 minutter, og eksaminationstiden er 30 minutter.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved bedømmelsen lægges der vægt på, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1. Der lægges i bedømmelsen vægt på, at eksaminanden kan:

- a) oversætte nogenlunde korrekt til dansk
- b) gøre rede for tekstens indhold
- c) genkende og identificere elementære bøjningsformer
- d) anvende morfologisk viden i den syntaktiske analyse
- e) placere teksten ind i en relevant historisk, kulturel og samfundsmæssig sammenhæng.

Der gives én karakter ud fra en samlet vurdering af eksaminandens præstation, hvor den sproglige del vægter 2/3 i bedømmelsen af præstationen, og den kulturhistoriske del vægter 1/3 i bedømmelsen af præstationen.

Bilag 47

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Livsanskuelse, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Livsanskuelse er et dannelsesfag, der beskæftiger sig med de eksistentielle problemstillinger, der udspringer af menneskets tilværelse. Faget inddrager filosofiske, religiøse og samfundsmæssige synsvinkler på menneske, samfund og kultur. Livsanskuelse bygger på samspillet mellem de nævnte synsvinkler og har fokus rettet mod tilværelsens værdimæssige aspekter. Gennemgående i faget er en historisk dimension, som kan perspektivere menneskets nutidige livsvilkår.

1.2 Formål

Kursisterne skal gennem undervisningen i livsanskuelse møde forskellige livssyn og teorier, der sætter egne livsanskuelser i perspektiv. Undervisningen i livsanskuelse skal sætte kursisterne i stand til at forholde sig til udsagn og argumenter, der bygger på forskellige værdigrundlag. Undervisningen søger at udvikle kursisternes selv- og omverdensforståelse, der relateres til såvel nationale som internationale forhold i det globale samfund. Dermed bidrager livsanskuelse til at skabe et fagligt fundament for personlig og ansvarlig stillingtagen og handling over for medmennesket i et moderne, flerkulturelt og demokratisk samfund.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

- a) identificere og beskrive eksistentielle og etiske problemstillinger
- b) gøre rede for teorier, der udspringer af filosofiske, religiøse og samfundsmæssige overvejelser
- c) demonstrere forståelse af livsanskuelser betydning for individ, samfund og kultur
- d) vurdere udsagn og argumenter, der bygger på forskellige livssyn og værdigrundlag
- e) perspektivere livsanskuelser historiske og nutidige betydning.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Etiske positioner
- b) Eksistensfilosofi
- c) Religiøse og ateistiske livstydninger
- d) Samfund, demokrati og menneskerettigheder
- e) Identitetsdannelse før og nu.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Supplerende stof uddyber og perspektiverer kernestoffet. Supplerende stof i livsanskuelse kan være forskellige filosofiske, religiøse og samfundsmæssige synsvinkler på menneskets tilværelse, der forankrer kernestoffet i kursistens hverdag.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen i faget foregår som en vekselvirkning mellem teori og praktiske eksempler. Undervisningen er hovedsageligt dialogbaseret, hvor argumenter og ræsonnementer danner grundlag for tilegnelse af det faglige stof. Undervisningen baserer sig på en bred vifte af faglitteratur, journalistiske tekster, kunstneriske udtryk og mediebaserede materialer. Ved at etablere fora, hvor kursisten får lejlighed til at udtrykke sig i forhold til forskellige livssyn og værdigrundlag, udvikles kursistens selv- og omverdensforståelse. Skriftlighed er et gennemgående element for at nå fagets mål og fastholde det faglige stof.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valget af arbejdsformer, hvor der tages hensyn til, at kursisten kan indtage en aktiv læringsrolle. Diskussion, debat og forskellige rollespilsformer kan tilgodese denne læringsrolle.

Kursisten kan ligeledes udfordres gennem møder med folk, der kan berette om særlige erfaringer med eksistentielle forhold.

En skriftlig dimension kan indgå i uddannelsestiden i form af mindre skriveøvelser eller logbogsskrivning, der kan bestå af egne synspunkter, begrebsafklaringer, ræsonnementer, virkelighedsopfattelser mv. Endvidere opstilling af dispositioner til mundtlige oplæg.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges således, at it inddrages som redskab til opfyldelse af de faglige mål. It finder primært anvendelse i forbindelse med skriftlige arbejder, diskussionsoplæg og informationssøgning.

3.4 Samspil med andre fag

De faglige mål styrkes gennem samspil med andre fag fra fagrækken, hvor det er relevant. Det faglige samspil tilgodeses i det omfang, tilrettelæggelsen muliggør det.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering skal sikre kvaliteten af undervisningen samt styrke kursistens læring. Grundlaget for evalueringen er de faglige mål. Evalueringen gennemføres i såvel skriftlig som mundtlig form, således at kursisten får en klar opfattelse af det faglige standpunkt, arbejdsindsats og engagement i undervisningen. Evalueringen danner desuden grundlag for en fælles refleksion over undervisningens tilrettelæggelse.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

I slutningen af uddannelsestiden vælger eksaminanden et emne, som ligger inden for fagets rammer, og udarbejder hertil en skriftlig disposition for et oplæg om emnet. Derudover vælger eksaminanden i samarbejde med læreren et bilag, som relaterer sig til emnet. Bilaget kan være en tekst på 1-2 A4-sider, et billedmateriale eller en kort, digital sekvens. Læreren vurderer emnets, dispositionens og bilagets egnethed som eksaminationsgrundlag. Emne, disposition og bilag sendes til censor.

Eksaminanden indleder prøven med et kort mundtligt oplæg, der inddrager bilaget. Oplægget må vare 7-10 minutter. Derefter former eksaminationen sig som en samtale på baggrund af det mundtlige oplæg. Eksaminationstiden er 25 minutter.

Selvstuderende

Den selvstuderende afleverer eksaminationsgrundlaget til institutionen senest tre uger før prøvens afholdelse. Institutionen vurderer emnets, dispositionens og bilagets egnethed som eksaminationsgrundlag.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) identificere og beskrive eksistentielle eller etiske problemstillinger
- b) gøre rede for teorier, der udspringer af filosofiske, religiøse eller samfundsmæssige overvejelser
- c) demonstrere forståelse af livsanskuelsers betydning for individ, samfund og kultur
- d) vurdere udsagn og argumenter, der bygger på forskellige livssyn og værdigrundlag
- e) perspektivere livsanskuelsers historiske eller nutidige betydning.

Eksaminandens skriftlige disposition indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 48

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Psykologi, niveau D*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Psykologi er et videnskabsfag på et alment og grundlæggende niveau. Fagets hovedområde er det normal-fungerende menneskes tænkning, følelser og handlinger samt deres sammenhæng og udvikling i samspil med omgivelserne. Psykologi tager udgangspunkt i forskning og teoridannelse inden for socialpsykologi, udviklingspsykologi og personlighedspsykologi. Faget inddrager de psykologiske teories historie og forklaringsværdi, således at teoriernes mangfoldighed kan udfolde sig. Psykologi kan også belyse psykiske lidelser og terapiers teoretiske fundament.

1.2 Formål

Psykologi giver kursisterne indsigt i teorier om det psykiske liv, der udspiller sig i mennesket og i dets relationer til andre. Kursisterne opnår kompetence i at forholde sig kritisk til psykologiske teorier. Undervisningen i psykologi styrker kursisternes muligheder for forståelse af og respekt for menneskers personlige, sociale og kulturelle forskellighed. Endvidere styrkes kursisternes evne til at reflektere over de psykologiske problemstillinger, som de møder i deres hverdag. På den baggrund opnår kursisterne samtidig en selvindsigt, der gør dem bedre i stand til at udfolde sig i en foranderlig verden.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

- a) identificere, afgrænse og gøre rede for psykologiske problemstillinger
- b) demonstrere viden om psykologiske teorier og begreber
- c) anvende psykologiske teorier og begreber i forhold til konkrete psykologiske fænomener og problemstillinger
- d) vurdere sociale og kulturelle faktoreres betydning for menneskers adfærd
- e) reflektere over sammenhænge mellem teori og praksis
- f) perspektivere de psykologiske problemstillinger.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Socialpsykologi

- a) Gruppespsykologiske processer
- b) Familie og opdragelse
- c) Socialisering og kulturpåvirkning

Udviklingspsykologi

- d) Forskellige psykologiske teories perspektiv på menneskets udvikling gennem et livsforløb

Personlighedspsykologi

- e) Identitetsdannelse
- f) Kognitive processer, læring og intelligens.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Supplerende stof uddyber og perspektiverer kernestoffet. Supplerende stof i psykologi kan for eksempel være psykiske lidelser, kriser, stresshåndtering og andre psykologiske forhold.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Det bærende princip for tilrettelæggelsen er en temaorienteret undervisning. Undervisningen skal så vidt muligt tage udgangspunkt i kursistens erfaringsgrundlag. Endvidere skal kursisten trænes i at anvende et fagsprog, der gør det muligt at tilegne sig og formidle psykologisk viden. Personlige kompetencer som selvstændighed og ansvarlighed styrkes gennem brug af forskellige aktivitetsformer. Undervisningen skal understøtte kursistens kritiske tænkning, således at en psykologisk teori ikke opfattes som den endegyldige sandhed. Undervisningen skal synliggøre forholdet mellem teori og praksis.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valget af arbejdsformer. Undervisningen struktureres, så kursisten indgår i situationer, der indbyder til dialog, debat og refleksion. Mindre øvelser, cases og mediebaserede materialer inddrages, hvor det er relevant. En skriftlig dimension kan i uddannelses-tiden indgå i form af mindre skriveopgaver, opstilling af dispositioner til mundtlige oplæg, logbogs-skrivning mv.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges således, at it jævnligt inddrages som redskab til opfyldelse af de faglige mål. It vil primært finde anvendelse i forbindelse med skriftligt arbejde, informationssøgning på internet-tet og formidling.

3.4 Samspil med andre fag

De faglige mål styrkes gennem fagligt samspil, idet faget perspektiveres til andre fag fra fagrækken. Det faglige samspil tilgodeses i det omfang, som tilrettelæggelsen muliggør.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering skal sikre kvaliteten af undervisningen. Den løbende evaluering skal ligeledes vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til de beskrevne kompetencemål samt styrke kursistens læring. Evalueringen gennemføres i skriftlig og mundtlig form. Det kan være relevant at benytte logbog eller evalueringsskemaer samt korte mundtlige oplæg eller samtaler. Test kan også indgå til afdækning af kursistens faglige forståelse.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

I slutningen af uddannelsestiden vælger eksaminanden et emne, der ligger inden for fagets rammer, og udarbejder hertil en skriftlig disposition for et oplæg om emnet. Derudover vælger eksaminanden i samarbejde med læreren et bilag, som relaterer sig til emnet. Bilaget kan være en tekst på 1-2 A4-sider eller et billedmateriale. Læreren vurderer emnets, dispositionens og bilagets egnethed som eksaminationsgrundlag. Emne, disposition og bilag sendes til censor.

Eksaminanden indleder prøven med et kort mundtligt oplæg, der inddrager bilaget. Det mundtlige oplæg må vare 7-10 minutter. Derefter former eksaminationen sig som en samtale på baggrund af det mundtlige oplæg. Eksaminationstiden er 25 minutter.

Selvstuderende

Den selvstuderende afleverer eksaminationsgrundlaget til institutionen senest tre uger før prøvens afholdelse. Institutionen vurderer emnets, dispositionens og bilagets egnethed som eksaminationsgrundlag.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) identificere, afgrænse og gøre rede for psykologiske problemstillinger
- b) demonstrere viden om psykologiske teorier og begreber og anvende dem på konkrete psykologiske fænomener og problemstillinger
- c) vurdere sociale og kulturelle faktorerers betydning for menneskers adfærd
- d) reflektere over sammenhænge mellem teori og praksis
- e) perspektivere de psykologiske problemstillinger.

Eksaminandens skriftlige disposition indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 49

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Samarbejde og kommunikation, niveau G*1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Samarbejde og kommunikation er et fag, der omhandler relationer mellem mennesker i organisationer. Fagets hovedområde er teorier om samarbejds-mæssige og kommunikative forhold, der har praktisk relevans. I samarbejde og kommunikation står de sociale kompetencer centralt. Faget sætter endvidere et særligt fokus på refleksion over egen betydning for gruppeprocesser. Gennem cases og mindre øvelser erhverver kursisterne samarbejds-mæssige og kommunikative færdigheder, der gør det muligt at anvende den erhvervede viden.

1.2 Formål

Samarbejde og kommunikation skal sikre kursisterne mulighed for at indgå i sammenhænge, der forudsætter bevidsthed om og færdigheder i at samarbejde og kommunikere. Undervisningen skal give kursisterne mulighed for at opnå personlige og sociale kompetencer, der øger kursisternes forudsætninger for at deltage i forskellige samarbejdsrelationer. Undervisningen skal endvidere give kursisterne indsigt i organisationsforhold.

*2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål*

Kursisten skal kunne:

- a) identificere og anvende grundlæggende former for verbal og nonverbal kommunikation
- b) demonstrere kendskab til livspositioner som forudsætning for forståelse af kommunikation
- c) forstå betydningen af såvel positive som negative tilbagemeldinger
- d) forstå og anvende centrale begreber vedrørende samarbejde og grupperelationer
- e) reflektere over egne forudsætninger og egen indflydelse på samarbejdsprocesser
- f) identificere forskellige konfliktformer og kende metoder til konflikthåndtering
- g) demonstrere et elementært kendskab til organisationsteori og samspillet mellem individ og organisation
- h) kende til ledelsesformers indvirkning på menneskers motivation, engagement og psykisk arbejdsmiljø
- i) sætte det teoretiske stof i relation til praksis.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) Kommunikation – verbal og nonverbal
- b) Grupper og team
- c) Konflikthåndtering
- d) Ledelse og motivation
- e) Psykisk arbejdsmiljø
- f) Organisationsformer.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet og i det hele taget udvide den faglige horisont. Det supplerende stof i samarbejde og kommunikation kan eksempelvis være mødeteknik, spørgeteknik og feedback samt virksomhedskultur. Omfanget af det supplerende stof er ca. 10 pct. af uddannelsestiden.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

I samarbejde og kommunikation tager undervisningen udgangspunkt i praktiske problemstillinger. Gennem en case-baseret undervisning styrkes kursistens evne til at identificere, analysere og strukturere samarbejds- og kommunikationssituationer. Hvor det er relevant inddrages organisatoriske forhold. Undervisningen skal i størst muligt omfang inddrage kursistens erfaringsgrundlag. Undervisningen tilrettelægges, så kursisten udfordres såvel verbalt som nonverbalt. Dette indbefatter bl.a. mindre øvelser, hvor kursisten får mulighed for at opleve sig selv og andre i samarbejdssituationer. Det skaber grundlag for refleksion og erkendelse. I undervisningen indgår teori og praksis i en vekselvirkning, hvor teori belyser praksis, og praksis efterlyser teori. Den kommunikative dimension står her centralt som et grundlæggende perspektiv.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valget af arbejdsformer. Undervisningen struktureres, så kursisten opnår såvel indsigt som færdigheder i samarbejde og kommunikation, for eksempel gennem gruppearbejde og relevante øvelser. Kursisten indgår i situationer, der indbyder til dialog, diskussion, debat og argumentation, hvor tale og lytning er væsentlige elementer. En skriftlig dimension kan indgå i uddannelsestiden i form af mindre skriveopgaver, der kan have karakter af tilbagemeldinger, opsummeringer, logbogsskrivning, opstilling af dispositioner til mundtlige oplæg mv.

3.3 It

Undervisningen tilrettelægges således, at it jævnligt inddrages som redskab til opfyldelse af de faglige mål. It vil primært finde anvendelse i forbindelse med mindre skriveopgaver, informationssøgning på internettet og formidling.

3.4 Samspil med andre fag

De faglige mål styrkes gennem fagligt samspil, idet faget perspektiveres til andre fag fra fagrækken. Det faglige samspil tilgodeses i det omfang, som tilrettelæggelsen muliggør.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering skal sikre kvaliteten af undervisningen samt styrke kursistens læring. Den løbende evaluering skal dels vise, hvor kursisten står fagligt i forhold til de beskrevne kompetencemål, dels bevidstgøre kursisten om egen læreproces.

Evalueringen gennemføres i løbet af undervisningen i skriftlig og mundtlig form. Det skal sikres, at der ved undervisningens afslutning har været benyttet forskellige evalueringsformer, for eksempel case, test og samtale.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

Kursisten vælger en af følgende to prøveformer:

A) I slutningen af uddannelsestiden vælger eksaminanden et emne, der ligger inden for fagets rammer, og udarbejder hertil en skriftlig disposition for et oplæg om emnet. Derudover vælger eksaminanden i samarbejde med læreren et bilag, der relaterer sig til emnet. Bilaget kan være en tekst på 1-2 A4-sider, et billedmateriale eller en kort, digital sekvens. Læreren vurderer emnets, dispositionens og bilagets egnethed som eksaminationsgrundlag. Emne, disposition og bilag sendes til censor.

Eksaminanden indleder prøven med et kort mundtligt oplæg, der inddrager bilaget. Det mundtlige oplæg må vare 7-10 minutter. Derefter former eksaminationen sig som en samtale på baggrund af det mundtlige oplæg. Eksaminationstiden er 25 minutter.

B) I slutningen af uddannelsestiden arbejder eksaminanden med en case, som stilles af læreren efter drøftelse med eksaminanden. Casen skal omhandle virkelighedsnære problemstillinger i en organisatorisk kontekst. I relation til casen udarbejder eksaminanden en disposition for et oplæg om casen. Læreren vurderer dispositionens egnethed som eksaminationsgrundlag. Case og disposition sendes til censor.

Eksaminanden indleder prøven med et kort mundtligt oplæg, der må vare 7-10 minutter. Derefter former eksaminationen sig som en samtale på baggrund af casen og det mundtlige oplæg. Eksaminationstiden er 25 minutter.

Selvstuderende

Selvstuderende følger prøveform A. Den selvstuderende afleverer eksaminationsgrundlaget til institutionen senest tre uger før prøvens afholdelse. Institutionen vurderer emnets, dispositionens og bilagets egnethed som eksaminationsgrundlag.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som er angivet under pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- a) identificere og anvende grundlæggende former for verbal og nonverbal kommunikation
- b) forstå og anvende centrale begreber vedrørende samarbejde og grupperelationer
- c) reflektere over egne forudsætninger og egen indflydelse på samarbejdsprocesser
- d) demonstrere kendskab til konflikter og konflikthåndtering
- e) demonstrere et elementært kendskab til organisationsteori og samspillet mellem individ og organisation
- f) demonstrere kendskab til ledelses betydning for medarbejderes motivation, engagement og psykisk arbejdsmiljø
- g) sætte det teoretiske stof i relation til praksis.

Eksaminandens skriftlige disposition indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter.

Bilag 50

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Emner, der indgår i fagenes uddannelsestid**Faglig læsning***1. Identitet og formål**1.1 Identitet*

Læsning er en aktiv meningsskabende proces. Faglig læsning er at læse for at lære og er kendetegnet ved, at læsningen bruges til at skaffe sig ny viden og indsigt. Faglærere er vigtige ressourcepersoner, når det gælder udvikling af kursistens kendskab til fagets centrale fagord, begreber og særlige teksttyper. Faglig læsning involverer tekster med en særlig informationsstruktur og et særligt ordforråd – tekster, som er udformet for at opfylde et konkret formål. Da alle fag benytter sig af tekster i den faglige undervisning, kan læsning og skrivning betragtes som tværfaglige kompetencer, som alle fag har et fælles ansvar for at videreudvikle. Aktiviteter med læsestrategier og bevidsthed om egne læse- og skriveteknikker indgår derfor som et naturligt element i alle fag.

1.2 Formål

Formålet med undervisning i faglig læsning er at udvikle kursisten til en aktiv læser. Gennem et vedvarende og omhyggeligt arbejde med sprogligt fokus stimuleres og udvikles kursistens læsefærdighed og læseforståelse. Kursisten skal opnå viden om, hvilke krav fagets tekster stiller til læseren, og at læsning er et samspil mellem mange kundskabsområder, der fungerer samtidig under læsningen. Det er centralt, at undervisningen etablerer gode læsevaner og strategier, som sætter kursisten i stand til i alle fag at kunne forstå, anvende og reflektere over skrevne tekster. Undervisningen skal med udvikling af kursistens funktionelle læsefærdighed bidrage til, at kursisten kan nå de faglige mål, øge sin viden og udvikle sit potentiale.

2. Mål

Kursisten skal kunne bruge læsning til at skaffe sig ny viden, herunder:

- a) orientere sig i en faglig tekst og aktivere baggrundsviden og erfaringer
- b) formulere et læseformål
- c) styre og regulere læsemåde på baggrund af formålet med læsningen
- d) evaluere sit udbytte af læsningen.

Kursisten skal kunne forstå tekstens sprog, sætningsbygning og struktur, herunder:

- e) identificere ord og begreber i teksten
- f) forstå betydningen af tekstens nøgleord
- g) aktivere sin viden om tekstens emne og danne indre forestillingsbilleder
- h) sammenholde og integrere ny viden med eksisterende viden
- i) drage følgeslutninger på basis af indre forestillingsbilleder
- j) opnå en velfungerende arbejdsfokuseret tilstand
- k) tage notater under læsningen
- l) benytte systematiske metoder til at skaffe sig overblik over tekster og stof
- m) udnytte sin viden om teksttyper og genrer til at vælge en effektiv læsestrategi.

Bæredygtig udvikling

1. Identitet og formål

1.1. Identitet

Brundtland-kommissionen definerede i 1987 bæredygtig udvikling som ”en udvikling, som opfylder de nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare”. Denne definition er stadig grundlaget for overvejelser vedrørende bæredygtig udvikling. Vi skal se på Jordens ressourcer. En konsekvens heraf er, at sikring af vækst og velfærd må tænkes sammen med beskyttelse af miljøet.

Bæredygtig udvikling forudsætter miljømæssige, økonomiske, sociale og sundhedsmæssige tiltag. Et nyt grundlag for grøn vækst skal dannes gennem bl.a. øget miljøbevidsthed, ændrede forbrugsvaner og strategiske økonomiske incitamenter. Udfordringerne er globale og derfor et fælles ansvar.

Bæredygtig udvikling indebærer bl.a. styrkelse af vedvarende energi, udvikling af ny teknologi, beskyttelse af naturen, planlægning af sunde byer med miljøvenlige transportsystemer, styrkelse af folkesundheden og ikke mindst øget uddannelse og viden.

1.2 Formål

Formålet med at inddrage perspektiver på bæredygtig udvikling i fagene er, at kursisten tilegner sig et videns- og værdibaseret grundlag for at kunne forholde sig til bæredygtig udvikling. Kursisten skal opnå en bevidsthed om, at bæredygtig udvikling er en kompleks udfordring, der kræver, at alle parter i samfundet påtager sig et fælles ansvar for at medvirke til denne udvikling.

2. Mål

Målet er, at kursisten gennem deltagelse i almen voksenuddannelse:

- a) tilegner sig viden om de faktorer, der indgår i bæredygtig udvikling
- b) forholder sig til bæredygtig udvikling som en kompleks udfordring
- c) ser muligheder for som borger at fremme en bæredygtig udvikling
- d) foretager ansvarlige handlinger i forhold til den fælles natur
- e) forstår, at vejen til det bæredygtige samfund involverer såvel lokale som globale løsninger.

Bilag 51

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Supplerende, differentieret undervisning*1. Formål*

Formålet med supplerende, differentieret undervisning er at styrke kursistens faglige tilegnelse og lyst til at lære. Undervisningen tager udgangspunkt i kursistens faglige interesse, ønske om og behov for faglig fordybelse. Der arbejdes med faglige emner og problemstillinger efter kursistens valg og med at præsentere, træne og indarbejde faglige metoder og strategier.

2. Faglige mål

Kursisten skal kunne:

- a) styrke sin faglige viden, indsigt, forståelse og færdighed i faget
- b) anvende læringsstrategier
- c) realisere faglige ideer
- d) udvikle evnen til at være kreativ og innovativ
- e) udvikle bevidsthed om hensigtsmæssige arbejdsvaner
- f) udvikle bevidsthed om hensigtsmæssige arbejdsmetoder
- g) evaluere egne kompetencemål.

*3. Tilrettelæggelse**3.1 Didaktiske principper*

Kursisten opmuntres til at afprøve varierede arbejdsformer.

3.2 Arbejdsformer

Der anvendes differentierede og varierede arbejdsformer, der afstemmes i forhold til faget og kursistens ønske om faglige emner og problemstillinger.

3.3 It

It integreres i arbejdet med faget.

4. Evaluering

Kursistens læringsforløb og progression evalueres løbende mundtligt eller skriftligt.

Bilag 52

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Introducerende undervisning*1. Formål*

Formålet med introducerende undervisning er at tilgodese den kursist, der har ønske og behov for at komme i gang med uddannelse, men som står usikker og fremmed over for undervisning, gennem at styrke og fremme kursistens forudsætninger, motivation og lyst til uddannelse. Hensigten er, at kursisten bliver afklaret om sine personlige, almene og faglige ressourcer i forhold til fag, uddannelse og erhverv.

*2. Mål og indhold**2.1 Mål*

Kursisten får:

- a) afklaring i forhold til faglige behov og niveauer
- b) kendskab til egne læringskompetencer
- c) personlig afklaring i forhold til uddannelse
- d) indsigt i et eller flere fags indhold og metoder
- e) vejledning i forbindelse med valg af uddannelse og erhverv i bred forstand.

2.2 Indhold

- a) undervisningen afdækker kursistens faglige forudsætninger og skaber afklaring hos kursisten om deres uddannelsesmæssige muligheder, idet elementer af uddannelses- og erhvervsvejledning integreres i forløbet
- b) undervisningen indeholder en bred introduktion til et eller flere fag
- c) introduktionen belyser fagenes identitet, metode og betydning ud fra en given kontekst
- d) kursisternes forudsætninger og erfaringer medtænkes i planlægningen og afviklingen af forløbet samt afspejles i indholdet.

*3. Tilrettelæggelse**3.1 Didaktiske principper*

Udgangspunktet er anerkendelse af kursistens erhvervede erfaringer, ressourcer og kompetencer i forhold til uddannelse, fag og niveau. Undervisningen tilrettelægges så vidt muligt som tematiske helheder.

3.2 Arbejdsformer

Arbejdsformerne afstemmes i forhold til kursistens behov. For at fremme det motiverende aspekt anvendes varierede arbejdsformer med høj deltagerinvolvering. Kursistens undren og nysgerrighed i forhold til de enkelte fag og elementer skal danne grundlag for undervisningen.

3.3 It

It integreres i arbejdet med fag og fagområder, hvor det er relevant.

4. Evaluering

Der foretages en løbende evaluering inden for to felter:

- a) Intern evaluering, som sikrer, at kursisten gennem reflektive spørgsmål og dialog kan vurdere eget læringsforløb og udbytte
- b) Evaluering af undervisningens form og indhold.

Evalueringsformer og metoder skal afspejle undervisningens mål og indhold.

Bilag 53

avu-bekendtgørelsen, august 2009

Oversigt over meritgivende niveauer for fag udbudt i henhold til bekendtgørelse nr. 1480 af 15. december 2005 om undervisning mv. inden for almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen) i en almen forberedelseseksamen

Med avu-reformen er alle fag forsynet med en niveaubetegnelse, dvs. basisniveau og niveauerne G, F, E og D, som tillige anvendes, når en kursist søger om merit.

Fag, hvor prøve er bestået efter den hidtidige ordning, jf. bekendtgørelse nr. 1480 af 15. december 2005 om undervisning mv. inden for almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen), giver merit i en almen forberedelseseksamen således, at trin 1 giver merit på niveau G og trin 2 giver merit på niveau E bortset fra:

Billedkunst, engelsk, formidling (udbudt som standardforsøg) og samfundsfag, hvor niveau E/trin 2 efter den hidtidige ordning giver merit i en almen forberedelseseksamen på niveau D.

Øvrige fag, herunder fag udbudt som standardforsøg eller særlige fagtilbud, giver ikke fuld merit.